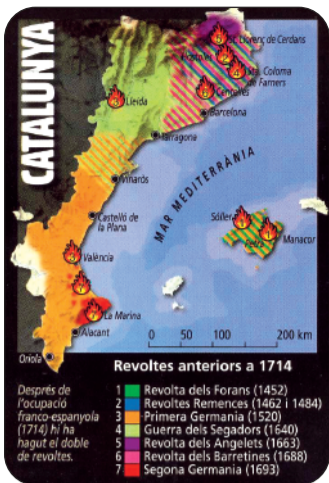


**l'Estel**  
Bellavista,44  
07240 Sant Joan

**Telèfon**  
971 85 85 80  
657 012 568



# L'ESTEL



www.racocatala.com/esteldemallorca  
E MAIL estel@premsaforana.cat

**A.P.P.E.C**  
ASSOCIACIÓ  
DE PUBLICACIONS  
PERIÒDIQUES  
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 636

1<sup>ER</sup> D'OCTUBRE DEL 2008

PREU: 2 €

## FIRA D'ARTÀ



Fa un any que na Francesca Genovard, a qui veiem amb el cordador de cadires Xavier Viçens, regenta la botiga Piranbau al carrer Nou,26 d' Artà. 971 836 876

## PORT DE POLLENÇA



Fa mig any que na Loli i na Vanessa regenten la cafeteria D' Cafè al carrer Llebeig, 5 del Port de Pollença. Entrepans i begudes. 676 052 823

## POLLENÇA



N'Encarna Cuadrado és la madona de la botiga Electrònica Cuadrado al carrer del Roser Vell,8 de Pollença. Venta i reparació de tota classe d'electrodomèstics. Instal·lació d'aire condicionat. Els seus pares obren aquest establiment fa 40 anys. Tel. 971 530 843



En Miquel Alzamora acaba d'obrir la botiga de venda de bicicletes Caldentei al carrer Costa i Llobera,23 d' Artà. 649 840 485



Fa 4 anys que En Xim Tomàs regenta el Restaurant de dia i el pub de nit Sa Teulera a la carretera de Cala Torta, davant el Camp de Futbol d' Artà. Despatxa menús a 8 euróns, a la carta se menja per una mitjana de 15. Tel. 971 829 245



En José Renilla és l'amo de la croisenteria BONY a la plaça Miquel Capllong,6 del Port de Pollença. De dia despatxa entrepans i al vespre molt d'alcohol. Tel. 971 867 816



Fa 3 mesos que en Tòfol Cànaves i n'Ampar Pastor regenten la Distribuïdora Aguilar al carrer Tramuntana,13 del Port de Pollença: vins, formatges i altres delicatessen. 971 864 192



Fa mig any que na Lynn Hazlehurst regenta la botiga Artesania de Mallorca al carrer del Temple,6 de Pollença. 971 531 381



N'Araceli Franco amb les seves nebodes Aina i Joana venen bisuteria a les fires de la comarca d' Artà. Tel. 971 587 237



La família de ca na Mossa regenta la botiga Zona Outlet al carrer Santa Margalida 16 d' Artà. 971 836 016. També tenen la botiga Chapó a Sa Bassa,5 de Manacor. 971 844 119

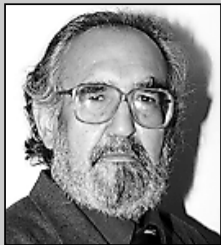


Fa 22 anys que n'Ignasi Torrandell va obrir el Forn Xocolateria al carrer Mestral,10 al Port de Pollença. Tel. 971 867 816



Fa un any que na Lilian Franco ven el cupó de l'ONCE al carrer Joan XXIII davan el super al Port de Pollença. 650 152 432





## Foc i Fum

MATEU MARIÓ,  
natural i vesí de Sant Joan

**A**mb motiu de la fira des Sequer vaig anar a Llorito, poble governat per UM i PSM, igual que Costitx, pobles exemplars on governen els partits mallorquins, els partits que estimen Mallorca, que estimen el seu poble.

Costitx és un poble encantador; no hi ha voravies ni escalons, si hi anau damunt rodes podeu passar quasi per tot. Els diumenges en sortir de missa, devers les 11, mig poble és a la plaça, a les tres tavernes i a la plaça on hi ha els jocs infantils. La gent és amable i acollidora. Anau-hi i ho comprovareu.



Llorito és ben agradable amb el Restaurant és Pou i el cafè de davant l'església, però lo millor és el Poliesportiu Municipal que està a sa Comuna. Anau a sa Comuna qual-sevol dia. El Restaurant està obert tot l'any. Menú a 7 euróns, A la carta 12 euróns de mitjana. Una gran piscina amb amples voreres on podeu prendre el sol.

Vilafranca també està governada pels nacionalistes mallorquins. No tenen cap plaça especial per reunir-se. Pot ser tenen massa places, i cap per trobar-se tots. Però se troben a dinar al Restaurant Es Cruce on pareix que ho regalen de tanta gent que hi va.

Petra, governada pel PSM és encantadora. La plaça està sempre plena de petrers i de turistes que va a veure el poble de Fra Ginebró Serra i beure uns refrescs. A petra hi ha una vintena de fusters i no se quants de ferrers. Un poble amb molts d'insustrials que fan entrar doblers a palades al poble. I fins i tot tenen el tren.

I a Sant Joan, que?: No tenim centre de dia pels vells i ni cap casal pels joves. L'associació de la tercera edat és una dictadura comandada per un tinent coronell de l'exèrcit espanyol. La piscina està a un lloc tan petit que no hi ha lloc per tombar-se i prendre el sol. Molts pocs fusters i ferrers, i llavors, justifiquen el pacte UM-PP dient que Sant Joan és un poble conservador. Conservador de que? De la misèria? Dels vells que cobren pensions mínimes d'autònoms i de joves que han de sortir a fer feina fora? Conservadors d'una dependència d'Espanya que ens roba tot allò que vol?

Aquests dies he anat a Pollença, un dels pobles més bells i dinàmics de Mallorca. En Passar per l'església he recordat que ara fa uns 400 anys, durant la Guerra de les Germanies, l'exèrcit espanyol arribà a aquest poble. Els pol-lençins se refugiaren a dins l'església. Els castellans, que mai han mirat prim li pegaren foc i tota la gent va morir cremada. (Supòs que això seria un gran sacrilegi, cremar una església i més amb la gent cristiana a dins). Convé recordar aquestes coses a la gent de Mallorca que encara vota als espanyolistes del PP.



ANDREU SALOM I MIR

**L'**inefable jutge *star* espanyol, Baltasar Garzón, ha decidit, finalment, a instàncies de les diverses associacions que han sorgit, arreu de tot l'Estat, per a la recuperació de la memòria històrica, iniciar una investigació per a tractar d'identificar els milers de desapareguts durant la dictadura franquista. Hom tractaria d'elaborar, amb la col·laboració dels ajuntaments i d'altres organismes civils i eclesiàstics, un cens dels morts per la repressió feixista. Fóra necessari, per aquest motiu, localitzar totes les fosses comunes on hi ha les restes dels republicans assassinats i procedir - si és possible - a llur identificació, per tal que les famílies, després de tants anys d'amargura, les puguin recuperar i enterrar d'una manera digna.

Tota aquesta acció judicial suposarà, si s'arriba a dur a terme - tractant-se d'aquest Estat espanyol els dubtes són sempre raonables -, assolir la fita més gran i democràtica d'ençà de l'anomenada Transició. El fet - greu - és que no sembla que l'Estat, que s'hauria d'haver

ocupat d'aquest procés fa anys, i no un jutge a instàncies de particulars, tingui la més mínima intenció de fer una condemna pública del règim franquista i el clima de terror que implantà entre els ciutadans - a banda dels milers d'afusellats sense cap judici previ. Una autèntica vergonya per a un Estat, considerat democràtic, de la Unió Europea, que no fa el que hauria de fer i no actua com pertocaria - com sí ha fet, per exemple, Alemanya, amb el seu passat nazi.

Potser està arribant el moment - val més tard que mai - de revisar decididament la història (és indispensable treure tots els draps bruts, que són molts, del segle XX espanyol) i cloure, a la fi, la llarguíssima Transició, amb l'objectiu esperat per molts de començar a donar llum a una regeneració interna moralment capaç de cicatrizar les ferides, encara obertes, de la Guerra dels Tres Anys (més coneguda per Guerra Civil). En aquest sentit, no podem acceptar com a inalterables uns pactes (com la Llei d'Amnistia) que es feren amb una doble intenció inconfessable: blindar la seguretat dels botxins i criminals de la brutal repressió franquista (bàsi-

cament militars, falangistes, clergues, classes benestants ...) i mantenir-los, així, fora de l'abast de la llei. És per això que la dreta i ultradreta espanyola (PP i acòlits), no vol ni sentir a parlar ni de lleis de memòria històrica, ni de revisions històriques ni, molt menys, dels intents de culpabilitzar el franquisme pels seus crims, amb els consegüents processos judicials que tal cosa podria comportar ... en el supòsit que ens trobéssim en un règim verament democràtic i civilitzat.

Mentre que les recerques i les investigacions pertinents no hagin finalitzat, mentre que la demanda de justícia no s'hagi satisfet, mentre que els morts de les fosses comunes no deixin de ser una simple pila d'ossos de persones inconegudes i, altrament, puguin ésser identificats i restituïts en la dignitat humana que tingueren, tot fent públic llurs noms i retent-los un homenatge oficial, i mentre que llurs familiars i descendents no puguin enterrar les restes dignament, continuarem vivint sota un Estat mentalment malalt, moralment degradat i amb l'ànima embrutida. Tot plegat seria, és, cruelment intolerable.

## El català, única llengua oficial

**N**o ens hem de deixar trepitjar ni atemorir pels colonitzadors espanyols. El català és la única llengua pròpia i, per tant, ha d'ésser la única llengua oficial.

Els colonitzadors o avant-passats de "los demócratas" que ara ens governen feien coses com aquesta: per citar-ne un posarem a "José Rodrigo Villalpando, marqués y político español. Decano del Colegio de Abogados de Zaragoza (1690) y lugarteniente de la Corte de Justicia (1699), fue nombrado embajador en París (1713-1717) por Felipe V. Secretario de Gracia y Justicia (1717), negoció el Concordato con la Santa Sede (1737). Es autor de *Verídica defensa de los mas importantes privilegios del reino de Aragón.*"

José Rodrigo Villalpando, fiscal del consejo de Castilla, 1716.

Frases seves:

[...] "La importancia de hacer uniforme la lengua se ha reconocido siempre por grande, y es señal de la dominación o superioridad de los Príncipes o naciones, ya sea porqué la dependencia o adulación quieren complacer o lisonjear, afectando otra naturaleza con la semejanza del idioma, o ya sea porqué la sujeción obliga con la fuerza" [...]

I donava secretament als corregidors de la recentment ocupada Catalunya per tal d'introduir el castellà, les següents instruccions:

"Se necesita algún tiempo

para lograrlo, y más cuando el genio de la Nación como el de los catalanes es tenaz, altivo y amante de las cosas de su País, y por eso parece conveniente dar sobre esto instrucciones y providencias muy templadas y disimuladas, de manera que se consiga el efecto sin que se note el cuidado" [...]

D'això fa tres-cents anys.

Ara, la introducció del castellà es fa sense "disimulo" i no es te cap mena de "cuidado". Imposició pura i dura "de los demócratas de toda la vida, con su característico talante".

**Joaquim Pugnau Vidal.**  
Membre de Catalunyaacció.  
Militant del P.R.C. (Partit Republicà Català).



**BERNAT JOAN I MARÍ**  
Secretari General de l'Aliança  
Lliure Europea

**L**a Unió Europea té uns criteris fixats perquè un país hi pugui accedir: s'anomenen Criteris de Copenhague, perquè es varen establir en aquesta ciutat, i fan referència a qüestions tan elementals com tenir un sistema democràtic, haver abolit la pena de mort, respectar la pluralitat interna, garantir la llibertat d'expressió, i tot un etcètera que no enumeraré a continuació. Dic això, senzillament, per deixar constància que existeixen uns criteris per fer part de la Unió Europea i que països com Croàcia, Montenegro, Macedònia o la pròpia Turquia, que tenen oberts processos d'accés, hauran de complir-los per ser-hi dins.

En un cas concret –el procés d'independència de Montenegro – la Unió Europea també va fixar criteris per reconèixer

una nova independència: que es fes un referèndum amb més d'un cinquanta per cent de participació i que els vots favorables superassin el 55% (tot això, evidentment, en un context democràtic, en què totes les posicions es poguessin expressar lliurement i en igualtat de condicions). Cautelosament, emperò, les institucions europees consideraren que aquests criteris només eren vàlids en el cas de Montenegro, i ningú no es va plantejar de fer-los extensius per a noves situacions. En qualsevol cas, a partir de Montenegro, el que sí que queda clar és que la UE ha abandonat definitivament la idea que les fronteres no es poden moure en cap cas i sota cap condició, i que, malgrat no tenir unes condicions fixes, sí que s'accepta que un poble pot arribar a independitzar-se (quan no és independent), de la mateixa manera que podem suposar que s'accepta que dos nacions vulguin confederar-se. Tot i que, aquesta segona possibilitat, resulta molt més estranya. No veig Portugal rein-

tegrat a Espanya ni França i Alemanya foses en un sol estat.

Posteriorment a la independència de Montenegro, es va produir el procés independentista a Kosovo. En aquest segon cas, la Unió Europea no va mantenir un criteri unificat, i els estats tornaren a mostrar la seua (més aparent que real) divisió. Dic que no es tracta d'una divisió prou seriosa perquè tots els que realment tallen el bacallà a Europa (el Regne Unit, França, Alemanya, Itàlia) varen estar a favor de la independència, i només alguns perifèrics i tronats (Bulgària, Espanya, Eslovàquia...) s'hi mostraren en contra, tot fent costat a la posició sèrbia. Estic convençut que, ara mateix, ja hi deu haver més d'un governant de l'Estat espanyol que se'n deu haver penedit. No és igual jugar a la lliga de Bulgària i Eslovàquia que jugar a la lliga d'Alemanya i de França. Sigui com sigui, no es pot dir, de facto, que la UE tengués una posició unificada al voltant de la qüestió de la secessió de Kosovo.

Sí que hi ha hagut una posició unificada (tot i que no exempta de debats, en el si de cada estat membre i de cada nació) al voltant del procés secessionista d'Ossètia del Sud i d'Abkhàsia, independitzades de Geòrgia amb el suport de Rússia. Aquí els estats de la Unió Europea, unànimement, s'hi han manifestat en contra. Han considerat que no es tractava realment de processos d'autodeterminació, sinó d'una ingerència russa en una novel·la república independitzada de l'URSS a fi i efecte d'afeblir-la. Hi ha una dada clau que vendria a donar suport a aquesta teoria: mentre a Ossètia del sud hi ha una majoria russa (i una minoria osseta), a Ossètia del nord (dins Rússia) existeix un contingent important de població osseta, que veu negats els seus drets nacionals. Resulta, com a poc, sospitós, que Rússia ajudi Ossètia a fer-se independent allà on gairebé no queden ossets i que, en canvi, ho impedeixi allà on n'hi ha una població considerable (i on existeix nacionalisme osset no

directament instrumentalitzat des de Moscou).

En qualsevol cas, emperò, la Unió Europea tampoc no ha pogut apel·lar a criteris propis sobre l'exercici del dret d'autodeterminació per fixar, aquesta vegada, la seua posició. Estic convençut que seria molt útil que Europa comptàs amb aquests criteris, perquè facilitaria la tasca d'una acció coordinada a nivell internacional. Per a la construcció de l'Europa política, certament, una política internacional més o manco unificada resulta del tot imprescindible.

De moment, l'Aliança Lliure Europea ha posat fil a l'agulla per intentar establir uns criteris per a l'autodeterminació. Després tindrà la tasca de vendre'ls al conjunt de la Unió. Pas a pas, però sense aturar-se, s'haurà de dur endavant aquesta tasca, perquè, tal i com està el món, hom pot entendre fàcilment que és urgent.



**QUIM GIBERT**  
psicòleg

**B**arcelona, 25 de novembre de 1905, cap al tard. Els militars espanyols que han assaltat les redaccions del *¡Cu-cut!* i *La Veu de Catalunya* fan el camí de tornada pel carrer Ferran. A l'alçada de la merceria Borràs, un grupet de saltataulells els llencen des del balcó serradures mullades. Entre els oficials rebrota novament la indignació. Tant és així, que tracten de calar foc a la merceria. Entre els dependents hi ha un jove de 15 anys, Daniel Cardona i Civit (1890-1943), que serà acomiadat *ipso facto* de la botiga de vetes i fils. Aquell episodi marcarà per sempre més la seva trajectòria política, que ha estat

biografiada per Fermí Rubiralta i Casas amb l'aparició del llibre *Daniel Cardona i Civit* (Editorial Afers, 2008).

També el marcaran els processos d'independència filipí i cubà. I posteriorment, el txeco-slovac i l'irlandès. En concret, tant pels fets de Pasqua de 1916 (aixecament militar a Dublín) com la mort de Terence Mc Swiney, batlle de Cork, l'octubre de 1920, després d'una heroica vaga de fam contra el domini anglès sobre l'illa. Això explica que Daniel Cardona s'emmiralli en la lluita armada i, sobretot, en la necessitat d'organitzar-se tant internament com externa. No és casual que fundi diversos grups polítics (Estat Català, La Bandera Negra, Nosaltres Sols!, Front Nacional de Catalunya) i sigui un acèrrim defensor d'una Internacional de Pobles proscrits. En aquesta

línia, fa coneixences amb Eamon de Valera, màxim dirigent del Sinn Féin. Sense oblidar l'intent de convidar Gandhi a Barcelona arran del seu pas per Londres. Tampoc dubta a impulsar contactes amb el Deuixième Bureau francès a finals d'agost de 1936 i, més tard, amb els serveis secrets aliats, «als quals proposa la independència de Catalunya sota l'òrbita francesa».

Així doncs, Rubiralta constata que a partir de l'etapa Cardona, el camp d'acció de l'independentisme català deixa de ser exclusivament cultural i s'obre a les idees i reptes polítics. No obstant això, el crític Lluís Bonada sosté que Daniel Cardona presentava aspectes que el feien polèmic o contradictori: «era admirat com a persona i com a polític honest, però, alhora, escarnit

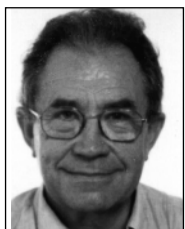
peril·lús i somniador; i era molt escoltat i popular per la seva ingent tasca de publicista i activista, però molt poc seguit» (*El Temps*, 8-7-08). És coneguda la seva amistat amb Joan Salvat-Papasseit, a qui farà costat a mesura que la salut del poeta empitjorarà. El prestigi d'home i sacrificat i generós es consolidarà exercint de batlle de Sant Just Desvern, on tenia la casa pairal, durant els anys de la guerra (1936-39). En el pròleg del llibre, Jordi Amigó i Barbeta assenyalen que «Cardona tallà l'inici de la violència i evità que s'hi instaurés un cercle de venjances: la repressió del 39 no va trobar arguments sòlids i va ser limitada».

El nacionalisme de Cardona i del seu principal mentor, el doctor Martí i Julià, era d'abast universal: «per a l'al-

liberament i la recerca del benestar col·lectiu i individual, de caire defensiu (...) de contingut antiimperialista i arrel profundament democràtica». La fermesa i transparència de Cardona el va convertir en «consciència crítica d'altres viarans polítics menys directes». Això explica que fos crític amb el possibilisme de Francesc Macià i ERC. En aquest sentit, va rebutjar una conselleria que l'Avi li va oferir a l'hora de formar govern. Daniel Cardona contemplava com a «pitjor l'absorció que la tirania».

La lectura de biografies de lluitadors incorruptibles, sovint poc conegudes, són esfereïdores. I és que Cardona ho lliurà tot en bé de l'alliberament català: treball, salut i hisenda. «Jo m'he batut per Catalunya», va deixar escrit.

## Cardona, al llavi una flor



ALEXANDRE PINEDA I FORTUNY

**A**rreu de la mar Mediterrània, durant el regnat d'Alfons el Magnànim que s'establí a Nàpols, les quatre barres de la bandera catalana, s'imposaren. Enguany fa 550 anys de la mort del monarca. El *Magnànim*, de procedència castellana. El 1416 el nou rei va aixecar moltes suspicàcies, es va adreçar en castellà a les Corts catalanes. L'arquebisbe de Tarragona Pere Sagarriga li recordà que per guanyar-se l'amor dels súbdits havia d'estimar-los ell primer. De més a més, el braç militar català, es negà rotundament a avalar totes les pretensions, -en general eren econòmiques- del monarca.

El rei català havia de sotmetre's als desitjos i polítiques de la noblesa, aquesta després d'aquelles corts s'esvalotà i va organitzar la Comissió dels Catorze, a la qual s'uniren les ciutats de Barcelona, València i Saragossa, per exigir al rei respecte a les lleis del país i l'expulsió dels estrangers -eren els castellans de la cort. Alfons aprengué la lliçó i a les Corts següents, celebrades a Sant Cugat el 1419, llegí ell mateix la proposició de la corona en català, i hagué de renunciar als consellers castellans.

Tota la informació l'extrec de l'historiador valencià David Garrido, em prenc la llicència de divulgar-ho, i quan acabi les cites aniré per lliure. Va ser emperador el *Magnànim* de la Mediterrània. Durant el seu regnat, Nàpols es convertí en el centre d'un imperi. Un imperi però de catalans i al servei de la política mediterrània dels Països Catalans, fornit d'homes (almiralls, ambaixadors, virreis, capitans generals) i tots els càrrecs de confiança, les armades i els exèrcits del *Magnànim*, avui encara exhibeix l'arc de triomf del Castell Nou de Nàpols, amb els quatre pals d'or sobre gules vermelles com a única bandera.

Catalunya ressuscità les gestes dels almogàvers: Ramon Vaquer ocupà el castell de Croia (Albània), Ramon d'Ortafà fou nomenat virrei d'Albània, Grècia i Eslovènia i Joan Claver virrei d'Epir i de Morea. La flota

## Arreu de la Mediterrània

catalana era l'única capaç de fer front al turc, d'altres personatges d'aquella època foren l'almirall Bernat de Vilamarí lluitador insaciable, Joan de Nava pugnava per conquerir Xipre. El 8 d'agost del 1458 el col·legi cardenalici elevava un súbdit d'Alfons al Papat, era Alfons de Borja (Calixte III) fill de Gandia, que convertí el català en llengua àulica de la cúria romana. El 1492 un altre valencià el cardenal Roderic de Borja, és elegit Papa amb el nom d'Alexandre VI.

Fou el moment de la història que els Països Catalans gaudirem de molt de pes en la política internacional, coincidint amb l'eclosió de la millor literatura catalana de tot temps. Ausiàs Marc, va ser un servidor fidel del *Magnànim*, i participà en les campanyes de Còrsega (1420) i l'illa de Gerba, també Jordi de Sant Jordi seguí el seu senyor a Nàpols. De tot plegat n'és una bona mostra la col·lecció de manuscrits procedents de Sant Miquel dels Reis que conserva la biblioteca de la Universitat de València. Fou el rei Alfons el *Magnànim* el monarca més important del segle XV. Mereixia doncs, ni cal dir-ho, una màxima atenció que s'hauria de donar en aquest aniversari de la seva mort.

Tanmateix, el *Magnànim*, va deixar una gran i important petjada històrica, va donar prestigi als antics nuclis creadors de la corona catalana i aragonesa. Fou Alfons, el continuador d'un origen produït l'any de 1137, on hi ha el naixement de la Corona d'Aragó. El 1150 Ramon Berenguer IV comte de Barcelona s'esposà amb Peronella filla de Ramir II d'Aragó. Abans, durant i gràcies al seu prometatge amb la princesa degut a aquest fet va poder governar el regne d'Aragó amb el títol de príncep. El casament va incorporar aquest regne al Casal de Barcelona. He fet un petit toc històric, fets com tants d'altres, que cal recordar.

Els nostres reis i Papes van fer del català una llengua àulica; després des del poder armat d'un rei usurpador l'estranger Felip V, com a primer Borbó, -d'aquesta nissaga encara ara n'hi ha avui un altre-, continuant i afegint-t'hi totes les martingales legals i il·legítimes d'avui, per fer-ne una llengua

abolida. Segon petit toc històric, l'any 897 morí Guifré el Pelós comte de Barcelona, Girona, Urgell i Cerdanya, la llegenda l'ha convertit en el pare de la pàtria catalana.

De la llengua catalana, fem-ne aquest periple: De llengua àulica pertanyent a la cort i als palaus de l'època de la dominació mediterrània catalana. A la tasca històrica i pretensió espanyola actual de fer-ne una llengua abolida, (destruïda, anul·lada), açò és el que volen els nostres veïns, que s'estan rearmant per portar fins el congrés aquesta tardor vinent, una modificació de la seva constitució, ara s'han descarat s'han tret la careta i també per el fet que el bilingüisme ja ha fet la seva feina d'arrancar el català i ara els cal ultimar la feina. Si posaran fulles, no ho aconseguiran, som els Països Catalans, com les terres en guaret, que es deixen reposar per llaurar-les més endavant, ara som en aquest més avant, donarem més bona collita, el darrer ha estat un guaret llarg, -trenta anys de simulació espanyola democràtica. Ara i així reneix el poble català en totes les seves expressions geopolítiques i lingüístiques.

De l'orgull que ens han amagat i que escriurem amb majúscules el **CATALÀ LLENGUA ÀULICA**, viva en tots els sectors de palaus i corts de l'època del domini de la Mediterrània, i la instal·lació del rei Alfons el *Magnànim* a Nàpols, i l'intent pertinaç de la política espanyola d'**ABOLICIÓ** del català, fet que no assoliran perquè ens estem dotant de bones i profitoses collites per situar les realitats lingüístiques al territori propi, justament el mateix que dóna cobertura física a la nostra parla. Hi ha diverses explicacions de la contundència dels propòsits d'anihilament, que van néixer a l'antigor.

És la memòria genètica de la població espanyola que manté en els gens aquest estigma indeleble, és el seu fenotip, com el resultat del genotip i l'hàbitat històric pertanyents a un poble guerrer, sempre violent, d'imperialisme global i lingüístic. Tota la gestualitat cinèsica, com a comunicació no verbal, que despleguen tant els seus inconscients com els conscients, aquí el diagnòstic: són paranoics genètics. Un grup de científics

menorquins, va fer tot un experiment amb les àguiles que viuen de fa centenars d'anys a la illa de Menorca sense migracions, i encara conserven en la seva memòria genètica, de quan vivien a l'Àfrica la tècnica de trencar ous d'estruç amb un còdol, una pedra agafada, amb el bec per trencar-ne la closca. Les seves famílies d'àguiles de l'Àfrica així ho fan, les menorquines que són simplement habitants de la illa, encara ho recorden. Els científics els van preparar un banquet amb ous d'estruç i efectivament van comprovar, com prevalia la memòria genètica, malgrat que feia generacions que no compartien vida amb les africanes; les menorquines desconeixien el costum per no tenir-hi vivències en el mateix hàbitat, no coneixien de moltes generacions, aquestes darreres els ous d'estruç.

Els habitants d'aquesta estructura política anomenada Espanya, mantenen impertèrrits i desvergonyits la seva suposada prevalença de valors, i consideren un bé l'eliminació de tot vestigi de llengua i cultura catalana, en els territoris que porten ocupats militarment d'ençà fa tres segles, és la seva perenne ideologia destructiva, heretada d'antany dels seus dirigents, militars, monarques, escriptors.... La memòria genètica els manté en aquest posició. Nogensmenys el cervell humà té més capacitat que una au salvatge, però els mecanismes de reproducció són similars, els gens es reproduïen per mecanismes germans, els etòlegs són els biòlegs que estudien els comportaments, ells comproven que els gens *culturals* humans, també s'hereten. Els hemisferis cerebrals es perpetuen en diferents espècies. Pateixen els perseguidors de la cultura catalana de devastació moral, adquirida amb els èxits militars arrasadors, que els provocà la seva paranoia, ho certifica l'etiologia: aquesta és la branca de la medicina que estudia les causes de les malalties. Només és guarirà la seva morbositat, -pregonament nociva- davant d'una configuració política catalana desperta i fecunda en plena llibertat, dins dels àmbits globals, planetaris on estem inserits.

## Enrenou dins el PP! El botifarra Delgado vol ésser cap de llista a Palma!

Reproduït de [www.diaridebalears.cat](http://www.diaridebalears.cat)

**Delgado vol Palma**  
Cada cop està més clar que Carlos Delgado vol controlar el PP de Palma. La designació dels seus òrgans de direcció es fa a partir de les assemblees de cada una de les juntes locals, no amb un congrés. Això vol dir que si Delgado assoleix suports mínimament importants al centre de Ciutat i a part de l'Eixample podria, de puntentes, desembarcar a la capital. Sembla evident que Catalina Cirer per un costat i Francesc Fiol i Aina Castillo per l'altre li plantaran cara. A més, és clar, de la presidenta del partit, Rosa Estaràs. Tothom està avisat que Delgado vol utilitzar el PP de Palma per ser candidat a la presidència del Govern el 2011.

**Disciplina militar** En tot cas, les puntes de llança delgadistes ja operen dins Palma amb lleialtat de juraments. És el cas, per exemple, de **Joan Pol**, exdirector general d'Interior i exmilitar de l'Exèrcit de Terra. O de **Pita da Veiga**, nét d'almirall. Delgado mateix és fill d'un coronel d'Intendència de l'Armada. Respecte a **Pol**, els anti-delgadistes afirmen: "Si vos ve a predicar, demanau-li pel Parc de Bombers. Es posa blanc tot d'una".





FRANK DUBÉ

## Segueixen els robatoris a dojo

**A**ra, la Genialitat de Catalunya es gastarà no sé quants milions d'Eurons per posar càmeres als Autobusos i Trens.

Els taxistes de Barcelona també tenen un servei preparat per posar 4 càmeres a cada taxi en connexió amb la seu central del Taxi.

A tot aquest dineral, s'ha d'afegir la milionada que ha costat la instal·lació de càmeres a TOTS els edificis oficials, carreteres, museus, carrers i places, espais d'oci, biblioteques, estacions de tren i d'autobusos, estacions de metro, centres esportius, edificis dels partits, col·legis públics, presons... i un llarg etc. esgarrifós i cada dia més gran.

A part, s'ha de comptar la milionada que costa a l'empresa privada i als ciutadans particulars, la instal·lació d'aquests aparells a botigues, urbanitzacions, grans magatzems, polígons comercials i industrials, benzineres, bancs, caixes, col·legis privats... i una altre llarg etc.

Pregunto: S'ha calculat els milers de milions que costa l'exèrcit de vigilants de seguretat que, a més a més de les càmeres, es poden veure PER TOT ARREU?

Es pot saber el preu total de tota aquesta "parafernàlia" que, teòricament serveix per la seguretat dels catalans?

En George Orwell es va quedar curt! Ha d'ésser una xifra esglaidora!! i ningú en parla.

Quines empreses s'embutxaquen els milers de mil-

ions que valen aquestes càmeres i aquests vigilants?

Qui en cobra les comissions de totes les càmeres instal·lades i dels sous dels vigilants, pagats per l'administració i que al damunt de tot això, els veïns hagin de denunciar cada vegada més robatoris fins el punt d'haver de muntar vigilància nocturna ells mateixos?

De què serveixen els quatre cossos de seguretat amb les corresponents seccions secretes, que cobren sous del pressupost públic?

De què serveixen l'estol de Jutges (sempre aclaparats de feina) i que diuen que ells compleixen les lleis fetes pel legislatiu que obliguen a deixar en llibertat als pocs minuts d'ésser detinguts a tota aquesta colla de lladragots i trinxes que dificulten la convivèn-

cia en pau dels ciutadans?

Quin "respecte tan escrupolós" té l'administració amb aquesta "púrria"!!

I que no em vinguin amb allò de que "la societat els ha marginat i han de menjar", que ja tinc l'edat suficient per saber que això és un compte xinès com una casa de pagès.

Com és possible que un delegat de l'administració ens digui per TV3 (Matins de Josep Cuní el 21/04/2008) que no hi ha lloc a les presons?

Que li preguntí al Garzón a on posa les 25 ó 30 persones que engarjola cada mes amb el seus "macrojudicis".

Conec massa gent que diu "abans això no passava". I això és massa perillós perquè, si un arrauat surt i crida "Yo acabo con todo esto", és possible que el votin.

I acabarà amb tota aquesta història i de rebot amb "altres històries" que ens ha costat sang d'assolir. I hi perdrem tots ple-gats car, li haurem donat carta blanca democràtica. I la culpa no serà del poble sinó dels votats pel poble que en aquest cas concret els hi hauria de caure la cara de vergonya; segur.

Pot passar com lo del problema de l'aigua que, tal com es desenvolupen les baralles i les acusacions, molta gent se'ls hi obririen els ulls d'esperança si sentissin la veu del tirà de veu aflautada dient allò: "Queda inaugurado este pantano !!"

Es d'esperar, pel bé de tots, que algun polític digui PROU !!. Aquesta situació no pot durar més.

## Suïcidi assistit i dret a morir dignament

**R**ecentment, el ministre de Sanitat del govern espanyol, Bernat Sòria, ha afirmat que, durant aquesta legislatura, el govern del qual forma part té la intenció de regular legalment el suïcidi assistit. He expressat en diverses ocasions, públicament, la meua simpatia envers l'Associació pel Dret a Morir Dignament, que pretén una regularització de l'eutanàsia a l'Estat espanyol. Tot i ser conscient que és possible que una part dels membres del govern de l'Estat —començant, probablement, pel seu propi president — treuen ara aquesta qüestió per despistar-ne d'altres (les pèssimes balances fiscals que patim, per exemple), no podem deixar de banda que es tracta d'una qüestió important, i que no podem banalitzar-la. Tenint en compte algunes distincions que existeixen entre els conceptes d'eutanàsia i de suïcidi assistit, utilitzaré aquest últim. El seu sentit és clar: el suïcidi assistit consisteix a proporcionar assistència mèdica a una persona que, patint una malaltia terminal i incurable, decideix posar fi a la seua vida, de manera conscient i voluntària, en plenes facultats mentals.

Al l'Estat espanyol ara mateix s'està

començant a fer camí en una qüestió en què a d'altres llocs del món ja s'ha avançat considerablement. Així, per exemple, a Holanda existeix una llei de l'Eutanàsia des de l'any 1993. I a Suïssa, compten, des de finals del segle passat amb una Llei que es refereix a l'aplicació de l'eutanàsia i, des de fa un parell d'anys, amb una altra que es refereix, més concretament, al suïcidi assistit. El primer cas que s'aplicà a Suïssa fou a un metge, malalt terminal de càncer, que demanà l'assistència per acabar la seua vida d'un company de feina. Ambdós varen considerar que estaven portant a terme un acte de professionalitat (i d'amistat) i no cap tipus de crim. En canvi, hem pogut assistir, a d'altres països, a espectacles lamentables. Recordem, per exemple, el cas del tetraplègic gal·lec que llanguia sense esperança i que, després d'haver demanat la mort repetidament, va acabar rebent l'ajut d'algu (que patí, posteriorment, persecució per part de la judicatura i de les forces de l'ordre, persecució que fou infructuosa, si no ho record malament), o el de la malalta de càncer francesa amb tota la cara desfigurada, amb dolors terribles i sense cap ni una pos-

sibilitat de millora... Ella també demanava la mort, i no la pogué trobar de la mà de cap assistència mèdica, sinó d'algun amic o familiar que li va donar suport d'aquesta manera. La policia francesa també es posa, immediatament, a investigar qui l'havia poguda ajudar.

Potser algú pensi que a Madrid acaben de fer una descoberta, o que tots els mals de l'infern entren via govern socialista, però el suïcidi assistit compta amb més tradició, a d'altres llocs del món. Als Estats Units, diversos estats el varen reconèixer ja l'any 1996 i, concretament, l'estat d'Oregon va fer una llei específica per a aquesta qüestió. Als llocs més avançats pel que fa a la defensa dels drets civils, doncs, també es dóna la circumstància que són els més avançats quant a possibilitar que hom mori dignament, sense allargar la vida innecessàriament i responent a la voluntat del malalt (que actua, també, conscientment, com a ciutadà).

I per als que pensin que l'oposició a l'eutanàsia i al suïcidi assistit des de l'esfera religiosa és total i absolut, només voldria recordar que l'Església Anglicana (sens dubte un prodigi de

civilització en molts aspectes), considera que el fet d'acabar amb la pròpia vida és una qüestió d'ètica personal i de criteri propi, i que l'Església en si no hi ha d'interferir per res. Com podem observar, no tothom actua com l'Església catòlica, ni tan sols en el si de les confessions cristianes.

Aquest fet tampoc no ens ha de sorprendre excessivament, si tenim en compte que l'Església anglicana s'ajusta als països i no als estats (hi ha una Església d'Anglaterra, una de Gal·les i una d'Escòcia, sense sortir de la Gran Bretanya), posa al capdavant la responsabilitat personal i la pròpia consciència, i permet que les dones oficiïn missa (i, n'estic convençut, tot quallarà amb la igualtat de gènere en el seu si). L'una cosa i l'altra, probablement, guarden un cent per cent de relació. Qui accepta la igualtat entre dones i homes, qui posa per davant la consciència i qui té en compte fonamentalment l'ésser humà deixa també a la pròpia consciència la qüestió d'acabar amb la pròpia vida. I encara n'hi ha que em demanen per què sóc anglòfil!

**Bernat Joan i Mari**

## L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XV LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)



MIQUEL LÓPEZ CRESPI

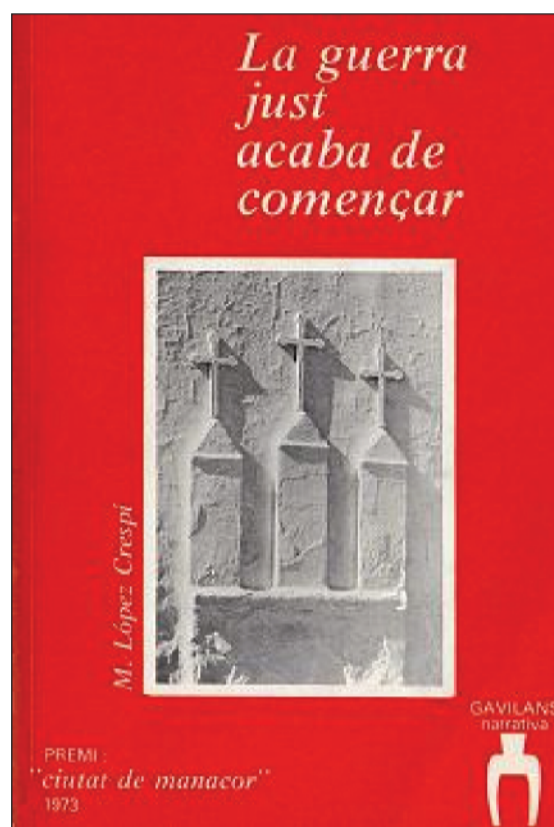
# Narrativa experimental catalana i subversió en els anys 70 i 80 (i II)

**N**o hem d'oblidar tampoc tota la càrrega subversiva que representà la lectura del freudisme, i sobre tot dels pensadors marxistes i situacionistes. Ja no podíem fer una narrativa, un teatre, una poesia com en el passat. El món era diferent; els escriptors catalans de Mallorca també.

La militància partidista ens havia robat molt de temps. Provàvem de reiniciar moltes de les experiències literàries deixades de banda en els anys més durs de la repressió feixista, quan érem detinguts i torturats per la Brigada Político-Social del règim. En els reculls de narracions escrits a finals dels seixanta i publicats a començaments dels setanta, pens ara mateix en obres com *Apreu fet* (Palma, Editorial Turmeda, 1973) i *La guerra just acaba de començar* (Palma, Editorial Turmeda, 1974), que guanyà el Premi de Narrativa Ciutat de Manacor 1973 (atorgat per un jurat compost per Bali Bonet, Antoni Serra, Manuel Vázquez Moltalbán, Guillem Lluís Diaz-Plaja i Josep Melià), ja hi havia un intent de fer una mena de narrativa experimental i subversiva. Fer la llista dels clàssics que m'alletaren en els anys de formació seria molt llarg i el lector podria arribar a pensar que som un pedant amb voluntat de lluïment. Però si indic les meves preferències per James Joyce, Blai Bonet, Franz Kafka, els surrealistes, la novel·la del boom d'Amèrica Llatina —Alejo Carpentier, Juan Rulfo, Gabriel Garcia Márquez, Lezama Lima, Carlos Fuentes, Julio Cortázar—, les lectures sobre els surrealistes i futuristes, els impressionistes alemanys de l'època de la República de Weimar, la ruptura dins de la novel·la espanyola que significà l'obra de Juan Goytisolo, Luis Martín Santos, Juan Benet, Caballero Bonald i tants d'altres, copsarem de seguida per on anaven els meus interessos. No hem d'oblidar tampoc tota la càrrega subversiva que representà la lectura del freudisme, i sobre tot dels pensadors marxistes i situacionistes. Ja no podíem fer una narrativa, un teatre, una poesia com en el passat. El món era diferent; els escriptors catalans de Mallorca també. La situació econòmica variava amb l'embranchada turística i un cert alleugeriment econòmic produït pels nous oficis i possibilitats que obria la construcció d'hotels, la societat de serveis que començava a arrelar-hi amb força. La ideologia

de molts joves escriptors dels anys setanta mudava amb els nous components culturals que ofería una societat més avançada. Hauríem de parlar també de les influències del cinema modern, de la importància dels clàssics —Eisenstein, Godard, Fellini, Dziga Vertov, Buñuel, Víctor Erice, Fassbinder, Orson Welles, Ingmar Bergman, Robert Bresson, Bernardo Bertolucci, Roberto Rossellini... — en la formació de l'ètica i estètica dels nous autors illencs. Ens era impossible escriure des de l'òptica dels predecessors, de molts d'aquells pulcres sacerdots o rendistes provinents de les classes dominants. No hi teníem res a veure, ni ideològicament ni com a classe. Proveníem d'un altre món i per tant, com era lògic, escrivíem des d'unes altres coordenades culturals. És una època de ruptura i, per això mateix, ni la forma d'escriure ni els temes tractats en novel·la i teatre són el mateixos que el que desenvolupen els autors provinents d'una societat rural, aferrada a les tradicions del segle XIX. Miram d'emprar un llenguatge directe, innovador, que introdueixi en la literatura catalana contemporània temes considerats "tabú" fins aquells moments: l'alliberament sexual, la lluita política clandestina, l'experimentalisme textual amb una utilització potser fins i tot exagerada del col·lage... A nivell particular el que no vaig provar d'experimentar, perquè ho considera massa vist, massa refregit dels dadaistes i futuristes de començaments del segle XX, era el joc amb els caràcters tipogràfics... Em seduïa molt més la provatura en els nous temes a tractar, la irrupció subversiva de problemes quotidians que haurien atemorit els doctes conservadors de l'Escola Mallorquina i que, segurament, mai no haurien estat considerats "literatura" en les seves tertúlies al voltant del braser. Igualment que mai no consideraren "poetes" a Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Joan Salvat Papasseit i Jaume Vidal Alcover, per dir solament uns noms entre molts d'altres. Obres com *La guerra just acaba de començar* o *Notícies d'enlloc* provaven d'experimentar igualment amb les formes d'escriure assimilades dels clàssics contemporanis.

**La narrativa ens serveix per a teoritzar amb el lector sobre la situació**



**política, sobre la lluita clandestina, del paper de l'escriptor i la literatura en la societat contemporània... És "literatura", un dietari especial o un manifest cultural rupturista?**

És una època que llegim molts autors nord-americans. Record ara mateix el noms, essencials per a nosaltres, de John Updike, Mary Mc Carthy, Malcolm X, James Baldwin, Allen Ginsberg, Jack Kerouac, Bernard Malamund, Artur Miller, Susan Sontag, William Burroughs, Truman Capote, Carson Mac Cullers... Transgressió textual, però també transgressió i subversió ideològica. El teatre esdevenia "antiteatre", seguïen les indicacions d'Artaud, els situacionistes, les experiències del Living Theatre, i tot plegat vestit amb la vestimenta de Bertold Brecht, Peter Weiss unit als suggeriments de Meyerhold i Piscator. En narrativa, els contes esdevenen una reflexió sobre la mateixa literatura, sobre els premis literaris i les dificultats per sobreviure del jove escriptor català contemporani. Sexe, política, literatura, revolució, experimentalisme... Ho podem trobar en els primers contes de *Notícies d'enlloc*. Basta llegir "Suicidi de diumenge", "Una estranya amant", "L'important és participar", "Genteta de ciutat" o "100 milions contra l'agressió" per tenir a l'abast aquesta mescladissa de formes d'escriure i temes que no tenen res a veure amb el que s'havia escrit fins aleshores. La narrativa ens serveix per a teoritzar amb el

lector sobre la situació política, sobre la lluita clandestina, del paper de l'escriptor i la literatura en la societat contemporània... És "literatura", un dietari especial o un manifest cultural rupturista? El cert era que pensàvem que la tradició literària anterior ens havia de servir per bastir la nova literatura que pensàvem que necessitava la societat del segle XX. No ens sentíem identificats ni en la forma d'escriure ni en molts dels temes plantejats per la narrativa del passat. Consideràvem que si érem revolucionaris en la nostra pràctica quotidiana, és a dir, militants d'organitzacions antifeixistes i anticapitalistes, també ho havíem de ser en la pràctica literària. I per això mateix els experiments textuals i ideològics en *La guerra just acaba de començar* (narrativa), *Autòpsia a la matinada* (teatre), *Notícies d'enlloc* (narrativa), *Homenatge a Rosselló-Pòrcel* (teatre), *Necrològiques* (narrativa), *Atzucac* (teatre), *Foc i fum* (poesia), *Les germanies* (teatre), *Ara, a qui toca* (teatre), Premi Carles Arniches de teatre en català a Alacant...

Vist amb perspectiva històrica, aquestes narracions —les que podem trobar en els llibres *Notícies d'enlloc*, *La guerra just acaba de començar*, així com també les obres de teatre *Autòpsia a la matinada*, *Homenatge a Rosselló-Pòrcel*, *Atzucac*... — a més de voler representar una ruptura estètica amb el passat, un combat per anar trobar un nou codi narratiu entroncat als corrents de la literatura mundial que ens interessaven, són igualment un manifest subversiu contra el feixisme i contra la podridura ideològica del capitalisme que li dóna suport. La transgressió subversiva, la ruptura que proposen aquestes obres també esdevé una ruptura personal, activa, contra la societat burgesa que ens esclafa i manipula. Per això l'estreta unitat existent entre les propostes culturals rupturistes i la militància en organitzacions antifeixistes i anticapitalistes. Per a nosaltres s'havia acabat la "torre d'ivori" en què havien viscut alguns escriptors rendistes i profeixistes del passat. Res a veure amb la pràctica literària del clergat i alguns escriptors tradicionals que havien donat suport al cop d'estat del general Franco, cas concret d'intel·lectuals dels tipus Llorenç Villalonga, Josep Pla, Joan

Estelrich, Llorenç Riber, Maria Antònia Salvà i tants d'altres.

**Què teníem a veure els fills dels republicans dels anys trenta i quaranta, dels represaliats pel feixisme, els homes i dones provinents de famílies pageses i menestrals pobres, amb rendistes i terratinents del tipus Maria Antònia Salvà i Miquel Costa i Llobera?**

Una lectura apressada de Notícies d'enlloc, d'Autòpsia a la matinada podria donar la sensació de l'existència d'un cert caos en la meua narrativa, d'una juxtaposició excessiva de materials que no acabem de casar. Però aquesta sensació és producte de la voluntat que tenia en aquells moments. Vivint immersos en moltes de les idees que sacsejaren les societats europees i mundial a ran dels esdeveniments del Maig del 68, era evident que, per a nosaltres, el "caos revolucionari", la possibilitat de la revolució, la participació de les masses en el control del seu destí, significaven els fonaments de la societat lliure del futur. Subvertir l'ordre establert començava per transgredir la cultura dels dominadors, la seva estètica, determinats cànons literaris, els dogmes d'una injusta societat de classes, una societat enemiga de les nacions oprimides per un estat imperialista, capitalista-que volíem anorrear fos com fos.

Era evident que a finals dels anys seixanta, amb l'inici de l'embranchada turística a les Illes, amb la creació de les primeres organitzacions comunistes, molts dels autors del que s'ha vingut a anomenar "la generació literària dels 70" ja no podíem escriure com els autors del passat. Què teníem a veure els fills dels republicans dels anys trenta i quaranta, dels represaliats pel feixisme, els homes i dones provinents de famílies pageses i menestrals pobres, amb rendistes i terratinents del tipus Maria Antònia Salvà i Miquel Costa i Llobera? La literatura de la generació literària dels 70 havia de ser molt diferent de la que provenia del mestratge de l'Escola Mallorquina, i ho va ser. L'escriptor i catedràtic Pere Rosselló Bover ho ha analitzat en molts dels seus llibres, i concretament en els estudis que he rellegit aquests dies: Els moviments literaris a les Balears (1840-1990) (Palma, Documenta Balear, 1997) i La cultura a Mallorca (1936-2003) (Palma, Documenta Balear, 2004).

El recull de narracions Notícies d'enlloc reprèn, doncs, bona part de la dèria experimental i subversiva començada amb La guerra just acaba de començar; que, en teatre, es concretà en l'obra Autòpsia a la matinada, Premi de Teatre Ciutat de Palma 1974; i que més endavant es desenvoluparia més intensament en el vessant d'experimentació teatral en obres com Homenatge Rosselló-Pòrcel (Alacant, Diputació d'Alacant, 1984). Aleshores res que no fos experimental, rupturista dels cànons establerts, és a dir, de cert ruralisme elevat a excelsitud literària, del pseudoaristocratisme

arcaizant de certs autors que havien col·laborat amb el feixisme, del pansit paisatgisme de certs poetes de l'Escola Mallorquina... En poesia, és Bartomeu Rosselló-Pòrcel qui ens indica el camí. Un camí de ruptura que es consolida amb les noves aportacions de Jaume Vidal Alcover, Josep M. Llompart, Marià Vil·langómez i Blai Bonet, entre molts d'altres.

En els meus primers llibres, especialment en La guerra just acaba de començar, empr el collage de la mateixa manera que en l'experimentació pictòrica l'empren el Grup Crònica del País Valencià i el col·lectiu Criada a Palma (una herència antiga que segurament procedeix de Josep Renau, el gran cartellista de la guerra civil). També són abundoses les experimentacions que faig amb l'escriptura automàtica, seguint les indicacions de Breton i els primers surrealistes. El monòleg interior, la imitació de Robbé-Grillet en algunes narracions, l'efecte, crec que circumstancial, de certes teories provinents del *nouveau-roman* em fan anar trobant un vell camí que havia deixat una mica de banda a conseqüència de les urgències de la lluita política clandestina contra el franquisme.

**Els homenatges a les víctimes del feixisme, la recuperació de la memòria històrica, era en mans de col·lectius i persones demonitzades contínuament per part dels polítics en nòmina institucional**

Ho he escrit més amunt i en molts d'altres articles. A començaments dels vuitanta, quan enllestec Notícies d'enlloc i Necrològiques (Premi Ciutat de València de Narrativa), intuïa, més ben dit constatava dia a dia, com avançava, cínica, poderosa, aquella època tèrbola sorgida de les traïdes de la transició. S'oblidava el mestratge de Joan Fuster, Manuel de Pedrolo, Salvador Espriu, Vicent Andrés Estellés, Andreu Nin... Els homenatges a les víctimes del feixisme, la recuperació de la memòria històrica, era en mans de col·lectius i persones demonitzades contínuament per part dels polítics en nòmina institucional. En el marc de l'estat espanyol hi hagué una iniciativa encomiable per part del PCE(mi), un partit de tendència marxista-leninista i que no tenia res a veure amb els carrillistes del PCE, per organitzar nombrosos actes d'homenatge a les víctimes del feixisme i de lluita en defensa de la República Espanyola. A les Illes, la flama de la resistència era portada pel PSM i determinats grups culturals i esquerrans del tipus de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell". Aleshores jo mantenía contactes amb Lucila Aragó, una de les promotores dels actes en homenatge a les víctimes del feixisme. Record alguns viatges meus a València coincidint amb l'època que vaig guanyar el Premi Ciutat d'Alcoi de Teatre amb l'obra Homenatge a Rosselló-Pòrcel. Posteriorment Lucila vengué

a les Illes per veure si podíem engegar algun a mena d'acte d'homenatge semblant. Però Mallorca era un desert. Més tard es pogueren fer algunes activitats en aquesta línia. Va ser quan els carrillistes del PCE s'escindiren i el grup format per Miquel Rosselló, Lila Thomàs, Francesca Bosch i Pep Valero organitzà el prosoviètic PCPE. A mitjans dels anys vuitanta sí que el PCPE participà activament en molts d'actes republicans. Però en aquella època en què venia a Mallorca Lucila Aragó, els defensors de la memòria històrica de les víctimes del feixisme érem ben poquets. Record que amb Lucila Aragó i un grup d'excombatents republicans, sobretot amb el dinàmic tinent de la República Lidón, sortíem cada 14 d'abril a penjar cartells republicans amb la mateixa sensació que ho fèiem en temps de la dictadura, quan sortíem a pintar consignes antifeixistes. De Mallorca estant encara no havíem clarificat l'opció independentista, cal dir-ho.

**En la posttransició, a finals dels anys setanta i començaments dels vuitanta, la tasca essencial de lluita nacional i de preservació i defensa de la nostra cultura va ser encapçalada per organitzacions com el PSM i l'OCB**

En la posttransició, a finals dels anys setanta i començaments dels vuitanta, la tasca essencial de lluita nacional i de preservació i defensa de la nostra cultura va ser encapçalada per organitzacions com el PSM i l'OCB. En accions de defensa dels nostres migrats recursos naturals i del territori, el paper del GOB va ser fonamental, com ho és encara avui dia. Cal dir que, malgrat aquestes illes de ferma i ferrenya resistència, el cert és que molts dels activistes que donàvem suport actiu a totes aquestes organitzacions ens sentíem assetjats. La batalla per guanyar el referèndum sobre l'OTAN va ser una de les grans mobilitzacions d'aquells anys contra les mentides dels polítics professionals, contra l'imperialisme ianqui i els seus sequaços. Després de la victòria felipista de 1982, el PSOE ens havia enganyat novament i, sense cap mena de vergonya, passava de dir "OTAN, d'entrada No", a ser l'avantguarda d'aquest bloc militarista i agressiu. A aquelles alçades de les renúncies i traïdes de l'esquerra oficial encara érem lluny d'imaginar que un "socialista", el senyor Luis Solana, dirigiria els bombardejaments massius i la trajectòria dels míssils que descarregarien la seva càrrega mortífera damunt les dones i infants serbis causant milers de víctimes innocents en la població civil de l'antiga Iugoslàvia. És evident que aquí no entram a tractar el problema del xovinisme imperial de la casta burocràtica sèrbia. Nosaltres som al costat de les nacions oprimides per qualsevol estat opressor, inclòs l'estat serbi. Aquí només volíem deixar constància de la contradicció que representava el fet que aquells que no volien entrar a l'OTAN fossin, poc temps

després, el més ferm defensors de l'entrada de l'estat espanyol al bloc imperialista proianqui, i que un dels seus principals dirigents, Solana, acabàs dirigint les massacres contra la població civil sèrbia.

Però el referèndum va ser guanyar per les forces proimperialistes, en aquest cas pel PSOE. Tot l'ampli ventall d'organitzacions polítiques, sindicals i culturals que s'havien oposat amb fermeza a aquest fet patiren un nou daltabaix molt semblant al que s'havia esdevingut després del triomf dels polítics oportunistes en temps de la restauració borbònica. Vist amb la perspectiva històrica que donen els anys, ara podem afirmar que la derrota de les forces populars antiimperialistes en el referèndum sobre l'OTAN acabà d'esbucar el que s'havia pogut mantenir dempeus del temps de la transició.

Era evident que el poder s'entestava a colpejar amb força tot el que encara romania conscient i combatiu després de la sotragada de finals dels anys setanta. Per això, per a qui escriu aquestes retxes i per a molts de companys de l'esquerra alternativa i per a l'avantguarda dels moviments socials d'aquella època, el començament dels vuitanta és força tenebrós.

I malgrat la foscor d'aquella època encara érem —i som, un quart de segle després! — entestats a continuar la lluita per un món més just i solidari des de les poques plataformes que encara eren al nostre abast. El suport al nacionalisme d'esquerra que representava el PSM, a les mobilitzacions en defensa de la cultura i la llengua que promou l'OCB i també, no en mancava d'altre, a les activitats que en defensa de recursos i territori portades endavant el GOB. A tot això hem d'afegir la fundació, juntament amb els amics i companys que acaben d'abandonar la militància en el PCE —Francesca Bosch, Lila Thomàs, Josep Valero, Manel Domènech... — de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell" — organització político-cultural sorgida per a preservar la nostra memòria històrica, oblidada pels polítics de l'esquerra oficial del règim, i en defensa de les idees del marxisme. Un dia de 1985, amb na Lila i na Lluïsa Thomàs, en Manel Domènech, en Miquel Rosselló, en Rafel Morales, les germanes Maçanet (n'Assumpta i na Magdalena) i altres companys decidírem muntar l'Ateneu Popular Aurora Picornell. Na Francesca Bosch, com de costum, s'hi apuntà decidida i ens ajudà en l'organització dels actes i cicles de conferències. L'Ateneu Aurora Picornell va ser una provatura per provar de servir la memòria nacionalista i republicana de les Illes, la història del moviment obrer i les idees del marxisme per a les properes generacions de mallorquines i mallorquins. Idees que, a mesura que es consolidava la reforma del franquisme, eren oblidades per més i més sectors de la societat.





■ “Si penses que hi ha bondat en tothom, és que no coneixes tothom” (Anatole France [Jacques Anatole François Thibault], 1844-1924, narrador, poeta, crític i assagista escèptic francès).

■ “La humanitat és com és. No es tracta de canviar-la, sinó de conèixer-la” (Gustave Flaubert, 1821-1880, novel·lista realista francès).

■ “Però els justs no creuen pas fàcilment tot allò que senten dir, perquè coneixen la flaqueza humana, inclinada al mal, i bocamolla” (1441, *Imitació de Crist/ De Imitatione Christi*, II, 4:3, gran *best-seller* cristià, atribuït a Tomàs Haemerken o Haemerlein “*Kempis*”, 1379 ó 1380-1471, místic alemany).

#### ◆ VANAGLÒRIA I DESASTRE.

■ “Quan la vanaglòria té lloc en una intel·ligència corporal, ens lliura a la luxúria. Quan té lloc en una intel·ligència psíquica, nodreix en nosaltres la supèrbia. Fomenta la luxúria amb la lloança del cos, la supèrbia amb (el fet de complaure's) en les observances o en la coneixença” (Segon Discurs sobre els capítols del coneixement, 25, Isaac de Nínive).

■ “És llei eterna: una pedra cau amb velocitat cada volta major quan més va atansant-se a l'abís, i tament també una ànima procedeix cada volta de manera més atabalada i forasenjada quan no coneix ja cap camí de salvació” (Stefan Zweig, 1881-1943, escriptor austriac).

#### ◆ LA INTERRALACIÓ HUMANA.

■ “Les petges de l'home sobre l'home són eternes i cap destí no s'ha travessat impunement en el nostre. Cap ésser no desapareix de nostra vida i mai les coses no tornen a ser com si no haguessin estat” (François Mauriac, 1885-1970, novel·lista occità afrancesat, catòlic i progressista).

■ “Sempre m'agrada saber-ho tot dels meus amics nous, i res dels vells” (Oscar Wilde, 1854-1900, escriptor irlandès).

#### ◆ AUTOCONeixEMENT I CONeixEMENT D'ALTRI.

■ “Qui coneix els altres és un erudit. Qui es coneix a si mateix, un savi” (Lao Tsè o Lao-Tzu, ca. 604-565 a. de C., filòsof xinès, fundador del taoisme, autor del “*Tao te King*”, llibre filosòfic que significa “*el camí dels déus*”).

■ “Les vostres personalitats no són sinó ninots lligats als vostres peus. No em cal pas de conèixer vostra vida personal, la vostra personalitat. No em cal conèixer-vos personalment, us conec essencialment. En conèixer-me a mi mateix, us he conegut a tots. En ressoldre els meus propis problemes, en conec els vostres i també la clau per a ressoldre-l's” (“*Discursos*”, d'*Oixo*, [*Rajneesh*] Xandra Mohan Jain], 1931-1990, místic i gurú indi).



OSHO.



ANDRÉ MAUROIS.

■ “Sí, pots trobar als llibres una mena de felicitat provisional, i en les obres d'art i en el treball. Però als trenta o als quaranta anys et planyeràs de la vida fracassada. Millor és desfer-se'n prest del fantasma de l'ambició per l'únic sistema eficaç, que consisteix a satisfer-la, després, però només després, acabar la vida en una saviesa que ja pot ser sincera, perquè coneix bé allò que mensyprea” (André Maurois, pseudònim d'Emile Herzog, 1885-1967, escriptor francès).

■ “Ella s'adonava que, malgrat el to lleuger que ell havia fet servir de vegades, tots els seus mots havien tingut un sentit precís (...) Ella no havia comprès ni Rhett ni Ashley, els dos homes que havia estimat i, per tant, els havia perduts tots dos. (...) S'adonava poc a poc que si hagués comprès Ashley no l'hauria estimat mai, però que si hagués comprès Rhett no l'hauria perdut mai. Desesperada, es demanà si havia comprès algú mai. Una torpor misericordiosa s'emparava del seu esperit, però sabia, per una llarga experiència que de seguida vindria un patiment agut, com els teixits tallats pel bisturí del cirurgià aprofiten d'un breu moment d'insensibilitat abans de començar el suplici” («*Gone with the Wind / El vent s'ho emportà*», publicada el 1936, novel·la de Margaret Mitchell, 1900-1949).

#### ◆ ELS CANVIS, EL JOVENT.

■ “Les meves autodefenses eren ben grans. L'envanit heroi del *Rock and Roll* que sap totes les respostes era de fet un xicot aterrit que no sabia com plorar. Així de simple” (John Lennon, 1940-1980, cantant anglès).

■ “Els joves pensen que els vellards són faves. Els vells saben que els joves ho són” (John Lyly, 1554-1606, escriptor anglès).

■ “Molt he tardat a descobrir ma falta, Per joventut, qui em negà experiment. En un cas nou, l'home és mal coneixent I encara més havent raó malalta Per gran esforç de folla voluntat (...) Qui son camí vertader ha errat Per anar on ell vol sojorn haver, Li és forçat que prenga mal sender I mai venir a son lloc desijat”.

(Ausiàs March, senyor de Beniarjó, falconer reial i cim de la poesia catalana, \*1397 ó 1400- +1459, València).

■ “L'adolescència i part de la joventut és època d'enfets ideològics (i ara també, més aviat, de musicals i de moda). No cal fer-ne cabal, d'aquests enfets mentals. Amb els primers problemes i experiències seriosos els ideals se'n van del magí (dissortadament, perquè el que caldria no és oblidar els ideals, sinó repensar-los amb més coneixement). Però el món rara vegada coneix la saviesa de la síntesi de les experiències, per pura mandra” “De jove trobes amics, sovint aquestes amistats es basen en el malentès de la manca de coneixement i d'experiència, però són les amistats que marquen perquè, per excel·lència, l'edat amb temps per a l'amistat és la joventut. Amb el pas de la vida, vas triant-te'ls amb esme i cura, sempre que pots: pocs, útils i bons” (Autocitacions).

■ “Qualsevol que comença a preparar-se com a jutge de la Veritat i del Coneixement naufraga pel riure dels déus” (Albert Einstein, 1879-1955, físic i matemàtic juevoalemany, el major científic del s. XX).

■ “Els qui en llur juvenesa no viuen en harmonia amb si mateixos, i que no atenyen els veritables tresors de la vida, més avant són com velles garses

camalludes que esperen, despagades, a la vora d'un estany sense peix” (Del principal llibre sagrat budista, escrit en Pali, “*Dhammapada*”, *Més enllà de la vida*, 11/155).

■ “...es revenja de la deshonestat de la gent i del temps. Es torna més fort que el temps. Un company vell i terrible, un pirata coix, un cel buit, una platja blanca, una terra plena de forats i de pous, un desert de silenci, una mà tractadora, una mirada pèrfida. Ah, el temps!. El confon amb aquella època de la qual coneix els engrantages, els paranys i les rialles. Sempre ha lluitat perquè la seva memòria romanqui intacta, fora de l'abast del temps” (“*Diada de silenci a Tànger*”, Taher Ben-Jalun, escriptor franco-marroquí).

#### ◆ MADURAR.

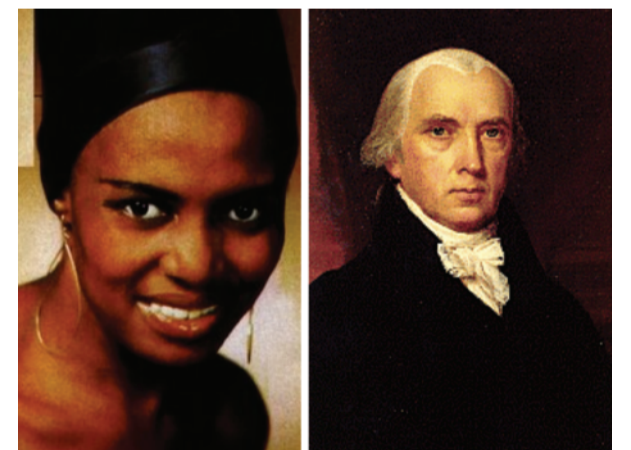
■ “Qui menja del fruit de l'arbre del coneixement, sempre és llançat d'algun paradís” (William R. Inge, 1860-1954, degà de la Catedral de St. Paul, Londres).

■ “Sols qui ha patit prèviament i voluntària per una meta coneix com és la gent i els perills i errades i pot esdevenir, de manera natural, un líder real i eficaç” (Autocitació).

■ “El jove coneix les regles, però el vell les excepcions” (Oliver Wendell Holmes, 1809-1894, escriptor estatunidenc).

■ “I allò indubtable és que, com de la generació anterior a la nostra no hem conegut més que adults i ancians, i de la que ens ve darrere no coneixem sinó joves i infants, tendim a creure que abans eren els homes més madures, que els nostres avis van nèixer vells i que els nostres néts es moriran nins” (Miguel de Unamuno, 1864-1936, pensador i escriptor basc espanyolitzat, mort presoner pels feixistes).

■ “L'edat no és sinó un nombre. Però l'edat és també més coses. És saviesa, si hom ha viscut la pròpia vida com cal. És l'experiència i el coneixement. I és anar arribant a la coneixença de tots els camins pels quals el món roda, així, si no podeu fer voltar el món a la manera que voleu, podeu almenys eixir del camí pel qual us poden atropellar” (Miriam Zenzi Makeba, “*Mama Africa*”, \*1932, cantant sudafriicana xhosa).



MIRIAM MAKEBA. JAMES MADISON.

#### ◆ LA FATALITAT POLÍTICA.

■ “El coneixement governarà sempre damunt la ignorància, i una gent que volen autogovernar-se deuen armar-se a si mateixos amb el poder que el coneixement dóna. Un govern popular sense informació popular o mitjans per adquirir-la no és sinó un pròleg a una farsa o a una tragèdia o potser a totes dues” (James Madison, 1751-1836, 4t President dels EEUU).

■ “Un príncep prudent, doncs, no pot—ni deu—man-

tenir-se fidel a la seva paraula quan tal fidelitat va en perjudici propi i han desaparegut les raons que motivaren la seva promesa. Si els homes fossin tots bons, aquest precepte fos discutible, però com són roïns i sense lleialtat amb tu, no és just que tu sies lleial amb ells (...) qui ha sabut imitar la guineu ha eixit millor parat. Però és menester saber encobrir bé semblant natura, així com posseir habilitat per a fingir i dissimular: els homes, en efecte, són tan simples i se sotmeten fins al punt a les necessitats presents que aquell qui enganya trobarà sempre algú que es deixi enganyar (...) Alexandre VI (Borja) mai no féu ni pensà en res sinó a enganyar els homes i sempre tingué al seu abast mitjans per a realitzar els seus designis. No hi hagué mai un home que asseguràs amb major contundència i més fermes juraments afirmar allò que després no observava. Els seus enganys, tanmateix, li van sortir sempre a la mesura dels seus desigs perquè coneixia a la perfecció eixa cara del món” (Niccolò Machiavelli, a *“El Príncep”*, cap. XVIII, llibre inspirat en la figura de Cèsar Borja i Ferran el Catòlic).



### DEDUCCIONS.

#### ♦ GENT I AMISTATS.

■ “Per l’obra es coneix qui la feta” (Refrany català).  
 “Pel gos es coneix l’amo i pel gat la mestressa” (Refrany català).

■ “Per norma, l’home que pot fer totes les coses igualment bé és un individu molt mediocre” (Elbert Hubbard, 1856-1915, periodista i escriptor satíric estadunidenc).

■ “En la prosperitat els nostres amics ens coneixen; en l’adversitat coneixem els nostres amics” (John Churton Collins, 1848-1908, crític literari anglès).

■ “Quan un desconegut t’identifica per la descripció d’un amic, és perquè tampoc no sentia la descripció” (No en consta l’autor).

#### ♦ FE I DÉU.

■ “Al punt on tot acaba, coneixem Déu” (Wolcott Gibbs, 1822-1908, metge i científic estadunidenc).

■ “Venera Déu qui el coneix” (Lucius Anneus Sèneca, 4-2? a. de C.-65 d. de C., filòsof estoic hispanoromà).

■ “Una fe vertadera en la noviolència és impossible sense una real fe en Déu. Un noviolent no pot fer res sens el poder i la gràcia de Déu: no tindrà el lleu de morir sense ira, sense por, ni ànsia de venjança. Un tal coratge prové del convenciment que Déu sojorna al cor de tots nosaltres, i que no deu haver-hi por davant de Déu... El coneixement de l’omnipresència divina implica també respecte per la vida de l’oponent... calmar al fúria de l’home quan la bèstia que té adins s’empara de la seva persona” (Mahatma Gandhi, 1869-1948, independentista i místic indi).



### VIRTUTS DEL CONEIXEMENT.

■ “Hom és pus noble per saber que per aur ni per haver” (*“Cent Noms de Déu”*, de Ramon Llull, 1235-1316, català de Mallorca).

■ “Qualsevol coneixença es divideix, doncs, en dues parts: una sensible i una altra intel·ligible. La primera s’anomena pràctica, que és la de la virtut;

la segona, contemplació. I la primera part es divideix encara en unes altres dues: una pràctica material i una d’immaterial. La material s’acompleix en els altres; la immaterial, en un mateix” (*Centúries*, 1:56 d’Isaac de Nínive o el Siríac, s. VII, impresa en traducció llatina el 1497 a Barcelona, als tallers de Jaume de Gumiel com a *Liber abbatis Ysach de ordinatione anime*).

■ “Qui coneix que aquest cos és l’escuma d’una onada, l’ombra d’un miratge, trenca les afilades fletxes de Mara, colgades de les flors de les passions, i a recer dels esguards del Rei de la mort segueix sa via” “Però la mort s’emporta el que recull les flors de les passions, tal com una furiosa torrentada arrassa el poble adormit i segueix el seu decurs” (Del principal llibre sagrat budista, escrit en Pali, dit *“Dhammapada”*, *Les flors de la vida* 4/46-47).



### CONEIXEMENT I VIRTUT.

■ “El qui pogués haver coneixement al bon començ, quan no és l’hàbit format, quant fa de mal, després que és engendrat i quant, la seua força és potent, que es guarde de llançar-se al delit, per no fer, d’ell, un altre el senyor. Car en l’entrada porta molta gran dolçor i, quan entrat, ¿qui el traurà del llit?”.

(Ausias March, 1397 ó 1400-1459, València, *“el gran català d’amor mestre”*).

■ “No tots aquells qui s’esforcen en la virtut arriben al coneixement, però tots els qui s’esforcen en aquest posseeixen la pràctica, amb un discerniment virtuós” (*Tercer Discurs sobre els capítols del coneixement*, 53, Isaac de Nínive o el Siríac, s. VII, monjo nestorià i bisbe de Nínive, nasqué a l’actual Qatar). “No hi ha cap gnòstic que en el seu capteniment estigui mancat de virtut, però de virtuosos mancats de coneixement en trobaràs molts (...) Si la nostra ànima està mancada de coneixença, llavors ni la pràctica de la virtut no roman pura en nosaltres” (*Tercer Discurs...*, 54, Isaac de Nínive).

■ “Quan algun coneixement humà és assequible però la virtut humana no hi arriba per engegar-lo, qualsevol cosa que hom pugui haver guanyat, la perdrà de bell nou” (*Confuci*, [Kung-Fu-Tsé, Kung Fu Zi o K’ung Fu Tzu], 552 ó 551-479 a. de C., filòsof, legislador i estadista xinès).

■ “No són pas els mots enlairats allò que torna els homes justs i sants, sinó la vida virtuosa” (1441, *Imitació de Crist/ De Imitatione Christi*, I, 1:8, gran best-seller cristià, atribuït a Tomàs Haemerken o Haemerlein *“Kempis”*, 1379 ó 1380-1471, místic alemany).

■ “Atès que l’arcàngel Rafel ens adverteix que és *“cosa digna de descobrir i proclamar les obres de Déu”* (Tb 12:7), és perillós de callar i amagar els miracles del Crist, els quals cobren major atractiu comunicats en un llenguatge corrent i planer. En efecte, l’esplendent bellesa de la virtut s’enterboleix si hom la maquilla i la tenyeix amb un discurs exuberant” (*“Lletra Circular”* 1:1, de Sever de Menorca, principis s. V).

■ “Avergonyit el Diable es quedà, i sentí com és de terrible la bondat, i veié la Virtut en la seva pròpia forma preciosa; la veié i defallí per la seva pèrdua”

(*El Paradís Perdut / Paradise Lost*, llibre IV, any 1667, de John Milton, 1608-1674, poeta anglès).



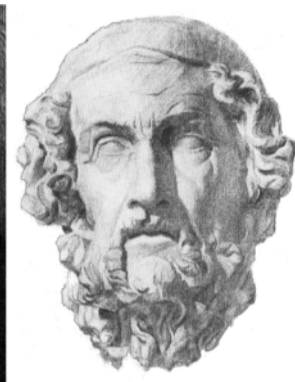
### LOGICA, SENTIT COMÚ, SENDERI.

■ “*Muthii ndaumbikaga ndigu / Qualsevol que surt no pot deixar una banana al foc*” (Refrany Kimbeere, dialecte Embu de Kènia).

■ “Ni els savis indis ni els xinesos han establert manaments en el sentit nostre. Han dit: *“Si fas això seràs perfecte; si ets així caminaràs devers la perfecció; si comets tal errada hauràs aturat la teva evolució”*. Però no han dit mai: *“Deus fer tal cosa”*. L’orient no coneix cap deure; perquè l’orient és. Nosaltres, en canvi, veiem l’èsser sota la forma del deure” (Hermann Alexander von Keyserling, 1880-1942 ó 1946, filòsof i científic alemany).



VON KEYSERLING.



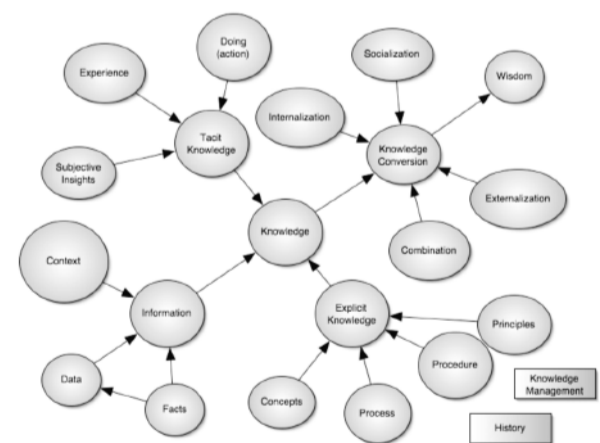
HOMER.

### ♦ PARES I FILLS.

■ “És un fill assenyat qui coneix com és son propi pare” (Homer, ca. s.X-VIII a. C., poeta grec).

■ “És un pare assenyat el qui coneix el seu propi fill” (*The Merchant of Venice / El Comerciant de Venècia*, Acte 2, de William Shakespeare, 1564-1616, el millor dramaturg anglès).

■ “Un pare savi diu a son fill: *“Dels 15 als 20 anys et permet creure’t més intel·ligent que jo; dels 20 als 25 has d’admetre que les nostres intel·ligències són iguals. Però a partir dels 25 t’exigiré la reconeixença de la meua superioritat intel·lectual absoluta”* (Hermann Alexander von Keyserling).



Llegeix i subscriu-te a

**L'ESTEL**

la revista  
dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

Independentisme

## Hipocresia socialista: Condemnen petits incidents independentistes i no van condemnar els de la “Roja”

Ahir va ser un dia històric. Més de cent ajuntaments van penjar la bandera independentista de forma oficial, amb el suport de mocions majoritàries dels consistoris. Els representants electes majoritaris de prop d'un milió de catalans van deixar clar així que la independència és una opció política a contemplar i van demostrar que es poden tancar files posant la nació per davant dels partits. En resposta a això molts mitjans, especialment els mitjans públics que paguem tots, van optar pel silenci incòmode, com si per amagar la realitat aquesta deixara d'existir i els partit socialista van optar sense embuts per la hipocresia verbal. Tenim tema, doncs. D'ací uns anys la Diada del 2008 estic segur que marcarà una inflexió. Perquè en aquesta diada haurem arribat per primer vegada de forma explícita i visible a aquella estació on els socialistes i els sobiranistes ja no anem en el mateix tren -per dir-ho com ho sol dir en Carod. Més i tot: no és que “no anem” ja en el mateix tren sinó que anem en trens que porten direccions oposades i estan condemnats a xocar. Perquè els projectes que algunes formulacions han volgut presentar com a complementaris quan arriba l'hora de la veritat són el que són. I el que són és antagònic. Des del PSC s'ha mirat de treure ferro al tema durant anys i de rebaixar-ne la importància. Els socialistes poden transigir, per exemple, en que no onegi la bandera espanyola als ajuntaments i ho faça sola la senyera, excepte en les grans ciutats. Els agrada o no però saben que és un preu que han de pagar per a poder articular al seu voltant una esquerra plural que és, en molt bona part, independentista. I dissimulen en favor d'un bé major. Ahir, però, vam topat amb la realitat, amb l'an-

tagonisme substancial que es farà cada dia més difícil de superar: o el projecte és seguir on som o el projecte és marxar tan ràpid com puguem. I com que el PSC en això no té cap dubte ja no hi ha lloc per a dissimular l'antagonisme, per més hipocresia verbal que vulguin posar sobre la taula. Hi ha un antagonisme que es veu clar per exemple quan tot d'alcaldes socialistes desobeeixen sense vergonya ni remordiment democràtic un acord dels seus plenis i opten pel més pur estil cactic per a evitar que es pengi la bandera independentista l'any que aquesta en fa cent. Si perden les votacions les ignoren i en pau... Hi ha un antagonisme que es veu quan ells argumenten que no poden hissar l'estelada per no incomplir la llei (espanyola, ep!) de banderes mentre que fa uns mesos entre altres els ajuntaments socialistes de Girona, Sant Boi o Sant Adrià no van tindre cap problema en hissant la bandera de la república ...espanyola, per posar només un exemple flagrant. Hi ha un antagonisme que es veu amb tota la claredat quan el PSC emet un comunicat a les 22.03 de la nit condemnant “amb rotunditat” uns presumptes incidents esdevinguts en les manifestacions independentistes i es fa evident com són d'àgils els socialistes per a condemnar els independentistes per uns fets que de tant minúsculs que pràcticament ningú no els ha vist mentre que en canvi no van protestar, per exemple, per les destrosses provocades pels seguidors de la selecció espanyola de futbol. Ahir uns incidents minúsculs sí que van valdre un ràpid comunicat redactat en els termes més durs des del carrer Nicaragua. Termes poc durs encara, però, si els comparem amb les greus declaracions que Jordi Hereu (el mateix alcalde social-

ista de Barcelona que va qualificar de gran festa cívica la bretolada dels seguidors de la selecció espanyola) va fer dimecres per a intentar impedir que ERC i CiU penjaren la bandera estelada a l'ajuntament de Gràcia. Va dir Hereu que penjar l'estelada es podia comparar amb un insult a la ciutadana, que calia complir la llei de banderes (com si el seu ajuntament no hagués penjat mai cap bandera o penó fora dels oficials) i que l'estelada no representa a tots els ciutadans -ni l'espanyola tampoc, alcalde, ni l'espanyola tampoc.

La hipocresia però rau en que tots aquests arguments insostenibles de fet el que intenten és amagar l'únic argument real. Que no és cap altre que estan, els socialistes en contra de la possibilitat de la independència. Exactament igual que ho està el PP i Ciutadans. No és que els té igual o en podem parlar. No. És que estan en contra i faran el que sigui per a impedir-la. I per això els posa tan nerviosos l'estelada. No posar la bandera espanyola, malgrat tot, no és l'afirmació d'una voluntat de futur. Només és una manera d'evitar problemes. Posar l'estelada, en canvi, és tota una altra cosa i ells ho saben. Els socialistes necessiten i viuen de l'ambigüitat calculada. És una estratègia que els ha donat fruits molt positius. Per això perden els nervis quan ja no poden exercir-la. En primer lloc perquè el suport a la independència creix i es fa visible per més que el seu control dels mitjans de comunicació funcioni com un rellotge i avui ens ensenyen una realitat difícil de reconèixer. Però també perquè l'estratègia socialista que va dissenyar amb tant d'encert Pasqual Mara-



gall-dividir el camp nacional i guanyar les eleccions enfrontant uns nacionalistes a uns altres- és difícil de sostenir si s'han de descarar d'una forma tan contundent com ho van fer ahir. No ha canviat res massa substancial. Però quan CiU, Esquerra i la CUP s'enfronten units a l'alcalde de Vilafranca per a penjar la bandera independentista hi ha un horitzó que es comença a dibuixar. No ha canviat res però quan els regidors d'Esquerra i CiU ixen junts al balcó de l'ajuntament de la Vila de Gràcia a penjar l'estelada, malgrat les amenaces dels socialistes, hi ha un horitzó que es comença a dibuixar. No ha canviat res però quan en molts pobles del país regidors de diversos partits s'han trobat per a penjar la bandera independentista i no hi havia els socialistes hi ha un horitzó que comença a canviar. No passarà res demà ni demà passat. Però l'onze de setembre de 2008 nosaltres el recordarem com una fita clara d'ací uns anys. I em sembla que ells, “ells”, també.

Vicent Partal

Reproduït de [www.vilaweb.cat](http://www.vilaweb.cat)

## Decàleg del catalanoparlant

1) Parleu la vostra llengua sempre que pugueu, especialment amb la família i els amics i coneguts. Feu-vos el propòsit de parlar en català als qui sabeu que us entenen, encara que fins ara els hàgiu parlat en castellà.

2) Sigueu respectuosos de tothom que parla una altra llengua però exigiu que els altres siguin respectuosos amb la vostra.

3) Adreceu-vos en català a tothom: al carrer, per telèfon, a la feina, etc. Si us entenen continueu parlant-los en català, encara que us responguin en un altre idioma.

4) Als coneguts vostres que encara no comprenen bé el català, animeu-los a provar de comprendre'l, parleu-hi a poc a poc i expliqueu-los de tant en tant algunes paraules.

5) Si veieu algú que s'esforça a parlar en català, ajudeu-lo. I demostreu-li que valoreu el seu capteniment.

6) Deixeu de corregir qui no vulgui ésser corregit, però doneu l'exemple de demanar a persones o a entitats autoritzades quines expressions incorrectes cal substituir. Ajudem-nos els uns els altres a mantenir un català viu i bo.

7) Respecteu les diferències region-

als del català. Parleu amb mallorquins, valencians, rossellonesos, etc. I coneixeu els accents i mots diferents que tenim tots. Aquesta és la riquesa del català, com de totes les llengües cultes.

8) Feu-vos subscriptor de diaris i revistes en català. I que siguin en la nostra llengua les lectures que feu, els espectacles a què assistiu, els programes de ràdio que escolteu, la televisió que mireu, etc. Fem allò que havia estat prohibit durant tants anys.

9) Preneu la decisió d'escriure totes les cartes i notes en català. Ompliu-hi els talons. Feu canviar els vostres impre-

ssos, els rètols, etc. Fora ben trist que per estalviar despeses deixéssim de donar testimoni de catalanitat.

10) Exigiu de tothom, fins i tot de les institucions més rutinàries, que us escriguin en català. Feu-ho amablement. No vulgueu perdre temps i nervis lluitant contra enemics declarats de la llengua del país. Deixeu-los de banda.

Tota persona que defensa la seua pròpia llengua sense agredir ningú, té el dret al seu costat.

**Til Stegmann**, catedràtic de filologia romànica a la Universitat de Frankfurt.

12 setembre 2008

## Ofrena al monument de R. de Casanoves

CATALANS,

Cada onze de setembre revivim el repte històric que tenim pendent: trencar les cadenes de la submissió i la por, i retornar la llibertat a la pàtria catalana.

Però, sobretot, cada onze de setembre ens increpa perquè ens adonem amb plena consciència allà on rau l'autèntica força del nostre poble.

La força que ha omplert de coratge els homes, que tot al llarg de la història, han lluitat fins a la mort en defensa de les nostres llibertats. La força que dóna la clarividència d'entendre que un poble només és digne, si és lliure, i que resignar-se a la submissió porta indefectiblement a la misèria espiritual i material. La força que fa proud lúcid per copsar que la vida nacional, sense llibertat, és morta.

Aquesta força, l'autèntica força de la nostra nació, que ha trempat els nostres homes més nobles i més savis, no és altra que l'Esperit que ens aguanta. L'Esperit que es manifesta en el geni de la nació catalana.

Es aquest Esperit el que els nostres colonitzadors cerquen d'ofegar per tots els mitjans: a cops de lleis i de Tribunal Constitucional, amb suborns econòmics i polítics, però sobretot amb l'espessa mentida que han ordit per confondre'ns i debilitar el nostre caràcter col·lectiu.

Una mentida que fa passar la submissió per convivència, que del robatori sistemàtic, en diu solidaritat territorial, i que mata la llengua catalana fent-la innecessària en benefici de la "llengua común", o sigui, de la llengua imposada.

Una mentida, en definitiva, que ens ven com a signe de tolerància cada una de les claudicacions a que ens obliga i ens indueix.

Ens emmascaren l'Esperit. Ens neguen l'ànima. Condemnen a mort la nació catalana.

Tanmateix, quan l'ànima d'un poble és negligida, ofegada en la mentida i en la descurança, no desapareix, ans al contrari. En la nit fosca a què l'han abocada, retroba la seva autèntica dimensió espiritual, i profundament envigorida, s'encarna en els homes fidels al país, servidors de la Veritat i la Justícia, homes que no es dobleguen davant la mentida.

I només quan aquests homes fidels s'asseguin al parlament de la nostra nació, per servir-la, es podrà desplegar aquest esperit que regenerarà tot el nostre cos nacional, de les escoles a les associacions, dels hospitals a les botigues, dels jutjats a les empreses. L'esperit que ens retornarà el veritable sentit dels mots per dir al pa, pa i al vi, vi. Sense eufemismes, sense mentides, sense manipulacions. Un esperit que farà callar els llavis mentiders que ara parlen amb insolència desafiant i menyspreadora.

Un esperit que com aigua vivificadora farà rebrotar la nostra pàtria i segarà les cadenes que ara ens empresonen.

L'onze de Setembre ens recorda el repte d'alliberament a què estem convocats i també ens assenjala el camí cert de la victòria. Girar el nostre cor i la nostra ment cap a aquest esperit que ens crida des del més íntim del nostre ésser, des del més pregon de la nostra nació, perquè com l'antiga heroïna compreguem que el poder imbatible no el donen les multituds, ni les manipulacions, ni la força militar o mediàtica, sinó la fidelitat a aquesta crida que ens empeny cap a la plenitud i cap a la Santa llibertat.

Catalans, visca Catalunya Lliure.

(Escrit i llegit per **Maria Torrents**, Consellera de Catalunya Acció)

## L'Estat espanyol silencia tota veu crítica a Euskal Herria

Barcelona - Dimecres, 17 de setembre

Diuen que a 'l'estiu tota cuca viu'. Tanmateix, a Euskal Herria ja poden ser estiu, tardor, hivern o primavera que aquell que es mogui per treballar pels drets nacionals d'aquell país el més probable és que acabi assegut davant dels tribunals espanyols. I si no, que li preguntin al Lehendakari Ibarretxe que en les properes setmanes serà processat per reunir-se amb dirigents de Bata-suna. O als membres de les candidatures d'Acció Nacionalista Basca que han vist com s'il·legalitzava el seu partit amb els mateixos arguments de sempre i que, d'aquesta manera, es queden sense el suport d'un partit per tirar la feina municipal endavant, tot i haver rebut democràticament milers de vots.

Aquests dos exemples són segurament els més vistosos dels últims dies. Tot i això, no són els únics que mostren com la maquinària estatal actua discrecionalment i segons el moment, ben diferent era durant la treva, contra aquells que obertament volen exercir el dret a l'autodeterminació. Així, cal recordar la prohibició del Tribunal Constitucional de la consulta promoguda per Ibarretxe, l'empresonament de bona part dels dirigents de l'associació de familiars i amics dels presos d'ETA, o la propera, més que segura, il·legalització del Partit Comunista de les Terres Basques (EHAK).

Sembla doncs, que el Govern de Zapatero i la



resta de la maquinària estatal espanyola han emprès un camí clar i sense fissures que consisteix en no permetre cap expressió crítica que aspiri a un fer un pas endavant cap a la independència del País Basc. Una actitud que tampoc vol deixar que el propi poble basc decideixi sobre el seu futur i que pensa només, segons s'entén de les últimes notícies, en afermar l'actual estat de les coses i fer respectar a través de qualsevol mecanisme la indivisible unitat d'Espanya.

Una estratègia que dista molt d'aquella que Zapatero va promoure durant la seva primera legislatura en la qual el diàleg era sobre la taula i les nacions que integraven l'Estat podien tenir certes perspectives de canvi. Ara, però, el camí que impulsa el govern socialista espanyol sembla que passa pel silenci als carrers i a les institucions basques. Passa doncs, per portar a Ibarretxe als Tribunals i als abertzales a la presó.

La guerra de les llengües

## La CE elogia el model lingüístic català mentre els fatxes forasters d'El (In)Mundo l'ataquen

La Comissió Europea elogia el model lingüístic català i diu que no ha rebut cap queixa per discriminació del castellà

Brussel·les · ACN - Dijous, 18 de setembre de 2008

La Comissió Europea no ha rebut cap queixa que denunciï qualsevol tipus de discriminació o persecució del castellà a Catalunya. Així ho ha revelat aquest dijous el comissari europeu de Multilingüisme, el romanès Leonard Orban, que ha defensat públicament que els catalans canvien de llengua contínuament i sense cap mena de dificultat i que viure a Catalunya sense parlar la llengua catalana no suposa cap tipus de problema. Orban ha insistit que la política lingüística no és competència de la Comissió, sinó dels estats i les regions, i que per tant



que el català tingui o no l'estatus de llengua oficial comunitària no depèn de Brussel·les sinó del govern espanyol. 'Romanesos que viuen a Barcelona m'han explicat que estan impressionats per la capacitat de molta gent de canviar d'una llengua a una altra sense cap dificultat i sense ni tan sols adonar-se que ho estan fent', ha assegurat Orban. El comissari ha elogiat 'la facilitat de viure a Catalunya parlant castellà o català o d'altres idiomes'. Orban ha fet una crida a que el multilingüisme 'uneixi les persones i no les divideixi' i ha recordat que, amb la llengua catalana, la Comissió Europea està anant fins i tot 'més enllà' del que va acordar amb el govern espanyol, traduït al català la web de la seva representació a Barcelona.

Reproduït de [www.tribuna.cat](http://www.tribuna.cat)



PERE FLIP I BUADES

# Després de l'avaria d'Spanair

**R**eflexionem sobre la situació del sector aeri en general: Spanair, propietat de la sueca SAS, ha estat un any en venda. El juny SAS decidí "sanejar": 1.100 acomiadaments, reducció de 15 avions, eliminar 9 rutes, retallar despeses. I pot ser, intentar la venda més tard.

Un columnista d'*Expansión* escriu que "SAS i els seus directius s'han centrat en convertir Spanair en una pseudocompanyia de baix cost i alimentadora de passatgers per a rutes de l'empresa escandinava i el seu soci Lufthansa".

Quant ha invertit SAS en aquest temps? Com han afectat els estalvis el manteniment? Una periodista de TVE que cobria l'avaria informà que aquest mateix dia, a les 11'30, el sindicat de pilots d'Spanair havia difós un comunicat denunciant les pressions al personal de vol i tècnics de manteniment, assenyalant que l'empresa violava tots els reglaments i les lleis. Llavors de l'avaria aquest comunicat desaparegué de la

web del SEPLA, i la premsa ho ha silencià.

En la web de *Expansión*, un ex treballador d'Spanair escriu: "tots els que fem feina en al companyia sabem que mes prest o més tard havia de passar una desgràcia com aquesta. És normal en les condicions en que se fa feina, les presses amb que s'atén un avió". I acusava "a l'empresa que li dona serveis en terra, la que era filial fins fa poc (Newco Airport Services)".

## Spanair no és un cas apart

El transport aeri es una jugueteta de les OPA. Ibèria esta essent víctima d'una absorció per Caja Madrid, la qual cosa precipitarà la destrucció de la xarxa bàsica de comunicacions en l'Estat espanyol i d'aquest amb el mon, sense que el govern ZP mogui un dit per recuperar-la.

El columnista d'*Expansión* recorda que l'ajustament d'Spanair no serà el darrer en el sector aeri en Espanya. *Vueling i Clickair preparen també un pla de retalls de rutes com a part del seu procés de fusió i hi haurà més aerolínies que hauran de reduir la seva oferta davant la crisis...*

A les fusions i privatitzacions

que fomenta Brussel·les, s'hi afegeix la desregularització del sector. L'associació de manteniment d'avions, Asetma, i els enginyers aeronàutics han denunciat l'abandonament de les revisions dels avions abans de cada vol, substituïts per breus repassos a càrrec dels copilots o altres empleats. El periòdic *Publico* deia el que segueix: "els enginyers demanen ser els responsables de les revisions. Des del juny de 2006 no és així per una normativa europea". El reglament 2042/2003 de la Comissió Europea, que diu que "el pilot al comandament, o en el cas de transport aeri comercial, l'operador serà responsable del compliment satisfactori de la operació pre vol. Aquesta inspecció haurà de realitzar-la el pilot o una altre persona qualificada, però no és necessari que la realitzi una organització de manteniment aprovada o personal certificador". El mateix reglament substitueix els funcionaris d'aviació civil per "organitzacions o personal" autoritzats.

La Llei de Seguretat Aèria de 2003, que introdueix normes europees estipula: *Les actuacions pròpies de dita inspecció seran realitzades per la Direc-*

*ció General d'Aviació Civil, directament o a través de persones físiques o jurídiques"... autoritzades públiques o privades per actuar com entitats col·laboradores en matèria d'inspecció aeronàutica".* Aviació Civil subcontracta la feina d'inspecció a l'empresa Senasa.

La Unió Europea ha posat el criteri de les *low cost*, enfonsant la seguretat i la qualitat d'un transport bàsic per a la economia i la població. Fa dos anys, la vaga del Prat va treure a la llum un dels aspectes d'aquesta desreglamentació-privatització, el maneig dels equipatges o *handling*. L'acord de "cels oberts" imposat per el USA a través de la UE és el motor de la desreglamentació ("lliura competència no falsejada").

Les sentències del Tribunal Europeu aprofundeixen la desreglamentació del transport amb casos com el de les línies Viking (d'aquesta manera els avions acabaran com els vaixells mercants, tots de bandera i tripulació de conveniència com el Prestige).

## Quina sortida hi ha?

Cal fer front a la privatització – desreglamentació del trans-

port exigida per la UE i aplicada pels successius governs, ara amb el pla de privatitzar els aeroports. Això passa per renacionalitzar Ibèria, que te al seu servei el conjunt del sistema aeroportuari espanyol, i renacionalitzar el *handling*, o assistència en terra.

Agrupem als treballadors i joves per imposar la unitat contra aquestes privatitzacions organitzant per això la intervenció en les organitzacions obreres. La vaga del Prat demostrà que els treballadors tenen voluntat de combatre. Per la seva part, els dirigents sindicals han anunciat que no estan d'acord amb les privatitzacions anunciades per Zapatero, però és necessari passar de la paraula als fets.

Aquesta lluita contra la destrucció del sector aeri és la lluita contra la política de la UE, contra les sentències del TJCE (Viking, etc). Cal exigir l'anul·lació d'aquestes sentències. En relació amb això, cal desenvolupar la campanya per la retirada del Tractat de Lisboa. Totes les normatives europees que destrossen el transport aeri remeten directament als tractats de la Unió i la "seva competència lliure i no falsejada.

## Solbes: un "pepon" en mans de la Unió Europea

La situació de crisis exigeix mesures urgents. Monts de treballadors esperen que un govern del partit socialista que aquestes mesures alleugerin la seva difícil situació. Al mateix temps, els enfrontaments dels governs autonòmics amb en Solbes, les exigències dels ajuntaments de més finançació, reflexen l'urgent necessitat de finançació dels serveis públics.

Se preveu que se feixi de renovar, a curt termini, milers i milers de contractes eventuais. S'anuncien acomiadaments. Amb la crisi del totxo i la manca de finançació estatal estam arreglats els ciutadans.

Mesures elementals com el pla d'obres públiques, pressupost d'urgència per els serveis públics, rebaixa dels tipus d'interès, són perfectament viables. Però en Solbes repeteix, una vegada rera l'altre,

que "no hay margen presupuestario" o que "no es posible".

En Solbes parla "d'austeritat" en la despesa pública. Però, fa falta aquesta austeritat? El govern te la possibilitat d'incrementar els ingressos de l'Estat per vèries vies. Podria incrementar la recaptació de contribucions. Per exemple, les grans fortunes manegen els seus ingressos a través de societats d'inversió, les SICAV, que cotitzen a l'1% (en l'IRPF el tipus que està entre el 15 i el 45%) N'hi hauria prou amb eliminar aquesta via de frau. Però en Solbes va camí de lo contrari. Ha eliminat l'impost sobre patrimoni, la qual cosa suposa una pèrdua d'ingressos estatsls de 1.800 milions d'eurós ( que pagaven al oltant d'un milió de contribuents, presisament els més benestants).

També podria recórrer al dèficit

públic. Però a n'això ho prohibeix Brussel·les. De fet és la Unió Europea qui dicta a n'En Solbes la seva política, que inclou més "liberalitzacions", com l'obertura sense límits de les grans superfícies, la qual cosa suposa pel petit comerciant esclavitud les 24 hores o la ruïna, o més privatitzacions, com els aeroports.

L'"austeritat" del sector públic (no cobertura de vacants, estalvi en substitucions, retalls d'inversions...) pot suposar la puntilla per a serveis com la sanitat o l'escola públiques.

Manca un altre tipus de política. Les organitzacions obreres ho han d'exigir. Ao Brussel·les o les necessitats dels treballadors.

La no ratificació del tractat de Lisboa és una necessitat.

Pere Felip i Buaces

## Cançons El capellà

A Sant Marsal a prop de la Bastida vivia un pobre capellà.

Menjava poc, una trufa bullida, i de tant en tant, un crostó de pa.

Però un bon dia una gallina, a prop de l'ermitatge va passar:

Li va torcir el coll, la va fer rostida, la mateixa nit se la va menjar.

Llamp que te fot, és millor que trufes, Llamp que te fot, és millor que pa.

Llamp que te fot, és millor que trufes per sopar.

# Onze de Setembre: El front comú dels nassos

Dijous, 11 de setembre

El front comú. Definitivament el terme ha triomfat. L'hem vist fins a la sopa, a la premsa escrita, a les ràdios del país, als digitals, en boca dels polítics, fins i tot de la societat. Front comú. Unitat. Tots a una. La sensació de "deja vú" és important, no ho hem sentit altres vegades això? El front comú, tots els partits polítics del Principat -excepte els alienígenes- units per la causa catalanista, ara toca pel finançament. És més, d'ençà de la publicació de les balances fiscals per part de l'Estat espanyol, on ha quedat clar l'espoli fiscal i econòmic a què Espanya sotmet les Illes Balears, Principat i País Valencià, fins i tot el front comú s'ha mig estès (mig, no ens passem tampoc) a aquests tres territoris.

Front comú per defensar l'Estatut del Tribunal Constitucional espanyol. Front comú per un nou finançament. Front comú d'entitats per anar "tots a una". De què ens sona? El cas més recent el tenim fa un parell d'anys: l'Estatut. Front comú? Sí, va. Collonades. De quin front comú estem parlant? Del front comú de les paraules. Unamuno va dir a uns representants catalans fa molts anys que "als catalans us perd l'estètica". Als catalans ens encanta fer el paper de responsables i conseqüents. Ho fan els polítics, les entitats, els ciutadans, els clubs esportius, la premsa, les empreses... Però a l'hora de la veritat, qui sap on para aquest front comú per als afers decisius que afecten al país? Ben guardat al calaix.

Front comú per l'Estatut? A la Moncloa encara riuen. Front comú pel finançament? D'ací alguns mesos a Espanya riuran molt, s'aprovarà un finançament patètic, i els partits catalans se l'acabaran passant, segurament perquè n'hi haurà alguns que tiraran pel dret, passant-se pel forro la collonada del front comú. El front comú per a la defensa de l'Estatut davant el TC espanyol? Més collonades, ho veurem properament. No sóc cap expert vident, em remeto a la història, que els catalans ens entestem a repetir una vegada i una altra els mateixos errors, sense treure'n cap conclusió que ens ajudi per al futur.

Front comú de les entitats? Bé, millor no comencem a citar casos que ens fan quedar malament, com el de la Plataforma pel Dret de Decidir (PDD). De vegades es fa difícil d'endevinar si realment els catalans no seguim un pla ideat pels nostres pitjors enemics. Si no és així, certament ho sembla, i molt. Front comú a la premsa catalana? No acostumo a parlar de temes que no conec raonablement bé, però com el tema sigui com el que hi ha entre mitjans digitals catalans, les hòsties es deuen sentir des de Nova Zelanda.

Front comú a les organitzacions polítiques extraparlamentàries? Des d'UNC fins a Maulets passant per les organitzacions

de l'EI (CAJEL, MDT, Endavant, etcètera), Estat Català, etcètera. Front comú qui amb qui? No seria el moment de repassar les desenes d'escissions, projectes d'unitat fallits i enfrontaments interns no només d'aquestes organitzacions sinó de qualsevol entitat política del país. Quants sectors crítics té ERC? I a CDC quants corrents interns hi ha? A IC-V-EUiA aviat els faltaran lletres per a les sigles. Compromís pel PV? El darrer que apagui la llum. Si fins i tot els Ciudadanos, que es diuen espanyols però són catalans, s'autoescindeixen en mil bocins; és la seva paradoxa.

Ho dèiem el dia de l'editorial d'Air Berlin: o perquè cal tenir un Estat propi. Ens perd l'estètica, Unamuno dixit. Ens encanta fer grans proclames de defensa dels nostres interessos, de la nostra llengua i cultura, de la nostra terra. Quan a alguna empresa se li acut fer un lleig a la llengua, saltem tots a una (mira, el front comú!) per enviar-li apassionadament desenes de milers de correus electrònic recordant-li que estem tremendament indignats. Quan el PP salta amb algun estirabot, saltem frontcomunament i metafòrica a la seva iugular. Quan no ens aprofitem ni tant sols dur el CAT a les matrícules dels cotxes espanyols, muntem campanyes i fabriquem adhesius propis. Portem el burro, el gat i la senyera al cotxe. Molt bonic, és cert, molt digne. Però inútil.

Sí, estètica. Som molt dignes, ens indignem, colpegem la taula amb el puny i exclamem que "no hi ha dret" contra alguna de les milers d'agressions que patim com a nació cada dia. Qualsevol observador exterior podria, en aquest moment, agafar-nos por, i respecte. Però aquest mateix observador s'adonaria que només és la nostra façana, l'estètica. A l'hora de la veritat els polítics que nosaltres hem votat acceptaran qualsevol mal acord pel finançament, estatut, infraestructures, llengua, cultura, o el que faci falta, i avall que fa baixada. Ho veurem aviat. A l'hora de la veritat, continuarem usant Air Berlin, continuarem comprant marques que ignoren la nostra llengua. A l'hora de la veritat, tornarem a votar els mateixos polítics que considerem que s'han venut. A l'hora de la veritat, i això ho pot veure tothom que estigui immers en el món associatiu català, no existeix cap mena de front comú.

És més, sovint hi ha autèntiques punyalades entre entitats que suposadament tenen el mateix objectiu. Entitats o partits polítics, o organitzacions polítiques. Si dediquéssim la meitat dels esforços que dediquem a enfonsar els nostres companys de viatge (tot i que no de vaixell) i ens centressim a combatre els nostres rivals reals -espanyols, francesos- de ben segur que arribariem més lluny. Espanyols i francesos; hi ha molts aspectes d'aquestes dues nacions dels que cal fugir, però n'hi ha almenys un del que n'hauríem d'aprendre. Unitat per als temes

vitals. El PP i el PSOE no tenen cap problema a estar d'acord a tombar el pla Ibarretxe. PP i PSOE no tindran cap problema per ordenar al TC que es carregui l'Estatut. Alfonso Guerra, José Bono i Rodríguez Ibarra són absolutament intercambiables amb Álvarez Cascos, Ángel Acebes i Eduardo Zaplana. Primer de tot, defensen els interessos espanyols contra enemics interns (pobles català o basc, per exemple) i externs. I més endavant ja s'esbatussaran apassionadament de forma interna entre ells, sí. Però en els temes clau, fan un veritable front comú espanyolista.

Nosaltres no. Els catalans només diem que el volem fer, però a l'hora de la veritat ja ho deia la cançó dels Pets, els catalans "mentre tinguin la botigueta i el seu xec al final de mes, tan els hi fot que guanyi el Fraga, Pujollet o el Rei". Ens la fotran amb el finançament, ens la fotran (altre cop) amb l'Estatut, amb les infraestructures, amb la manca d'inversions, amb els atacs a la llengua, amb tot. Els nostres polítics s'ho empassaran, i nosaltres els tornarem a votar. Les nostres associacions i organitzacions s'esbatussaran entre elles cercant un culpable intern, i nosaltres ens ho mirarem amb una barreja de vergonya i hilaritat. Aquesta pel·lícula ja l'hem vista masses vegades.

Si volem fer-hi alguna cosa cal deixar estar l'estètica i començar a bastir el front comú de debò. Ho va dir Xirinacs, lluitarem entre nosaltres quan siguem forts, mentre siguem febles (i no tinguem encara un Estat) lluitarem contra els altres. Fem-ho. Per una vegada, deixem de ser previsibles. Deixem de dir que farem coses i que ens indignarem, i fem-ho de debò. No els en deixem passar cap més, ni als rivals, ni als nostres polítics, ni a ningú. Recuperem els carrers i la dignitat. Comencem avui, comencem aquest Onze de Setembre. La història no ens esperarà eternament.

Som-hi.

*"La Junta de Braços va acordar la resistència, sota la direcció del general Villarroya i el conseller Rafael Casanova. Però només dues places fortes podien resistir durant alguns mesos el setge: Barcelona i Cardona. La capital del Principat va ser assetjada per uns 40.000 homes, castellans i francesos. La Coronela, o milícia urbana, es va encarregar d'organitzar la resistència, sota les ordres del Consell de Cent.*

*D'altra banda, en diverses comarques es van emprendre accions de guerrilla. En total, les tropes defensores de la ciutat eren formades per 5.300 homes. La resistència de Barcelona va durar tretze mesos i va provocar l'admiració d'una bona part de l'opinió pública europea. A les cinc de la matinada del dia 11 de setembre de 1714, uns 20.000 soldats van iniciar l'assalt a la ciutat, a través de set bretxes de la muralla obertes per l'ar-*



*tilleria. La resistència, arreu, va obligar el duc de Berwick, cap de l'exèrcit atacant, a fer entrar en combat les tropes de reserva. La resistència va continuar carter per carrer i es va saldar amb prop de 4.000 víctimes. A primera hora de la tarda, la ciutat va capitular després d'haver pactat amb el duc de Berwick la rendició sense represàlies. Res d'això no fou respectat."*

## Joan Puig acusa P. J. Ramírez d'emprar tàctiques nazis i de fer xantatge amb El (In)Mundo

Reproduït de [www.e-noticies.cat](http://www.e-noticies.cat)

L'exdiputat d'Esquerra al Congrés, Joan Puig ha manifestat, en una entrevista concedida a e-notícies durant la recepció al Parlament, que 'El Mundo' practica "tàctiques nazis" i que és "un pamflet descarat". "Diu una mentida mil vegades i intenta convertir-la en veritat" en temes "com el catalanisme, el català i la llengua" i això són, ha insistit, "les mateixes tàctiques de Goebbels", el ministre de Propaganda del Tercer Reich. Puig ha afirmat -respecte al director, Pedro J. Ramírez- que "aquest senyor va defensar al seu dia que el País Basc tenia dret a l'autodeterminació" i l'ha acusat de "convertir la informació i el periodisme en un xantatge". "El diari és in-mundo, fa pena", ha reiterat alhora que ha manifestat que "els anunciant que van a aquest diari difícilment entraran en el meu llistat de compres de primera necessitat". "El Mundo practica les tàctiques nazis", ha acabat.

# La construcció de la identitat

Dimarts, 09 setembre 2008

Per bé que la construcció de la identitat comença just en el moment de néixer i en l'entorn familiar, és a l'escola on ens socialitzem, on descobrim qui som i on desenvolupem un sentiment de pertinença a una col·lectivitat. És allà, especialment en l'etapa adolescent, on es fixen bona part dels trets que configuraran la nostra manera de ser i de relacionar-nos amb el món. Amb relació a aquesta etapa, el pas de la infantesa al món adult, s'acaba de publicar *Llit d'espines* (Emboscall, 2008), un llibre excel·lent de Ricard Biel que va ser finalista del Premi de Novel·la Curta Just M. Casero 2006 i que parla dels mecanismes que hem desenvolupat per defugir el conflicte i la confrontació. Trets genuïnament catalans, per cert. Gerard Leibitz, el protagonista, és un jove socialment inadaptat que sembla abocat a la solitud com a única forma de vida possible. Fill d'una mare castradora i d'un pare insignificant, i atrapat en una teranyina social feta d'aparences i de covardies, Leibitz només se sent a gust amb aquells que, com ell, també són *diferents*.

Costa d'entendre que aquest llibre hagi trigat dos anys a publicar-se, perquè és d'aquells que no s'abandonen un cop llegides les primeres línies. És cert que Ricard Biel no és un autor conegut, però ho serà. Ho serà perquè la seva prosa té una força extraordinària i amb fragments que tallen com un estilet, com per exemple aquest en què Leibitz parla de la seva mare: "Sabia mirar-la i no escoltar-la, com si la veiés a través d'una pantalla. Veia els seus ulls plens de confusió, d'ignorància, d'estúpidesa, tota aquella defecació concentrada en el seu rostre que abocava cada dia sobre meu, sobre tothom, sobre si mateixa. Era capaç d'observar-ho amb una distància que ara em

sembla insòlita en un nen. I és que vaig madurar a hòsties. Aquella dona era per a mi una lliçó constant i diària del que anava de veritat això de la vida -de la gent. La mare m'estava ajudant sense saber-ho. Fora de casa, ja res em podia fer mal. No podia menys que estar-li calladament agraït".

Sobta que un fill descriu així la seva mare, certament, però és el retrat fet per un jove que ja intueix que mai no s'alliberarà del sentiment de culpa que la seva progenitora li ha creat. Per això es reclou en ell mateix i només té contacte amb un nombre molt reduït de persones, aquelles que els ulls de la mare ja fa temps que han condemnat. Leibitz, per tant, sembla un candidat al suïcidi -molts nois en circumstàncies similars opten per aquesta via com a única sortida al rebuig que senten per si mateixos-, però ell és prou fort per no caure-hi. Amb tot, mai no s'alliberarà d'una ràbia interna que el farà presoner d'un desig permanent de reafirmació personal i que conflictivarà la immensa majoria de les seves relacions futures. En ell hi trobem ressonàncies de Jim Stark, el boirós protagonista de *Rebel without a cause*, de Nicholas Ray, entrampat familiarment entre la tirania matriarcal i la covardia paterna, i també de Holden Caulfield, l'adolescent d'*El vigilant en el camp de sègol*, de J. D. Salinger, immers en un procés d'autoconeixement i d'adaptació al món dels adults. La diferència és que Caulfield malda per retenir la infantesa i aturar el cicle de la vida, mentre que Leibitz no té aquesta possibilitat perquè no té infantesa. O la infantesa que té és tan infeliç com la seva adolescència. "L'home és la única raó de la infelicitat.", diu Leibitz. I afegeix: "Per mi el més preocupant és saber de quin mal hauré de viure infeliç si no hi poso remei.



[...] Aquest mal té dues cames i el veig només obrir la porta de l'habitació. Es mou, es belluga com una serp dreçada, a l'aguait, amatent a clavar-me el seu verí en qualsevol moment, i tot perquè té por. A mi em fapor, m'horroritza, m'arriba a paralytizar. Però a la por m'hi he d'enfrontar, ho vulgui o no. El necessito, necessito l'home, el necessito tant que no puc viure sense ell".

Quan Leibitz diu que no és pas el mur d'una presó qui et fa infeliç, sinó qui l'ha construït, està parlant dels perills que assetgen el qui gosa traspasar els límits de les veritats oficials. No hi ha final feliç per a aquell que creua la línia del pensament políticament correcte, perquè la seva gosadia és una provocació que amenaça el control del pensament exercit des del poder. N'hi ha prou de llegir la premsa per veure quins són els límits de la llibertat d'un país. N'hi ha prou d'escoltar el seu estol d'opinions oficials per saber que ho són justament perquè diuen allò que s'espera que diguin, altrament serien con-

siderats uns folls. Ells són l'encarnació de la por. Abillats amb la bata blanca d'una falsa llibertat, aquests anestesistes institucionals ens diuen que el nostre mal no vol soroll i parlen i parlen i parlen sense dir res fins que ens venç la son i esdevenim bons minyons.

Hi ha, per tant, una doble lectura en aquest llibre de Ricard Biel, en el sentit que el llit d'espines a què al·ludeix el títol és una metàfora de la societat catalana. Una societat poruga, infantívola, que es nega a créixer i a agafar les regnes de la seva pròpia existència i que satanitza tots aquells fills adults que volen traspasar els murs de la llar d'infants en què ens hem convertit. El pensament lliure fa molta por; el pensament no subornable ni domesticable, que desperta el país i li dona eines per prendre consciència de la seva identitat, dels seus valors i de la seva força, no interessa a Catalunya perquè enforteix l'autoestima de la gent i la fa assertiva, inconformista i rebel. I per això mateix el narcòtic que propaguen els nostres altaveus mediàtics no és pas l'expressió d'allò que encara som, sinó d'allò en què ens volen convertir. Aquest és el llit d'espines de la novel·la de Biel: la perversa capacitat del poder per víctimitzar els botxins. Així és com, atrapats en un sentiment de culpa secular, ens anul·lem nosaltres mateixos dia rere dia i fem de la renúncia el tret més definitori de la nostra identitat. Sort que cada cop hi ha més catalans que, com fa Leibitz pensant en el món, es pregunten com és possible que les estrelles restin penjades allà dalt, impassibles davant la nostra basarda nacional.

*Lletres*, núm. 34, agost/setembre, 2008

**Víctor Alexandre**

## Hipòcrites!

"Hipòcrites, raça d'escurçons, sepulcres emblanquinats que per defora feis planta i per dedins estau plens de podridura", "Hipòcrites, que carregau un feix feixuc damunt l'esquena dels altres i vosaltres no aixecau ni un bri d'enterra", així i altres coses parecudes deia el Bon Jesús en es escribes i es fariseus; si ara tornàs a encarnar-se es bisbes i es capellans d'ara no en sortirien gaire més ben parats.

I es que veure sa cadena d'emissores de ràdio des bisbes dient mentides en hores de màxima audiència i per boca des més cotitzats des seus locutors, veure-li predicar sa ràbia i sa xenofòbia,

veure com s'hi calumnien persones que han dit sa veritat i s'hi defensen altres que no fan més que dir mentides, escarufa un poc. Com poden esser tan cínicos?! Es bisbes, tan ben informats com estan ells, com poden anar a combregar sabent que amb so seu consentiment, des des seu mitjà de comunicació més important, s'està pecant contra es vuitè manament? O és que me voldran dir sa mentidota de que ells no ho saben qui és que va dir mentides, que va embullar fil, que va fer passar allò que creia que era sa seva conveniència electoral per davant des dolor pes morts assassinats a Madrid dia 11 de març del 2004? Capellans n'hi degué haver que dubtaren fins més tard,

però bisbe no n'hi deu haver ni un que es vespre des primer dia no sabés ja de què anava la cosa. I ara han de consentir que des de sa seua ràdio es defensi en aquells que digueren tantes mentides, repetides, sabudes, consentides, interessades, intencionades i espesses? I ara han de consentir que ses emissores que controlen insultin, difamin, acusin de mentiders es qui deien sa veritat?, es qui pecaren potser d'excés de prudència a l'hora de dir sa veritat

"Qui estigui lliure de pecat que tiri sa primera pedra", digué el Bon Jesús, i jo voldria poder amollar es mac entera, però no puc. Clar que som un pecador, clar que si em pos a mirar es meus defectes en trobaré més de mil, clar que sa mateixa rectitud que es pot exigir en es bisbes es pot exigir a cada un des qui formam l'Església, clar que hem de sebre perdonar,

però es meus pecats són pecats personals, pecats privats, pecats que es bisbes també tenen i que jo no els ho retrec. És de pecats públics que estic parlant, és de pecats consentits i reiterats, de pecats sense voluntat d'esmena, de pecats que poden dur a engany, que poden ofuscar aquells a qui tenen l'encàrrec d'il·luminar, pecats que poden escandalitzar es qui són dèbils en la fe, que generen odís i incredulitats.

Davant això, i tants d'altres escàndols, s'encàrrec des qui som forts en la fe és profetitzar: "Penediu-vos i feis penitència perquè la destralt ja és posada a la soca i tot arbre que no doni bon fruit serà tallat i tirat al foc que mai no s'apaga".

Les proclames del Profeta de s'Hort des Ca

## Absolen l'alcalde de Montblanc del 'delicte' d'haver parlat en català a la Guàrdia Civil

Dimecres, 10 de setembre

L'alcalde de Montblanc (la Conca de Barberà), Josep Andreu (ERC), va ser absolt ahir pels jutjats de Valls de les acusacions de desobediència i falta de respecte a l'autoritat. Diversos agents de la Guàrdia Civil espanyola havien denunciat Andreu perquè el darrer 30 d'agost afirmen que l'alcalde es va negar a facilitar-los una identificació en un control preventiu a l'entrada de la població. Andreu ha dit als jutjats que ell sí que va mostrar el seu carnet d'identitat als agents, però que ells es van negar a atendre'l perquè parlava en català, i li van etzibar que si seguia fent-ho "l'escoltarien les parets".

El fiscal, després d'escoltar els testimonis a porta tancada -per protegir la identitat dels tres agents de la Guàrdia Civil-, ha demanat la lliure absolució de l'alcalde, absolució que ha pronunciat el titular del Jutjat de Primera Instància número 3 de Valls, en sentència ferma que no admet recurs. Andreu ha sortit del jutjat entre aplaudiments dels assistents, entre els que hi havia dos exconsellers de governació de la Generalitat, Josep Gomis (CiU) i Joan Puigcercós (ERC).

El president d'ERC ha recordat que mentre a Madrid "fan manifestos por la lengua i parlen de persecució del castellà a Catalunya, la llengua perseguida és la catalana". L'actual conseller de governació de la Generalitat, Jordi Ausàs, ha dit que actuacions com aquesta requereixen "una resposta institucional adequada".



## El batle de Montblanc planta cara a la Guàrdia Civil forastera pel català i la senyera

L'alcalde de Montblanc s'enfronta a la Guàrdia Civil per un control i per la bandera espanyola Josep Andreu serà jutjat per una falta de desobediència a l'autoritat perquè no es va identificar en un control. Assegura que un agent l'ha amenaçat de posar-li una altra denúncia si no penja la bandera espanyola a l'Ajuntament Montblanc

Ult. Act. 08.09.2008

L'alcalde de Montblanc, Josep Andreu, d'ERC, serà jutjat aquest dimarts en haver sigut denunciat per la Guàrdia Civil per desobediència a l'autoritat. Segons l'alcalde, el 30 d'agost a la matinada, ell i un regidor es van acostar a un control de la Guàrdia Civil i la Policia Local per preguntar l'objectiu del dispositiu. Acte seguit, la patrulla de la Policia Local va marxar, però tres agents de la Guàrdia Civil van demanar a Andreu que s'identifiqués. L'alcalde, en un primer moment, es va negar a ensenyar el DNI perquè entén que "els agents tenen l'obligació de conèixer les autoritats", i afirma que tampoc el deixaven parlar en català. L'alcalde va acabar a la caserna de la Guàrdia Civil.

En plena festa major local, Andreu ha convocat els mitjans de comunicació per exposar la seva versió dels fets. Segons l'alcalde, quan es va presentar al control -la Guàrdia Civil i la Policia Local hi escorcollaven cotxes buscant-hi droga- la Policia Local va

marxar. El cap de la Policia Local, Laureà Garreta, ha declinat explicar si es van rebre ordres directes perquè es retiressin. La patrulla de la Guàrdia Civil es va mantenir al lloc i es va iniciar l'enfrontament entre l'alcalde i el regidor de Medi Ambient, Ignasi Cid, amb els tres agents.

**Exigència de parlar en castellà**  
Segons l'alcalde, els agents no els deixaven parlar en català amb l'argument que "no els escoltarien ni les parets". A partir d'aquí, l'alcalde va demanar als agents que s'identifiquessin, moment en què els agents també van dir a Andreu que ensenyés el DNI. Ell s'hi va negar perquè, en la seva opinió, "els agents haurien de saber qui són les autoritats".

Finalment, i per "evitar l'espectacle", van anar a la caserna per parlar amb el brigada del cos, que també ha declinat fer valoracions. L'alcalde assegura que, malgrat conèixer-se amb el brigada, va mostrar el DNI, i va marxar sense tenir constància que acabaria denunciat.

Andreu haurà de comparèixer aque-



st dimarts al judici de faltes que se celebrerà a un quart d'onze del matí. També es prendrà declaració als agents de la Guàrdia Civil i de la Policia Local. "l'alcalde ha traslladat a la subdelegada del govern espanyol el seu malestar davant "certes actituds" del cos, que qualifica d'"inconstitucionals".

**Les banderes al balcó de l'Ajuntament**  
D'altra banda, Andreu ha explicat que un guàrdia civil, a títol individual, li va demanar perquè no hi ha la bandera espanyola al balcó consistorial. El mateix agent, segons l'alcalde, va amenaçar de denunciar-lo si no corregeix aquesta absència. Andreu manté que la bandera espanyola no s'ha posat mai a l'Ajuntament, i recorda que, a canvi, a la caserna de la Guàrdia Civil no hi ha la catalana. En paral·lel, l'Ajuntament ha anunciat que penjarà l'estelada l'Onze de Setembre.

Reproduït de [www.avui.cat](http://www.avui.cat)

Botifarres / Botiflers

## Pilar Rahoa fa perdre els papers a na Janereta

Rahola i Janer 's'enganxen' a TV3

L'escriptora l'acusa de "l'atac més dur vingut de Catalunya" després de fitxar pel PP

L'escriptora Maria de La Pau Janer i la periodista Pilar Rahola han tingut una topada a Els Matins de TV3, en recordar el pas de la balear pel PP. Rahola li ha retret a Janer que "tu vas entrar en política i et va doldre que et criticuessin i vas dir 'ah, és perquè sóc dona'. No home, no!". "Qui ha estat la musa d'Artur Mas no pot marxar amb el PP", ha afegit. L'escriptora, al seu torn, ha replicat que "em va doldre que tu em criticuessis amb els arguments que em criticaves. No eren polítics". Tot i això Rahola ha reiterat que "són els arguments amb els quals et tornaria a criticar", davant del qual el presentador de l'espai, Josep Cuní, els hi ha pregat que "jo no vull que parleu del vostre contenciós". Finalment, Maria de la Pau Janer ha lamentat que "l'atac més dur que he rebut des de Catalunya va ser de ella".

Reproduït de [www.e-noticies.cat](http://www.e-noticies.cat)



El corrupte i pròfug **Matetes**, na **Janereta** i madò **Biela Janer** en els seus dies de màxima glòria, una fotografia que el clan Janer si pogués voldria fer desaparèixer de les hemeroteques.



# Junts podem conquerir la independència i acabar amb la tirania espanyola que ens esclafa

Junts podem!

Som independentistes i sabem que el nostre país pot aconseguir la independència. Cada any noves nacions assolixen la seva llibertat. Perquè en el món global en què vivim disposar d'Estat propi, poder decidir lliurement el que més convé a cada moment, és un requisit indispensable per a qualsevol nació que es proposa progressar. I els Països Catalans no en som una excepció. El dilema a què ens enfrontem com a catalans és semblant al que s'enfronten Escòcia o el Quebec, o al que han resolt Montenegro o Eslovàquia; independència o perifèria que s'empobreix. Al món només compten els Estats, cada vegada més interdependents, sí, però conservant tots ells la seva sobirania i el dret de decidir per desenvolupar-se en llibertat.

## No admet més dubtes

L'evolució del món i la situació d'espòli i crisi en què es troba avui Catalunya no admet més dubtes ni vacil·lacions. Ni més divisions. Estem sotmesos a un Estat espanyol que s'enforteix i ens empobreix. I que sempre ha aprofitat les actituds covardes dels partits catalans i les divisions del catalanisme, de l'independentisme i, ara, d'ERC, per imposar-nos els seus dictats. Ho vam evidenciar fa un temps amb les retallades que va patir l'Estatut i ho tornem a tastar, de nou, amb el que s'està convertint en la segona part d'aquell desastre: les rebaixes en la negociació del model de finançament. Un finançament just i adequat, per cert, sense el qual s'agreuja la situació de les famílies i de les empreses, atesa la crisi econòmica que plana al damunt nostre.

Aquests episodis ens ensenyen que només ens en sortirem si, amb urgència, bastim un projecte que no s'arrosni davant de l'Estat espanyol i comencem a superar la inèrcia de divisions que ens han debilitat. Certament, no serà una tasca fàcil, perquè implica canviar el sentit negatiu de la nostra història recent. Però si ens ho proposem de nou, amb coratge i humilitat, i amb l'experiència que hem acumulat, estem segurs que és possible teixir tota la xarxa de com-

plicitats que necessitem per guanyar. I com que per teixir i cosir el que cal és posar fil a l'agulla, Reagrupament.Cat i Esquerra Independentista fem el pas i ens unim, i comencem a caminar, des d'ara, com a Reagrupament Independentista.

## Independentisme majoritari

Treballar plegats ens servirà per donar una nova empenta a l'independentisme en un moment en què té possibilitats d'esdevenir majoritari i que no podem desapropiar. Si alguna cosa ha quedat clara a Catalunya aquests darrers anys, ha estat el fracàs clamorós de tots els partits en l'intent il·lús per reformar Espanya a través d'un nou Estatut. Demostrat empíricament, al nostre país només li queda un camí per progressar: conformar un renovat projecte independentista, seriós, capaç de plantar cara a l'Estat i de superar les tremolors de cames dels que pacten a Madrid, i disposat a mobilitzar i a aglutinar les milers d'energies al seu voltant.

Sí, aquest és el projecte que exigeix cada vegada més gent i que volem impulsar a ERC; el de la fermesa, el del coratge i el de la il·lusió. El projecte de canvi que farà més forta la única força política que avui pot aconseguir un Estat per a Catalunya. I per a desenvolupar-lo la unitat torna a ser necessària. La nostra voluntat és la de seguir sumant i sumant, ser el pal de paller

perquè es puguin afegir al canvi i a ERC totes aquelles persones que creuen que el que estem fent val la pena. Així que no cal que ningú ens busqui contra ningú perquè no ens hi trobarà.

## Espanya i la democràcia

Finalment, volem fer una reflexió i una crida a tothom. És cert que som molts els que avui desitgem la llibertat de la nostra nació. Molts més que en qualsevol altre moment de la nostra història recent. Som proud, fins i tot, per aconseguir-la si ens hi posem alhora. Però hem de ser conscients que tot i les poderoses raons que tenim per marxar d'un Estat espanyol que espolia el nostre esforç, que ens impedeix aconseguir el benestar que ens mereixem o poder ensenyar al món totes les potencialitats que tenim com a ciutadans, la nostra independència, per canals estrictament democràtics, no serà un procés plàcid ni exempt de tensions perquè Espanya no és un Estat veritablement democràtic. Per tant, no n'hi ha prou que una majoria de catalans es planyi en silenci o que ens queixem des de casa cada vegada que ens posen bastons a les rodes. Ni podem cometre l'error de creure que assolir un Estat propi és cosa només d'elits o de polítics professionals.

Companyes i companys, la llibertat i la independència nacional són conquestes col·lectives que només aconseguim un poble en moviment, que

requereixen l'esforç i la militància de país de totes i tots.

"Ara és l'hora catalans": així ens crida el nostre himne, i així ho proposem nosaltres. És l'hora del Reagrupament Independentista per relançar el partit històric que ens ha de conduir a la llibertat, Esquerra Republicana de Catalunya.

## \*Article publicat a l'AVUI, 8 de setembre. Comentari (J. Sort)

Magnífic article que reobre de bat a bat la il·lusió als 350.000 exvotants d'ERC, i segur que també a molts altres centenars de milers de catalans i catalanes. Si el Reagrupament Independentista (RI) tira endavant i es consolida, tot serà possible. Es posen els fonaments d'un veritable partit independentista amb possibilitats reals de governar i de dur endavant el procés independentista, tant necessari i urgent. Ecspanya és sinònim de pobresa i espoliació. Catalunya és sinònim de Llibertat i Progrés. Així de clar. Sense cap mena de dubte és una gran, una immensa notícia, que, no tingueu cap dubte, serà amagada pels mitjans de comunicació, aquells que volen que Catalunya continuï sent vilipendiada, insultada i menyspreada pels ecspanyols. Faig una crida, aprofitant la setmana de la Festa Nacional, a tots els Catalans i Catalanes normals, és a dir, que estimen el seu país i per això mateix el volen lliure i independent, a donar suport a aque-

sta iniciativa.

I anant a temes més immediats, cal trencar el tristpartit ja, sense esperar un minut més, perquè la camama del finançament, autèntic espantall per a no parlar de la Independència, ja dura massa i acabarà com sempre, amb els 14 milions de catalans i catalanes -siguin o no independentistes i si no ho són, senyal que són imbècils perduts-pagant el beure als ecspanyols. S'ha acabat la comèdia.

És hora també que la gent de CDC i d'UDC que són independentistes, i que en són molts, cada cop més, es pronunciïn si prefereixen treballar amb la gent d'RI o amb els Duran i Ecspanya, els Pelegrí, els Espadaler, els Fernández Teixidó, els Cullell, els Recoder i tota la caterva d'autonomistes de mal averany, que producte d'un profund sentiment d'auto-odi i d'un complex d'inferioritat congriat després de 300 anys, només busquen viure de la dependència i els importa un rave que l'atur, la pobresa, la marginació creixin cada cop més a Catalunya per la seva subordinació a Ecspanya.

Endavant!

Reproduït de <http://josep-sort.blogspot.com/>

\*Joan Carretero i Uriel Bertran / Militants d'ERC i membres de Reagrupament Independentista

**ELECTRONICA CUADRADO, S.L.**  
VENTA Y REPARACIÓN ELECTRODOMÉSTICOS  
MONTAJE AIRE ACONDICIONADO

Roser Vell, 8 - POLLENÇA  
Tel & Fax 971 53 08 43 - 971 53 50 05  
Mòbil 629 75 03 60

**LA FONDA**  
Bar - Restaurant  
Cuina Mallorquina  
Dilluns Tancat

Carrer Antoni Maura, 32 • Tel. 971 53 47 51 • 07460 Pollença • Illes Balears

**SERVEIS SANITARIS "EU MOLL" S.L.**  
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS SANITÀRIES  
CALEFACCIO \* PISCINES

Juan Bonnin Vives - Felix Trujillo Trillo

c/ Vicente Buades 40 OFICINA DE 9H-13H.  
baixos, Port de Pollença TEL Y FAX 971865061  
07470 - Mallorca

TEL.MOBIL 670234739-670234724

Arenys de Munt (Maresme) Correllengua '08  
Conferència-col·loqui  
**Prejudicis i manipulacions del Manifesto**  
a cura de Quim Gibert, psicòleg  
Dia: Dissabte, 25 d'octubre de 2008  
Hora: 7 del capvespre  
Lloc: Ca'n Borrell  
Adreça: Carrer de la Mare de Déu del Remei s/n, Arenys de Munt

# Protoluterà Ausiàs Marc?

El protestantisme, que bàsicament és exègesi bíblica més o menys afortunada, no és tan estrany a ca nostra com pogués pensar-se, i no sols pel nostre caràcter de vegades titllat de "fenici", "calvinista" i tòpics per l'estil. Durant l'Edat Mitjana, fins que fou prohibida per Trento, la Bíblia era una lectura molt comuna entre les capes alfabeticades de la societat catalana, els nostres mateixos reis la coneixien bé, perquè en llurs discursos l'esmenten contínuament, i igualment els nostres autors clàssics.

Potser allò més paregut al sentir del mateix Luter és el famós Cant Espiritual d'Ausiàs March, del qual us faig un resum modernitzat (adaptació lliure), per poder copsar-ne millor el sentit.

## CANT ESPIRITUAL

(Fragments, en versió moderna, lliure i demòtica)

Ja que sens Tu ningú a Tu no arriba  
Dóna'm la mà o pren-me els cabells i alça'm  
Si no t'estenc la meua mà a la teua,  
Quasi forçat a tu mateix estira'm.

Jo vull anar cap a Tu a l'encontre  
No sé per què no faig lo que voldria,  
Segurestic d'haver voluntat franca  
I no sé què a aquest voler em tanca.

Vulgues, Déu, teu vull ser, que ho vulgues,  
Fes que ta sang mon cor dur entendresca:  
De semblant mal en va sanar molts altres  
Ja en el tardar ira em fas entendre.

Perdona'm Tu si com un boig te parle  
De passió sorgeixen mes paraules  
Dreçar-me vull, i cas no em fan mos passos  
L'Esperit teu allí on li plau insufla.

A tu deman que el cor meu enfortesques  
Tant que el voler amb el teu voler lligue,  
I ja que sé que el món no m'aprofita,

Dóna'm esforç que del tot l'abandone,  
I el gran goig que l'home bo en Tu tasta,  
Fes-me'n sentir una poca centella,  
Perquè la carn meua, que se'm rebel·la,  
Tinga afalac, i del tot no s'hi opose.

Ajuda'm, Déu, que sens Tu no em puc moure,  
Perquè el meu cos és més que paralític!  
Tant són en mi envellits els mals hàbits  
Que la virtut, tastar-la m'és amarga.

Oh Déu, favor! Capgira'm la natura,  
Que mala és per la meua gran culpa;  
Per contemplar Déu l'ànima ha estat feta,  
I contra Ell, blasfemant, es rebel·la.

Tot i que sóc mal cristià per obra,  
Ira no et tinc, ni de res no t'inculpe;  
Estic segur que Tu sempre bé obres,  
I fas tant bé donant mort com la vida:

Tot és ben just quan surt del teu poder,  
I tinc per boig qui amb Tu està furiós  
Per voler mals i per ignorar béns,  
És la raó que els hòmens no et coneixen.

A Tu veig just, misericordiós;  
el teu voler, sens mèrits, agracia;  
dónes i prens de grat el do sens mèrits  
si el just té por, molt més jo no haig de témer?

Per més que Tu et mostres irascible,  
Falta és això de la nostra ignorància;  
El teu voler sempre guarda clemència,  
L'aparent mal teu ja és bé inestimable.

Perdona'm, Déu, si t'he donat la culpa,  
Que ser aquell culpable jo confesse;  
Amb ulls carnals he fet els meus judicis:  
Il·luminar dins de l'ànima vulgues!

No té repòs qui altra fi s'espera,  
Perquè en res més el voler no reposa;  
Tal com els rius que corren a la mar  
Tots els finals així dins Tu se n'entren.

Ja que et conec, esforça'm a estimar-te!  
Vença l'amor sobre la por que et tinc!  
¿Qui em mostrarà davant Tu fer excusa  
quan caldrà dir mon mal ordenat compte?

Tu m'has donat disposició recta,  
I jo he fet del regle, falç molt corba.  
Dreçar-la vull, i he menester ajuda,  
Ajuda'm, Déu, la meua força és flaca.

No et pregue, Déu, que em dones un cos sà,  
Ni béns alguns de natura i fortuna,  
Sinó només que a Tu sols ame, Déu,  
Perquè sé cert: del major bé és la causa.

¿Quan vindrà temps que la mort jo no tema?  
Serà quan jo del teu amor m'inflame,  
I no pot ser sens menyspreu de la vida,  
I que per Tu la vida jo menyspree.

A altres has fet no menys que jo et demane,  
Suplicar vull, que dins el cor Tu m'entres  
Doncs, Tu, Senyor, amb foc de fe socorre'm  
Tant que la part que em porta fred m'abraxe.

Oh, quan serà que regaré les galtes  
D'aigua de plor amb les llàgrimes dolces!  
Contrició és la font d'on emanen:  
Això és la clau que el cel tancat ens obre.

Del penedir parteixen les amargues,  
Perquè en temor més que en amor se funden,  
Així i tot, d'estes dóna-me'n moltes,  
Que són camí i via per les altres".

Pel Canvi: <http://wave.prohosting.com/fortesa/>

## Banderes i legalitat

Divendres, 12 de setembre

Aquesta Diada, a part del tema estrella del finançament i la unitat dels partits catalans, ha destacat per l'èxit de la campanya perquè l'estelada estigués present als ajuntaments del país. El mapa fa goig. A Gràcia, també. L'alcalde de Barcelona, **Jordi Hereu**, ho considera una manca de respecte. Vaig sentir Hereu a L'oracle, el programa de **Xavier Graset** a Catalunya Ràdio, justificant això de la manca de respecte i adduint la legalitat vigent. És curiós veure com, quan els convé, la legalitat és l'excusa per a adoptar determinades decisions polítiques. Alguns alcaldes es neguen a fer onejar per un miserable dia, el de la Diada Nacional de Catalunya, l'estelada perquè la llei

no ho preveu. Els polítics prenen decisions polítiques, i els juristes, judicials. I quan pengen o no fan penjar un determinat símbol fan política, i no cal donar-hi més voltes. ¿Per què, si no, els alcaldes que es neguen a penjar l'estelada no compleixen les votacions democràtiques i majoritàries de determinats plens municipals en què els electes amb majoria decideixen que sí, que hi volen l'estelada a la façana



de l'ajuntament? ¿Si el mandat d'un ple és aquest, per què no són tan disciplinats i ordenats com quan volen acatar la llei de símbols i banderes?

O un altre exemple. Onze de Setembre. Caserna de la Guàrdia Civil de Calella. **B a n d e r e s** hissades? Una. Quina? L'espanyola. Per què aquests no compleixen la llei? El nou Estatut diu claríssimament

que als edificis oficials de l'Estat a Catalunya (això inclou edificis militars, casernes, etc) hi ha de ser present la senyera. No l'estelada, només la senyera. I se salten l'Estatut a la brava. (Una altra consideració és que ens pugui agradar més o menys, de veure-la en determinats edificis.) Però no havíem quedat que la llei s'havia de complir? ¿O és que la llei només la tenim present a l'hora d'ofegar expressions polítiques legítimes, democràtiques i pacífiques, adoptades per persones escolliades a les urnes? I, a més, per un dia no passaria res, senyor Hereu. A Gràcia se salten la llei per la Diada. En altres dependències públiques, ho fan tot l'any i aquí ningú no diu res. Oi?

**Saül Gordillo** (web) és periodista.

## President en construcció

Dilluns, 8 de setembre

Han hagut de sortir Chaves i Guerra, i un tal Gómez, a bordar contra el President Montilla. No entenen que José Montilla, Pepe Montilla, aquell amb qui compartien reunions del comitè federal del PSOE, s'hagi plantat d'aquesta manera. Si no claudica el President, acabaran dient que ha embogit, que ja no és socialista i altres barbaritats. No han entès res. No s'ho prenen seriosament. Ara es dediquen a atacar Montilla per insolidari, a treure el clàssic espantall del PP i mirar pel retrovisor que ens situa en l'època de CiU, culpable del model de finançament pactat en el seu moment amb Aznar i autora d'altres mals recurrents per a la nostàlgia interessada. La crisi econòmica esdevé l'excusa perfecta per vestir la coartada, per justificar l'enèssim incompliment. Però els socialistes catalans ja ho han reiterat una i mil vegades: que abans s'estimen Catalunya que Zapatero. Montilla està construint el seu personatge, és un president en construcció que està perfilant el relat del governant que afronta l'hora de la veritat. Cada dia que passi i no claudiqui ho tindrà més difícil per fer marxa enrere, i de moment aguanta. No es tracta de comparar-lo amb Pujol, perquè segurament les circumstàncies i els personatges són massa diferents. Però fa la impressió que el Palau de la Generalitat, el càrrec de president d'una nació sense estat com Catalunya i la injecció de realisme, sumada a una situació dramàtica de les finances de l'administració catalana, fan que hi hagi una certa simbiosi, una mena de metamorfosi entre Montilla i Pujol. Montilla pujoleja de la mateixa manera que Pujol montilleja. Qui ens ho havia de dir? Qui ens havia de dir que Zapatero dilapidaria en temps rècord la confiança guanyada a les urnes de Catalunya, on cada cop és més insostenible (sobretot mediàticament) defensar la seva coherència i honradesa. Qui ens havia de dir que Montilla estaria mantenint el pols històric d'aquests dies. Un pols que, almenys fins ara, afegeix mèrit al president en construcció que és Montilla. Perquè l'estira-i-arronsa entre el PSC i el PSOE no sembla que sigui teatre, oi?

(Ja sé que algú em tornarà a dir ingenu, però que ho faci amb un to que no contribueixi al tremendisme amb què Vicenç Villatoro critica els comentaris i la participació a Internet.)

Saül Gordillo (web) és periodista.



## França i Alemanya faran un acte de desgreuge a Companys

**Els cònsols dels dos països participaran el dia 29 al Palau de la Generalitat en una cita organitzada per la Comissió de la Dignitat | La trobada la presidirà el vicepresident del govern, Carod-Rovira**

**Ignasi Aragay**

Lluís Companys a Hendaia, poc abans de ser entregat a les autoritats franquistes el 29 d'agost de 1940  
AVUI

Els cònsols d'Alemanya i França a Barcelona, Christine Gläser i Pascal Brice, respectivament, participaran el 29 de setembre en un acte al Palau de la Generalitat de desgreuge al qui va ser president de Catalunya, Lluís Companys, entregat durant la Segona Guerra Mundial, des de la França ocupada, a les autoritats de la dictadura franquista espanyola sense respectar el dret internacional d'extradicions.

L'acte és una iniciativa de la Comissió de la Dignitat. Per part del govern català, que ha volgut acollir-lo a la seva seu, estarà encapçalat pel vicepresident, Josep-Lluís Carod-Rovira. S'havia parlat de la possibilitat que hi assistís el president, José Montilla, però finalment no hi serà. Igual com l'Estat alemany ha participat en actes similars de reconeixement de la injustícia comesa amb la seva participació en els bombardejos de Gernika, la Comissió ha volgut fer-ho per al emblemàtic cas Companys. "La iniciativa ha estat molt ben acollida per part dels dos cònsols", expliquen

Toni Strubell i Josep Cruanyes, portaveus de la Comissió.

Amb aquest modest però simbòlic acte, el primer de caire diplomàtic internacional, la Comissió de la Dignitat vol fer justícia històrica i recordar la tragèdia del president màrtir, afusellat el 15 d'octubre de 1940 després d'un judici sumaríssim sense garanties processals. Un judici que, malgrat les promeses del govern espanyol i malgrat la nova llei de la memòria, encara no ha estat anul·lat. L'última promesa explícita la va fer la vicepresidenta M. Teresa Fernández de la Vega al fossar de Santa Elena de Montjuïc el 15 d'octubre del 2004.

Per a l'acte del dia 29, s'ha creat un comitè d'honor de suport que compta amb personalitats com els expresidents del Parlament de Catalunya Heribert Barrera i Joan Rigol; els historiadors Josep Fontana, Hilari Ragner, Ferran Mascarell i Agustí Alcoberro, director del Museu d'Història de Catalunya; el director de l'Institut Ramon Llull, Josep Bargalló; l'exdeportada del camp nazi de Ravensbrück Neus Català i el metge Moisès Broggi; els escriptors Isabel-Clara Simó i Jordi Coca; els pensadors Arcadi Oliveres i Josep M. Terricabras; els actors Joel Joan i Jordi Dauder; i el secretari general de la UGT, Josep M. Álvarez, entre molts d'altres.

Lluís Companys (1882-1940) es va exiliar el 23 de gener de 1939 a França. El 13 d'agost, malgrat dis-



posar de la condició de refugiat polític reconeguda per les autoritats franceses, va ser detingut al seu domicili de La Baule-Les-Pins, a la Bretanya. La detenció la va practicar la policia alemanya, que va rebre informació, no se sap si de manera oficial o extraoficial, de la policia francesa. El 20 d'agost la policia alemanya el va traslladar a la Santé de París, on va ingressar en un pavelló controlat per les autoritats alemanyes. La mateixa policia, juntament amb el policia espanyol Pedro Urraca, el van traslladar a la frontera espanyola, a Irun, en un viatge en cotxe que va durar del 27 al 29 d'agost. Aquel darrer dia va ingressar a la presó de la direcció general de Seguretat a la Puerta del Sol de Madrid, on va ser torturat i interrogat. Un mes i mig després, moria afusellat a Barcelona enmig d'un gran secretisme.

(Diari Avui, 17-9-08)

## Denis McShane, per l'autodeterminació de Catalunya

Magnífica entrevista a l'antic ministre dels afers europeus britànic Denis McShane, i ara diputat laborista, a la cadena de ràdio France Inter, on, entre altres coses, afirma que Catalunya serà el que vulguin els catalans. És a dir, clarament defensa el nostre dret a l'autodeterminació.

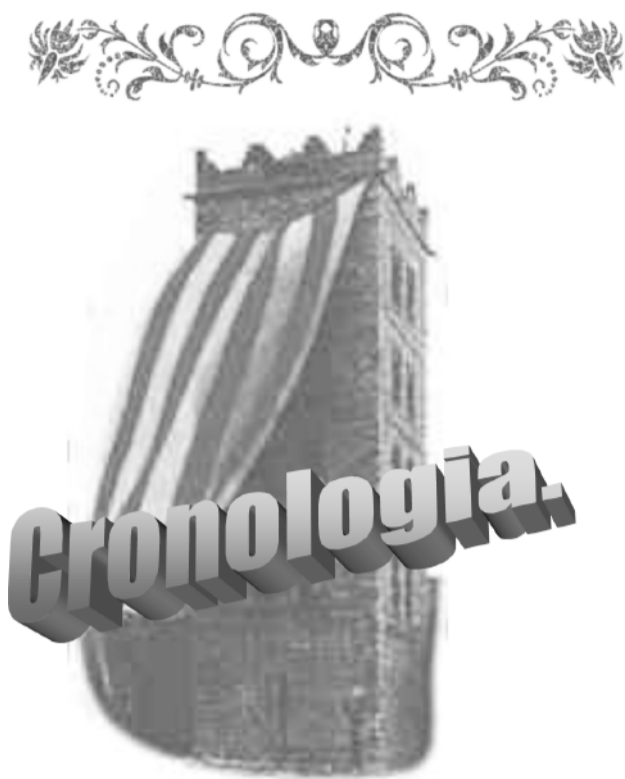
També mereix la pena escoltar el seu posicionament respecte l'agressió russa a Geòrgia. McShane fa una comparació amb el cas dels Sudets del 1938. "No es fa la independència a través de la invasió d'un exèrcit d'un gran país veí", afirma McShane. També qualifica el pres-

ident d'Ossètia del Sud, Eduard Kokoity, antic militar soviètic i exlluitador de wrestling, d'encapçalar una Mafialand. Per McShane, Rússia vol remilitaritzar el mar Bàltic, i la seva actuació a Geòrgia s'inscriu en una ofensiva per tornar a controlar Ucraïna, Crimea i l'autoproclamada república de Transnístria, a Moldàvia.

En definitiva, una entrevista per sucra-hi pa. Un petit detall: és en francès. I tot s'ha de dir, en McShane per ser britànic, parla un francès excel·lent, si més no comparat amb la immensa majoria d'anglòfons que quan parlen francès, literalment el

destrossen. Sobretot els anglo-canadencs quan es volen fer el simpàtic al Quebec. Un nivell de francès pitjor que el nivell d'anglès de l'Aznar al ranxo del Bush. Tal vegada, això es deu al fet que McShane és fill de pare polonès (el seu cognom patern és Matyjaszek), i de mare irlandesa. El seu pare va lluitar a la Segona Guerra Mundial, probablement a les ordres del general Sikorski. Cal recordar, per altra banda, que tant Polònia com Irlanda, són països amb una arrelada tradició francòfona.

Reproduït de <http://josepsort.blogspot.com/>



Any 1650.

per Ricard Colom

ANYDESASTRÓS PERA CATALUNYA:  
PESTA, SAQUEIGS I MISÈRIA.

ELS HISPÀNICS AVANCEN PER  
TERRES DE L'EBRE.

3<sup>a</sup> FRONDA A FRANÇA.

3<sup>a</sup> GUERRA CIVIL BRITÀNICA,  
CROMWELL NOU HOME FORT.

FIDEL'ERA DELS DESCOBRIMENTS.

Primers-1-1650: Un nombrós grup de soldats francesos i catalans a cavall, comandats de Josep d'Ardena, **prenen a l'assalt i saquegen diferents poblacions de la zona del Maestrat**, al nord del Regne de València, àrea afectada per la pesta.

16-1-1650: Mazarin signa una declaració en la qual promet defensar els interessos de Condé.

1-1650: Els soldats francesos, en els saquejos, s'emporten roba (objecte molt preuat i un dels principals vehicles transmissors de la pesta) i l'entren a Tortosa, adés personalment, adés mitjançant revendedors francesos que segueixen les tropes i compren als soldats els objectes aconseguits als saquejos.

**II<sup>a</sup> Fronda (Fronda dels Prínceps):** Louis II de Bourbon, 'El Gran Condé', encoratjat pels seus nombrosos èxits militars i pel crèdit guanyat, reaviva el moviment de la Fronda per a substituir el cardenal Mazarin en les tasques de govern. La reina regent Anna d'Àustria, per protegir Mazarin (possiblement el seu amant), ordena detenir i empresonar el Gran Condé juntament amb uns altres dos nobles, Armand de Borbó 'Príncep de Conti', germà menor del Gran Condé i el Duc de Longueville.

1 a 8-1650: Pocs dies després de la pesta s'escampa per Tortosa, on romandrà més de mig any. Aviat s'estableixen hospitals fora muralles per a atendre els malalts, un per als soldats francesos i un altre al monestir franciscà de Jesús. Segons un estudi del metge Vilà Olesa, realitzat a principis del segle XX, a la ciutat de Tortosa durant tot l'any moren 1.237

persones.

18-1-1650: Detenció de Condé, del seu germà Conti i del seu cunyat Longueville. Són empresonats a Vincennes.

Mor Matteo Rosselli, pintor (\* 1578).

24-1-1650: La roba saquejada pels francesos al Maestrat sembla que és la causa de l'arribada de la malaltia a Tortosa si atenem a una carta dels procuradors tortosins adreçada als consellers de Barcelona: "...los soldats de la armada portaren molta roba de Calitg y altres viles que havien estat infectes de mal contagiós, en les quals havem entés que-s torna a remourer; de la roba ha resultat que haventne comprat una gran partida lo patró de una tartana que-s troba en aquest riu que-s nomena Guillem Pigoria, francès, la qual ha carregat de alquitrà y havent aquells y sos mariners comunicat ab una casa de esta ciutat, se han mort en ella quatre persones..." (AHCB. Consell de Cent. Cartes comunes originals, vol. 84, fs.16-16v. Carta del dia 24 de gener de 1650).

Primers-1650: El Marquès de Montrose torna per defensar la causa del fill de l'últim rei, però com que Montrose té molt poc suport a les terres baixes escoceses, Charles és disposat a negar el seu seguidor més coherent per conveniències d'accedir als termes requestats pels Covenanters.

2-2-1650: Sortida del Cort reial cap a Normandia que la Senyora de Longueville intenta revoltar.

Primers-2-1650: Poc després que René Descartes presenti a la reina Kristina els plans per a la seva nova Acadèmia, diu al seu convidat d'aixecar-se a les 5 de la matinada per a una discussió matemàtica, molt abans de la seva hora habitual de llevar-se. Descartes agafa una pneumonia i mor una setmana més tard.

5-2-1650: Naix Anne-Jules, 2n duc de Noailles, general francès (+1708)

11-2-1650: René Descartes (\*1596), filòsof, científic i matemàtic francès, mor a Estocolm (Suècia).

2 a 7-1650: Moren a Tortosa 1.149 empestats.

24-2-1650: Tornada de la Cort a París.

2-3-1650: La Cort és a Borgonya, on les tropes reials assetgen la fortalesa de Bellegarde.

3-1650: Montrose desembarca a les illes Orkney (Escòcia) per a comandar una petita força, composta principalment de soldats continentals, que havia enviat per endavant d'ell.

3-4-1650: El monàrquic Montrose passa a terra ferma escocesa i intenta alçar els clans sens èxit,

Hivern a Primavera-1650: Els partidaris del Gran Condé obren contactes amb Madrid, alhora que provoquen revoltes a Normandia, Poitou, Guiena, Provença i Borgonya.

11-4-1650: La Princesa de Condé i el seu fill de sis anys d'edat se'n fugen de Chantilly i se'n van a Bordeus.

4-1650: Com a mesura higiènica desesperada, a principis d'abril, el governador francès de Tortosa, monsieur de Launay, obliga els pocs habitants que hi resten a abandonar-la per tal d'intentar escapar la malaltia: "...que millor se puga atallar lo mal present y perfumar les cases y netejar la ciutat...". Malgrat el rebuig mostrat per les autoritats municipals i eclesiàstiques, porten la mesura a la pràctica i fins al mes de setembre d'aquell any la ciutat sembla que roman literalment buida d'habitants, un fet certament insòlit i que s'ha repetit molt poques vegades al llarg de la seva història.

20-4-1650: Constància del primer empestat a Giro-

na, segons crònica de Jeroni de Real: un infermer de l'hospital que havia comprat roba a un soldat de Tortosa.

4 a 5-1650: Montrose vaga una temporada per Escòcia, fins que es lliura a la protecció de Macleod d'Assynt, tot ignorant la seva enemistat política. Macleod l'extradita, i el duen pres a Edimburg.

27-4-1650: Batalla de Carbisdale, a Ross-shire: L'exèrcit reialista de Montrose, que ha envaït terra ferma d'Escòcia des de les Orkney, cau derrotat a mans d'un exèrcit Covenantar.



Castell d'Ardvreck, Batalla de Carbisdale, a Ross-shire.

30-4-1650: Firma de la Senyora de Longueville i de Turenne d'un tractat amb Madrid.

1-5-1650: El monestir franciscà de Jesús, devers Tortosa, ja acull més de 200 malalts. Set frares paguen amb la vida l'ajut donat als empestats.

5-1650: Les intrigues per a un pacte entre Covenanters escocesos i monàrquics quallen. Malgrat el conflicte amb els monàrquics escocesos, els Covenanters es comprometen amb la causa de Charles II, i signen el Tractat de Breda amb ell en l'esperança d'assegurar una Escòcia presbiteriana independent, lliure d'interferència del Parlament anglès. Charles es fa presbiterià. L'amenaça del rei Charles II amb els seus nous aliats Covenanters era la major per a la nova República anglesa.

A Clonmel, Irlanda, ordres contradictòries permeten els defensors de matar centenars de *Roundheads* del Nou Exèrcit Modèlic. Però, davant la situació a Escòcia, Oliver Cromwell deixa alguns dels seus lloctinents, com el seu gendre, a Irlanda per tal que hi continuïn la repressió contra els monàrquics irlandesos i retorna a desgrat a Anglaterra.

20-5-1650: Tanmateix, Montrose és condemnat a mort pel Parlament escocès.

21-5-1650: Pengen Montrose (\*1612), amb la biografia laudatòria de Wishart d'ell penjada al voltant del coll. Fins al final declara ser un autèntic Covenantar i un home lleial. Mostren el seu cap tallat des de la presó de Tolbooth.

1-6-1650: "Continuen les queixes de les poblacions de la Castellanía d'Amposta... faciliten provisions i diners a les guarnicions de Fraga i Mequinsa i en canvi es neguen a donar auxili a les nostres tropes que manquen de diners per a subsistir" (Memorial enviat per Marca a Letellier).

9-6-1650: Establiment de la Corporació Harvard, la més forta de les dues juntes administratives d'Harvard, (1<sup>a</sup> corporació legal a Amèrica).

6-1650: Cromwell succeeix Fairfax com a comandant-en-cap de les forces armades de la Commonwealth.

19-6-1650: Mor Matthäus Merian, gravador i cartògraf suís-alemany (\*1593).

23-6-1650: El rei Charles, hereu del decapitat i pretendent al tron, desembarca a Escòcia -l'únic dels tres Regnes que l'ha acceptat com governant-, a Garmouth a Moray, i sols arribar signa el Pacte del 1638 i el Solemne Lliga del 1643.



“Nins menjant raïm i meló d’Alger”, de Bartolomé Esteban Murillo, ca. 1650, “Alte Pinakothek” de Munic.

1650:

#### Països Catalans i Aragó:

Epidèmia de pesta. La Generalitat s’instal·la a Manresa.

Més de 4.000 homes (en bona part valencians) ixen del regne valencià per recuperar Tortosa –considerada pels valencians llur salvaguarda en cas de perill.

Els francesos van cap a Falset, els hispànics es mobilitzen des de Tarragona, Lleida, Saragossa i Mequinensa.

Juan de Garay, cap de les tropes d’ocupació espanyola, fa enderrocar el castell de Constantí (Tarragonès), i també és destruïda la primitiva església. L’actual església parroquial (Sant Feliu) no serà acabada fins al 1668.

De nou hi ha allotjaments de tropes hispàniques al regne valencià.

Per inhibició reial, la defensa de més de 60 Il·leües de costa queda a càrrec gairebé en exclusiva del Regne valencià.

Batles i pagesos rics conspiren amb els hispànics i faciliten capitulacions, com de Falset (Priorat), Flix i Miravet (Ribera d’Ebre). Prades pateix un setge de 12 dies, hi participen 1500 catalans (entre els quals 500 vassalls de Poblet, mobilitzats per l’abat Llop). **Xerta (Baix Ebre), presa i represa i passada a sang i foc almenys 11 voltes**, cau definitivament.

**Començ de l’ensenyament per a nenes a Catalunya, sota la protecció del jesuïta Guillem de Jossa.**

Els jesuïtes, tanmateix, l’ordre més activista i “moderna” del catolicisme, són el nucli de l’hispanopapisme i **bandegen tant com poden la llengua catalana de tots els actes que fan.**

“Aquest any es astat lo mes aspartós de molt

temps se sia vist per la gran fam que ens aspera y per las grans malalties que coran que lo mal gros se posà a St. Pera Pescador y après en la primavera se posà a Girona y los abitants o tingeran molt sacret fins que no y agé remey pus (...) après se és pasat a la vila de Olot y a morta més de quatre mil personas (...) *Item* aquest any de 1650 es lo any de misèria (...) may plogé, que es pot dir lo any d les profesons que no tenen compta...” (Diari del pagès Joan Guàrdia).

Vicent Mut escriví la “*Historia del Reino de Mallorca*”.

Les universitats d’Alaior i es Mercadal se segreuen de la General.

Enfrontament entre els nuclis de Santa Maria i Santa Eugènia sobre la ubicació de l’escrivania pública.

Araba (Euskadi) lliura 100 homes, la meitat dels requestats, per a la guerra a Catalunya.

#### França:

Mazarí s’alia amb els caps de la 1<sup>a</sup> Fronda i empresona els caps de la 2<sup>a</sup> Fronda, els prínceps du Condé, Conty i Longueville, forces principals darrere el tractat de pau de l’any anterior amb Espanya. Mazarin no vol la pau amb Espanya. Molts nobles francesos hi intervenen i la ‘Fronde’ fa erupció amb violència una altra vegada. Els italians es veuen com *warmongers*; la majoria d’ells a França se’n fugen.

El frondista Mariscal Jean Turenne intenta envair França des dels Països Baixos hispànics però el Mariscal Plessis Praslin el derrota.

El Cardenal de Retz, “*frondeur*”, ataca el 1er ministre absolutista, el Cardenal Mazarí, i l’obliga a exiliar-se.

Naix l’almirall francès Jean Bart.

#### Illes Britàniques:

El capità James Hind intenta un cop d’Estat a Anglaterra, però fracassa.

Oliver Cromwell es consolida al poder en Anglaterra, el nomenen Lord-General comandant de l’Exèrcit Anglès, però encara necessita solucionar la situació a Irlanda i a Escòcia.

Cromwell forma un Consell Econòmic permanent.

A Irlanda, Heber McMahon, bisbe de Clogher, es fa càrrec de l’exèrcit monàrquic. Pren Dungiven però cau derrotat a Scarrifhollis. Després de la seva captura el pengen a Enniskillen.

Pengen el cap monàrquic irlandès *Sir Phelim O’Neill*.

Tot aprofitant, la victòria puritana a totes les Illes Britàniques, brutal repressió britànica contra els catòlics/monàrquics irlandesos, com a venjança de la matança de colons protestants d’anys enrere.

Ann Greene, que havien penjat per l’infanticida a Edimburg, es desperta en una taula d’autòpsia; la perdonen.

Naix Thomas Dangerfield, instigador d’un dels enganys del complot papista.

#### Europa central i nòrdica:

El tractat de desmobilització de Nuremberg entre el Sacre Emperador Romà i Suècia eixampla Pau de Westfàlia.

“*Einkommende Zeitungen*” es converteix en el primer diari alemany (fins al 1918).

Guillem II d’Oranje vol veure el seu cunyat Charles al tron d’Anglaterra, però els caps dels estats holandesos pensen que és una molt mala idea. Per forçar la seva conformitat, els empresona.

Johan o Jan de Witt publica el seu tractat sobre seccions còniques, “*Elementa curvarum linearum*”, tot seguit es passa a la política. Deixa Dordrecht com el cap de la delegació de la seva ciutat per al govern holandès a La Haia.

El canceller suec Axel Oxenstierna cau malalt i Kristina Vasa, de 24 anys, ha de planejar la seva pròpia coronació.

Els plebeus de Suècia volen una reducció en impostos; la noblesa s’hi oposa. Kristina està amb la noblesa, prenent com a paga l’acceptació del seu amant Karl Gustav com al seu hereu. Això enfurisma el rei polonès Jan II Casimir Wazy, que amenaça amb la guerra. Mazarin organitza una cimera de pau a Lübeck però els polonesos no en queden contents.

#### Europa Oriental:

Els serbis es revoltent contra l’ocupació Otomana.

Istanbul s’esdevé la major ciutat del món, passant per davant de Beijing.

Alguns dels Tsars (Ivan IV i Boris) s’havien mostrat amb menys prejudicis contra tot allò estranger que la massa dels seus súbdits.

L’horitzó de Philaret havia estat ampliat per la seva residència a Polònia, i es diu que a Miquel li ha agradat d’anglesos. Alexis trenca algunes velles tradicions i el seu regnat presagia el canvi futur. Aquests lleugers senyals són principalment la conseqüència de l’obertura de Rússia al comerç estranger, i el barri alemany a la capital; però aquesta influència augmenta per l’adquisició de Kiev, que a causa de la seva llarga connexió amb Polònia es troba en un nivell intel·lectualment molt més alt que Moscou. Elegeixen dos erudits de Kiev (Slavinetski i Satanovski) el 1650 per traduir a Moscou la Bíblia grega al rus.

Alexis contracta un monjo de l’oest rus per a instruir els seus fills, Simeó Sitianovix, conegut com Polotski, que sabia llatí i polonès, i ha estat descrit com a enciclopèdia caminant. Ensenya la ignorància que hi preval i predica la necessitat d’educació. Però més notable encara és l’aprenent serbi luri Krizhanitx, un exponent entusiasta de la idea de la solidaritat entre les poblacions esclaves, que es posa la tasca de promoure el seu progrés per la millora de les seves llengües, per tal que deixar-les tan endreçades com unes altres llengües europees, per expressar idees generals, i procuren defendre els eslaus contra les calúmnies i menyspreus estrangers. Però la importància d’aquest pioner del Paneslavisme no és el seu programa eslavòfil, sinó l’exhibició de l’endarreriment de Rússia, la lluita contra l’esperit rus de menyspreu xenòfob, i inculcar la necessitat d’il·luminació, al llibre polític “*Idees*”, que dedica a Alexis.

#### Àsia:

Muscat and Oman, governats per Imam Bin Saif al-Yarubi, expulsa els portuguesos dels ports del nord que ocupaven. Ara alliberat tant dels Otomans com del control europeu, al-Yarubi s’esdevé el primer soldà d’Oman.

Les mullers de l’emperador mogol Xah Jahan

dirigeixen projectes d'edifici, també. Begum Fatehpuri completa el seu projecte, el de la Mesquita Fatehpuri Masjid de Delhi. Xah Jahan comença una altra mesquita, el Jama Masjid de Delhi.

Mor Dorgon, Príncep de Manxúria i regent de la Xina. Amb la mort del seu oncle Dorgon, el jove emperador Qing teòricament ja governa, però Sun Zhi sols té dotze anys i els eunucs i els sacerdots budistes de la Ciutat Prohibida prenen les decisions per ell.

Mor Matsudaira Tadanao, prefecte depositat d'Echizen.



### Ameríndia i Colònies:

#### Fi de L'Edat dels Descobriments.

Segons Darcy-Ribeiro dels 70 a 80 milions d'ameríndis del 1492 han quedat reduïts a 3 milions i mig. **El major genocidi de la Humanitat ha quedat consumat**, a mans dels espanyols invasors (bàsicament per militars i colons extremerys, andalusos i castellans).

Nova massacre dels espanyols: Hernando de Ugarte y la Concha, governador hispànic de Nou Mèxic, descobreix un pla de revolta dels indis Pueblo i els esclafa abans que no esclati.

Holanda i Anglaterra estan d'acord amb fronteres respectives de llurs colònies a Nordamèrica.

Fundació de la ciutat de Sharon, Massachusetts.

L'esclavitud és reconeguda legalment a Virgínia.

William Stone, governador de Maryland, organitza un nou comtat fora de l'àrea nord del Riu Patuxent, i l'anomena per la muller del seu Lord Propietari, Anne Arundel.

Revolta a Ternate: Hi massacren la guarnició holandesa, però la venjança posterior és atroç. Les plantacions són destruïdes, els habitants deportats d'una illa a l'altra, un gran nombre empresonats i intempen d'imposar-los el cristianisme per força.

Els holandesos funden la colònia del Cap, a Sudàfrica.

Abissínia deporta els diplomàtics i missioners portuguesos.

### Libres i teatre:

*La Magdalena* de Jacinto Alonso Maluenda (ca.1597-ca.1658) pot haver estat la *Santa María Magdalena* que les cròniques assenyalen com a la 1<sup>a</sup> obra representada amb la reobertura dels teatres de Madrid.

Publicació de l'al·legoria pastoral política *Dodona's Grove, or The Vocall Forrest/ El Bosc de Dodona*, manual de dendrologia, de James Howell (2<sup>a</sup> part publicada el 1650).

Publicació del 1er volum del llibre "*Silex scintillans*" de Henry Vaughan, recull de poemes religiosos.

Publicació de l'"*Hesperides*" de Robert Herrick i "*Nombres Nobles*", i del recull de versos "*Otia Sacra*", per Mildmay Fane, Comte de Westmorland.

Publicació de la polèmica monàrquica de Robert Filmer "*L'Anarquia d'una Monarquia Limitada o Mixta*", i de "*Mathematicall Magick*" de John Wilkins.

Marchmont Nedham comença a publicar *Mercurius Politicus*.

Publicació de "*The Tenth Muse/La Desena Musa*", probablement l'obra de literatura nordamericana més antiga que coneixem, d'Anne Bradstreet, i del primer volum del *Silex Scintillans* d'Henry Vaughan. Publicació del fragment d'èpica de *Sir William Davenant Gondibert*, que intenta una renovació i "modernització" de la forma, un projecte descrit en un "Prefaci" adreçat a Thomas Hobbes.

Publicació del "*The Saints' Everlasting Rest / Descans Perpetu dels Sants*" del presbiterià Richard Baxter, i de *A Pisgah-Sight of Palestine* de Thomas Fuller.

Publicació de "*Human Nature / Natura Humana*" i "*De Corpore Politico*", de Hobbes.

Publicació del tercer volum de James Howell "*Epistolae Ho-Eliaanae*", i d'"*Anthroposophia Theomagica*" de Thomas Vaughan.

Richard Flecknoe: "*The Idea of His Highness Oliver / La Idea de la Seva Altesa Oliver*" (llibre de no-ficció).

Naix el clergue renegat i crític de teatre anglès Jeremy Collier.

Naix l'actriu anglesa Eleanor 'Nell' Gwynn, amant del futur de Charles II.

Mor Giambattista Andreini, actor i dramaturg italià (\*1578).

### Música:

Introducció del minuet a la Cort francesa.

Naix l'organista italià i compositor Giovanni Battista Brevi.

Naix el compositor anglès Thomas Tudway.

Mor el compositor portuguès Manuel Cardoso.

### Belles Arts:

Gerard Dou pinta "*La Mestressa de Casa Holandesa*"

Aniello Falcone pinta "*L'Anacoreta*"

Guercino: "*La vocació de San Luigi Gonzago*".

Velázquez aconsegueix el suport papal amb la promesa que no se li exigiria la patent de fidalguia en sol·licitar el títol de Cavaller i formula al Rei la petició d'ingressar en una Ordre Militar.

Mor Alessandro Vitali, pintor italià del Renaixement florit i períodes del Barroc (\*1580).

Mor Giovanni Battista Barbiana, pintor italià del Barroc (\*1593)

Mor Tommaso Dolabella, pintor del Barroc de Venècia (\*1570)

Mor Nicodemo Ferrucci, pintor italià del Barroc (\*1574)

Mor Giovanni Battista Barca, pintor italià del període de Barroc (\*1594)

Mor Giovanni Campino, pintor italià de Cambra (\*1590)

Mor Antonio Randa, pintor italià del període de Barroc que havia pintat a Ferrara.

Mor Carlo Ridolfi, biògraf d'art i pintor italià (\*1594)

Mor Pietro Testa, artista del Barroc italià (\*1611).

Mor Jan Pynas (\*1583) i Jacob Pynas, pintors holandesos del període de Barroc (\*1592)

Mor Bartłomiej Strobel, pintor (\*1591).

Mor Giovanni Battista Braccelli, gravador italià i pintor del període de Barroc, actiu a Florència (\*1600).

Mor el gravador anglès Martin Droeshout (\*1601), més conegut pel retrat de William Shakespeare al primer full de la publicació de les obres del Bard.

Mor Iwasa Matabei, pintor japonès (\*1578).

Mor el pintor japonès Iwasa Matabei.

Mor el pintor francès François Perrier.

Mor el pintor francès Trophime Bigot.

Naix Jean-Baptiste Santerre, pintor francès (†1717).

Naix Alessandro Mari, pintor italià de representacions de capricci i simbòliques (†1707).

Naix Carlo Moscatiello, pintor italià de quadratura (†1739).

Naix Giovanni Francesco Venturini, pintor italià i gravador (†1710).

Naix Felice Boselli, pintor italià del Barroc (†1732).

Naix Valerio Baldassari, pintor italià del Barroc (†1695).

Naix Domenico Maria Bonavera, gravador italià. Naix Felice Boselli, pintor italià barroc, actiu principalment a Piacenza (†1732).

Naix Rinaldo Botti, pintor italià actiu en el Barroc, nat a Florència.

Naix Margherita Caffi, pintora italiana de natures mortes de flors i fruits (†1710).

Naix Giovanni Canti, pintor italià barroc (†1716).

Naix Bernardino Ciceri, pintor italià.

Naix Garret Morphey, pintor irlandès de retrats, escenes i paisatges (†1716).

Naix Jan Mortel, pintor holandès (†1719).



"L'anacoreta", d'Aniello Falcone.

**Religió:**

Permeten que els jueus retornin a França i Anglaterra.

Publicació de la popular "*Holy Living / Vida Sagrada*" de Jeremy Taylor, un llibre per a la direcció religiosa amb criteris de l'Alta Església Anglicana.

El bisbe Ussher calcula l'inici de la creació, i determina que fou 4.004 anys abans de Crist.

El Parlament anglès assigna una comissió per a la propagació i predicació de l'evangeli a País de Gal·les, a instàncies d'en Vavasor Powell.

Amb la interrupció de l'autoritat tradicional, sectes religioses radicals (els més famosos, els "Ranters") comencen a sorgir a Anglaterra, davant la consternació dels protestants més establerts.

**Ciència i vida quotidiana:**

Otto Von Guericke inventa la bomba d'aire, i també descobreix una manera nova de recollir electricitat estàtica, utilitzant una pilota de sofre.

Mor John Parkinson, botànic anglès (\*1567).

Naix l'enginyer anglès Thomas Savery.

Mor l'astrònom alemany Christoph Scheiner.

Les cadires de 3 rodes ja s'utilitzen a Nuremberg.

Els Cafés es comencen a tornar populars a Europa. Obren la 1<sup>a</sup> cafeteria de Londres.

Ca. 1650:

Mor la basca Catalina de Arauzo, conqueridora de terres que es feia passar per home.

En la música occidental, l'ús de l'harmonia es desplega i es generalitza.

Una forma nova de composició musical, l'*obertura*, apareix a Itàlia i França.

Les cultures nadiues de les Grans Planes, en Amèrica del Nord, queden completament transformades pels cavalls, que s'han escapat o han robat de ranxos espanyols a Nou Mèxic.

**La població humana de la Terra arriba a 500 milions.**

Els comerciants d'esclaus anglesos comencen a llevar el negoci als holandesos. Els vaixells que envien centenars de captius de l'Àfrica comencen a arribar a Virgínia.



"Retrat d'un home", 1650-52, de Frans Hals, al "Metropolitan Museum of Art", Nova York.

4-7-1650: La Cort francesa marxa a la Guiana, al Carib.

7-1650: La Generalitat es fa ressò de les queixes rebudes de part de "paysans de la Ribera de Ebro y Castellania de Amposta" contra "*musur* Sancta Coloma, governador de la plassa de Flix", el qual actua negativament en contra de les universitats d'aquella zona "...carregantlos de contribucions, fent-se aportar ab violència, vi, oli, pallas, llenyas, ordís, sivadas, roba de servey, sens pagar cosa alguna y també fa allotjar los soldats de dita plassa en las casas de dits paysans, fent que se'ls dóne a menjar y beurer (...) per forsa, sens pagar res, fent-los moltes oppresions y maltractes..." (*Dietaris de la Generalitat de Catalunya, Vol. VI, anys 1644-1656*; Barcelona: Generalitat de Catalunya 2000, p. 420-421). En resum, podem deduir que, **tant si eren espanyols com francesos, els veritables perdedors són els civils catalans que sofreixen violències de tota mena, vexacions i maltractaments per part del soldats d'ambdós bàndols.**

Naix el teòleg Charles Leslie.

22-7-1650: Cromwell arriba a Escòcia, avança al llarg de la costa est cap a Edimburg.

8-1650: "*Acta sobre la Blasfèmia*" aprovada al Parlament anglès, dirigida contra els sectaris "Ranters", panteistes i nudistes, acusats de fanatisme, però desorganitzats.

25-8-1650: Mor el poeta Richard Crashaw.

29-8-1650: Trasllat dels Prínceps de Vincennes a Marcoussis.

Finals-8-1650: L'exèrcit de Cromwell queda delmat per la malaltia i a causa dels subministraments es veu forçat a retirar-se cap a la seva base al port de Dunbar. Un exèrcit de Covenanters escocesos sota el comandament de David Leslie ha estat resseguint-los.

Primers-9-1650: Veient algunes de les tropes malaltes de Cromwell que embarquen als vaixells que esperen, Leslie es prepara per atacar el que creia era un romanent debilitat (segons alguns historiadors li ordenaven que lluitàs contra el seu propi judici, més encertat).

3-9-1650: Cromwell aprofita l'oportunitat, i l'Exèrcit Modèlic Nou derrota els escocesos en la Batalla de Dunbar. L'exèrcit de Leslie, ideològicament molt lligat al radical Kirk Party, queda anihilat, amb més de 14.000 morts, ferits o presoners.

9-1650: Els soldats francesos segurament a causa de l'hostilitat de les poblacions de la Terra Alta i Ribera d'Ebre, com a revenja saquegen algunes esglésies de la zona, hi prenen "...los sacraris, custodias, plata y hornamentos de las sacristias de Corbera, de Villalba, de Batea, de Orta, de Bot, del convento de frayles de Orta (...) en Gandesa no se tocó el sacratio ni sacristia, porque el clero con dinero redimio esta desdicha...".

L'exèrcit de Cromwell pren Edimburg (Escòcia). ? Aquest desastre militar desacredita els radicals Covenanters coneguts com a Partit "Kirk" (de l'Església Presbiteriana) i això fa que Covenanters i monàrquics escocesos aparquin diferències (com a mínim temporalment) per intentar de repel·lir la invasió anglesa.

20-9-1650: Segons testimoni de Gregori Maestre, prevere beneficiat de l'església de Vilalba i rector de Prat de Comte, a més dels estralls patits en les esglésies, els soldats francesos, que ell denomina "heréticos gavatxs, lluterans enemichs de la fe", també saquegen l'església de Prat i s'emporten molta roba dels habitants de Bot i Vilalba.

29-9-1650: Henry Robinson obre la seva Oficina d'Adreces i Trobades (el primer històricament documentava servei de datació) al Carrer Threadneedle de Londres.

9 a 12-1650: **Capitulacions de Flix, Tortosa i Mataró als castellans.**

Tardor-1650: A la frontera nord, el mariscal Henri de la Tour d'Auvergne 'Vescomte de Turenna' uneix el seu exèrcit a la causa del Gran Condé. El cardenal Mazarin actuar amb rapidesa.

Principis-10-1650: **L'exèrcit reial fa capitular Bordeus, centre neuràlgic de la 2<sup>a</sup> Fronda.**

5-10-1650: Entrada solemne del rei francès a Bordeus (Occitània) després del restabliment de la pau.

19-10-1650: El Pare Brébeuf i uns altres jesuïtes, més tard declarats "Sants de Patrons", moren executats al Canadà.

27-10-1650: Guillem II d'Holanda, mentre negocia un tractat de pau amb França, agafa verola i mor als 25 anys.

29-10-1650: Mor David Calderwood, historiador escocès (\* 1575).

13-11-1650: Mor Thomas May (\*1595), poeta, historiador i dramaturg anglès.

14-11-1650: Naix William III, rei d'Anglaterra, Escòcia i Irlanda (+ 1702).

11-1650: Guillem III, príncep de Nassau i Comte d'Oranje es converteix en Príncep de la Casa d'Oranje al moment del seu naixement, i succeeix son pare, mort poc abans, però sols heretarà Nassau i Oranje. No es converteix en "*stadtholder*" (càrrec que desapareix), així les Províncies Unides s'esdevenen república de debò. Paradoxalment, Guillem III s'esdevindrà en un futur el rei d'Anglaterra, Escòcia, i Irlanda.

15-11-1650: Arribada de la Cort a París. Trasllat dels Prínceps de Marcoussis a l'Havre.

23-11-1650: Neix (*St.*) Josep Oriol, fill d'en Joan i na Gertrudis, a Barcelona.

1-12-1650: A Sta. Coloma de Queralt, on encara no ha arribat la pesta (però hi arribarà en mig any) els jurats acorden declarar festa cada any, com a mesura votiva preventiva, la diada de St. Francesc de Paula.

12-1650: Rebrot de pesta entre l'exèrcit hispànic i evacuació d'una guarnició francocatalana que, en retirar-se, en propaga el contagi.

Acostament de la vella *Fronda* i del partit dels Prínceps, en resposta a la iniciativa presa per la princesa palatina. Comença la 3<sup>a</sup> Fronda.

L'exèrcit de Cromwell ha ocupat ja gran part del sud d'Escòcia. El Parlament Escocès aprova l'Acta d'Embargament, exigint que tots els "*burgh*" i els "*shire*" alçassin una lleva. Una ronda de reclutament s'estén tant a les Terres Altes com a les Baixes, per a formar un exèrcit veritablement nacional anomenat "l'Exèrcit del Reialme", sota comandament del mateix Charles II. Encara que es tracta de la força més gran organitzada al camp escocès durant les Guerres Civils, els reclutats escocesos eren maldestres i la llur moral era baixa tants calcs reialistes com calcs Covenanters, ja que fins a feia poca havien estat matant-se entre ells.

15-12-1650: Derrota de les tropes del mariscal Turenne i de les tropes enviades per Espanya a mans de l'exèrcit reial a Rethel, a la regió de Champagne.

25-12-1650: Penge Thomas Cooper, l'anterior

Uixer de l'Escola de Gresham, Anglaterra, acusat de rebel reialista.

30-12-1650: Amonestacions del Parlament al rei francès a favor dels Prínceps.



“De Hollandse huisvrouw /La mestressa holandesa”, 1650, de Gerrit Dou.

1650-1651: Punt àlgid de la **pesta bubònica al Principat**, afebliment general dels fronts davant l'exèrcit hispànic, que ja ha passat el punt àlgid. Els felipistes avancen en tenalla cap a Barcelona, mentre hi ha revoltes, reprimides per Francesc de Segarra, a Terrassa, Mataró, Puigcerdà i la Plana de Vic.

Pesta a Girona, mil morts documentades, és a dir, mort d'1/5 part de la població.

El cansament de la guerra i el capteniment dels francesos fa créixer una **reacció favorable a Felipe IV entre la població catalana**. Hi ha diverses conspiracions en aquest sentit, entre elles, la conjura de donya Hipólita d'Aragó, baronessa d'Albi, la qual proposa matar tots els afrancesats, inclòs el seu marit; descoberta a temps, és desterrada.

**III<sup>a</sup> Fronda: Parlamentària-dels Prínceps** (1650 - 1651) La victòria del cardenal Mazarí fa témer al Parlament de París, l'enfortiment del despotisme del cardenal. La lluita contra Mazarin provoca que les dues Frondes (la Parlamentària i la dels Prínceps) s'unescen al desembre de 1650 fins a setembre de 1651. Els parlamentaris, dirigits per Pierre Broussel, reprenen el programa de 1648 i exigeixen la llibertat immediata dels prínceps.

2<sup>a</sup> Guerra Cosaca: Xmielniecki en passa 1650-51 mantenint la pau mentre fa preparacions per a la continuació inevitable de guerra. Aconsegueix aplegar un exèrcit de més de 100.000 cosacs, amb el suport polític de Turquia i suport militar dels tartars de Crimea. També espera que la seva rebel·lió, que predomina a Ucraïna, s'estendrà entre els camperols de Polònia. El *Sejm* accepta reclutar 36.000 homes de l'Exèrcit Reial polonès i 15.000 de l'exèrcit lituà, i donen autoritat al Rei per alçar l'embargament. Mentre les forces poloneses es concentren, Hetman Kalinowski deixar perdre la meitat de la seva força de 12.000 en operacions per protegir l'exèrcit principal.

1650-1652: **Ofensiva general hispànica contra Barcelona**, amb setge i rendiment final.

1650-1653: El pagès Joan Guàrdia, del Corcó,

relata al seu diari les **grans desgràcies del final de la guerra** dels Segadors: enmig de notícies de “**tropa esbarriada**” i “**terratrèmols de artilleria**”, exposa com resten les “**casas totas buydadas**” i els pobles abandonats pels veïns que s'han amagat en coves o al bosc i miren com els soldats saquegen el blat o com el foc s'escampa enmig dels “**grans trepigis de la cavalleria**”.

1650-1654: El rei de Portugal participa en la guerra civil anglesa. Això permet que Felipe IV abandoni transitòriament una mica el front extremeny i li permet concentrar-se a Catalunya.

La pesta bubònica assola el Principat, unida a la crisi econòmica, **desmoralitzen la població principatina**. A Calaf o Palamós moren un 40%.

President de la Generalitat n<sup>o</sup> 99, Pau del Rosso.

Ca. 1650-1654: Pesta a Sardenya, amb daltibaixos. El despoblament hi és de tal magnitud (agregat per les constants lleves) que parlen de repoblar-la amb irlandesos i genovesos.

1650-1660: Construcció de l'hotel Lauzun a l'illa Saint-Louis de París, per Louis Le Vau.

1650-ca. 1660: També en funció d'atacs indígenes, traslladen la ciutat de Santa Fe a un altre emplaçament. Al sud, la resistència indígena contribueix perquè no hi hagi expansió. La frontera és a Mendoza i comercialitzar i viure en aquesta regió és extremadament perillós en funció dels nadius, així com el camí entre Buenos Aires i Còrdova és sovint assolat pels atacs de les poblacions autòctones. A més de la forta oposició dels indis, el desinterès de la Corona hispànica per aquests territoris té la seva influència en l'aturada de l'expansió de la frontera en direcció al sud.

1650-1670: El gran estadista Jan de Witt succeïx Guillem II i dona el poder a la burgesia. Les Províncies Unides (Holanda) atenyen el zènit cultural, comercial i d'expansió colonial.



“Thomas Killigrew”, de William Sheppard, 1650. Un dels dramaturgs favorits de la Cort de Charles II.



### Francesc Fontanella

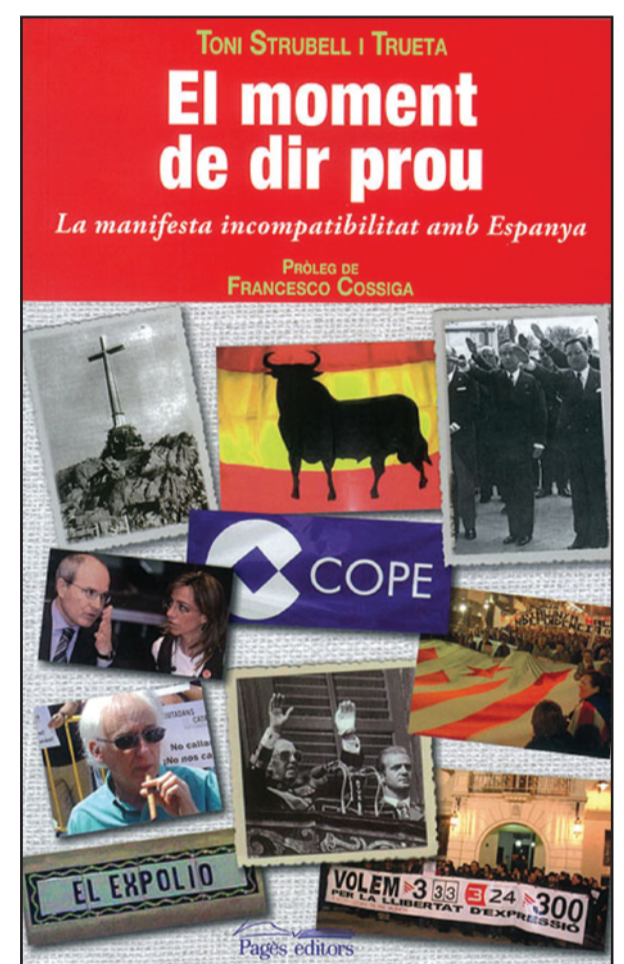
(Barcelona, 1622 - Perpinyà, 1680/85)

**DAFNE VELOÇ, SIRINGA FUGITIVA...**

Dafne veloç, siringa fugitiva,  
de Febo i Pan castiguen l'esperança,  
braços una vegeta a la venjança  
i l'altra llengües a la queixa aviva.  
Mes falta als braços força venjativa  
i emmudeix a les llengües la mudança  
quan mal desenganyat Amor alcança  
harmonia vocal, corona altiva.  
Oh, desdita feliç, feliç tristesa,  
per qui brota corones la porfia  
i nous consuelos l'harmonia dóna!  
Ai de mi, que perdent major bellesa  
me resta lo plorar per harmonia  
i sols la mort espero per corona.



### Llibre que recomanem



### Que no pensin

QUE NO PENSIN !!!

Refan la realitat dient mentides

i tuden el jovent: drogues i fum

“Que no pensin.

Que gastin ells ses vides  
en consum.”

En consum de productes prescindibles,  
que els comprin esdevenint-ne esclaus.

“Que no pensin !!!”

Els volen inservibles

i babaus.

I babaus que s'empassin ben senceres  
les mentides que a la tele diran.

“Que no pensin,

que es creguin que són veres.

Ja es fotran!!!”



## Eroscatalà

[microbiquinis](#) Chinaski (10/09/2008)

### Setembre, calent setembre



La Cristin demostra de nou que el setembre no té perquè ser un mes més fred que l'agost o el juliol. El seu microbiquini com a mínim serveix per fer pujar la temperatura fins a límits xafogosos.

[Televisió / Ràdio](#) Otis Toole (10/09/2008)

### Scarlett Johansson protagonista de la Diada a TV3

Match point ha estat la pel·lícula triada per TV3 per emetre, l'11 de setembre i Diada nacional de Catalunya. Scarlett Johanssoni les seves impressions a n t s c o r b e s seran doncs la millor manera de fer onejar



les nostres barres mentals, en una cinta de relacions sexuals interfamiliars amb què Woody Allen va ensenyar-nos que fer un cinema menys obsessiu també era possible. En tot cas una manera bastant descarada de la cadena pública de fer promoció de la propera estrena (19 de setembre) del Vicky Cristina Barcelona. Per què serà????

[Música](#) Renzo Montagnani II (09/09/2008)

### "Purdesig" d'Òscar Briz

He mirat cada racó  
Cada curva del teu cos  
Amb extrema subtileza  
T'he estat mirant de gairó  
Com si fos un estranger  
A qui no res l'interessa  
Et desitge però no  
Sé que no ho he de mostrar  
De manera tan oberta  
Que m'arribe a delatar  
Si tu no tingueres por  
I jo no estigués lligat  
Et faria una promesa  
No trencar-te mai el cor

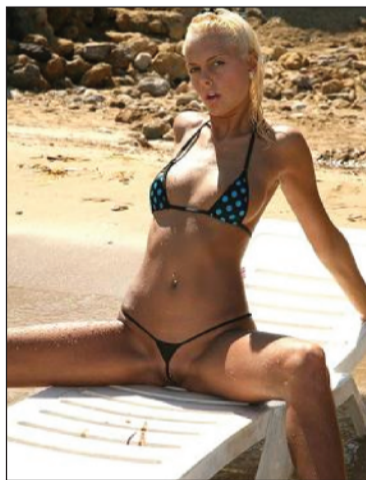
Seriem només dos amants  
Practicant l'art de tendresa  
Si no fos tan complicat  
Satisfer aquest desig  
Matar la curiositat  
I deixar-se seduir  
Fins el final  
Fins que el desig s'haja complit  
I consuma

(Purdesig, del disc Purdesig d'Òscar Briz)



[microbiquinis](#) Chinaski (09/09/2008)

### Menys és més



Això dels microbiquinis és com la vida mateixa. Com menys tela hi ha millor. A la vida com menys estiu queda més ganes de veure microbiquinis tenim. Sobretot si deixen a la vista, aquest llamp de tros de carn.

[Sexe a Internet](#) Annie Hall (09/09/2008)

### El Saló del Sexe en Català convoca un nou Concurs de Relats Eròtics

El Saló del Sexe en Català pretén ser una plataforma de llançament per a nous artistes, escriptors, fotògrafs... que tinguin una relació directa amb el món de l'erotisme. És per aquesta raó que organitza per segona vegada un concurs de relats eròtics en català.

[Pollastre de la setmana](#) Gwen Stacy (08/09/2008)

### Antoni

Comença la lliga  
I l'Antoni ja està a punt  
No fos cas que li facin figa  
Ni les cames ni el tendrum  
Per això s'ha oxigenat  
Com el metge li ha ordenat  
I no pensa perdre ni un partit  
Ni amb el Barça ni el Madrid



[Ocellota de la setmana](#) Jim Beam (08/09/2008)

### Maria B

Posa-t'hi bé Maria  
I et donaré una alegria  
Posat-t'hi bé morenassa  
I això nostre serà massa



[Humor](#) (07/09/2008)

### Causes d'una diabetis galopant



Cites Chinaski (12/09/2008)

**Torrent, el sexe, el cony i el cap**

“Busco el morbo més que el sexe. M'agrada més pensar-ho, intel·lectualitzar el sexe. Miller deia que no es carda amb el cony, es carda amb el cap”.

Ferran Torrent, escriptor valencià

Humor Ignatius J. Reilly (12/09/2008)

**La matrícula més desitjada**

Sexe a Internet Lemmy (13/09/2008)

**Pits estratosfèrics, si us plau**

Feia temps que trobàvem a faltar unes mamelles coronades amb uns mugrons estratosfèrics com les de la dona de la fotografia. Com les d'abans, les que només trobàvem a la tauleta d'espera del barber o als calendaris de paret dels tallers mecànics, i que per desgràcia semblen haver desaparegut abduïdes pel model únic i siliconat de senyora estupenda però poc natural.



Actualitat Henry Lee Lucas (11/09/2008)

**Feliç onze de setembre a tothom**

11 de Setembre de 2008

**Estat de perplexitat permanent**

Em sembla molt encertat l'adjectiu amb què l'Associació Catalana de Sociologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, ha definit l'estat anímic del país com a conclusió del seu estudi sobre la salut de la societat catalana. L'adjectiu és “perplexa”. Catalunya se sent perplexa perquè està prenent consciència que ja no és el motor de l'economia i de la modernitat de l'Estat espanyol, ha dit l'IEC. Doncs sí, aquesta és la realitat. Abans estàvem tan subordinats a Espanya com ara, però els cofoistes -que sempre miren enrere, mai endavant, i que sempre tenen Espanya com a referent nacional- podien dir que “Europa començava a Catalunya”. “Som els més avançats, som els més moderns, som els que tenim més poder adquisitiu...”, eren frases habituals que se sentien pel carrer i amb les quals molts catalans hi trobaven un premi de consolació o senzillament una coartada per justificar la seva por a retornar a Catalunya allò que dóna sentit a un poble: la seva llibertat. Creien, aquestes persones -i encara n'hi ha moltes que ho creuen-, que els catalans hem vingut a aquest món a complir una missió divina: a modernitzar Espanya, a democratitzar Espanya, a mantenir Espanya. I és així com, a poc a poc, gairebé sense adonar-nos-en, ens hem convertit en unes simples províncies de

l'est peninsular. Posats a perdre-hi, fins i tot hem perdut el distintiu de Comunitat Històrica. Ara ja no som res més que un simple tall de kiwi en la macedònia de fruites espanyola.

És clar que la societat catalana està perplexa. I doncs, què es

que Espanya no és la solució als nostres problemes. Espanya és el nostre problema. I ho continuarà essent mentre la perplexitat ens tenalli la gola, ens enteli la vista i ens afluixi les cames. Aquell que no creu en ell mateix està condemnat a viure sempre subordinat a un altre. És aquest, el nostre projecte? És aquest, el nostre horitzó? És aquesta, l'herència que pensem deixar als nostres fills? Un país captiu? Una Catalunya econòmicament enfonsada, lingüísticament malmesa, físicament paralizada i psicològicament atemorida?

Diuen que les persones necessitem dates significatives per prendre decisions que afecten la nostra vida. Molt bé, doncs aprofitem l'Onze de Setembre d'enguany per concloure que Catalunya no té futur dintre d'un Estat que no sigui el seu i per interioritzar que no hi ha cap manament diví que ens condemni a viure per sempre més subordinats a Espanya. El nostre destí no està escrit enlloc. El destí l'escrivim cada dia nosaltres mateixos, amb els nostres actes. Abandonem, per tant, el posat de poble astorat i fem de la paraula *prou* un signe de reafirmació col·lectiva. Només aquell que sap dir *prou* a un present advers es fa mereixedor d'un futur en dignitat.

Víctor Alexandre  
www.victoralexandre.cat



pensava aquesta societat nostra? És trist despertar un dia del son dels infants i descobrir que el teu patrimoni s'ha esvaït. I encara et deixa més perplex veure com aquell que ha engrandit el seu patrimoni gràcies a tu et diu insolidari, avar i mesquí. Però caldria que ens preguntéssim quina utilitat té la perplexitat? De què serveix? La perplexitat és humana i té sentit com a reacció momentània, però és altament perillosa quan arrela i esdevé permanent. És perillosa perquè és sinònim d'indecisió, d'incertesa, de vacil·lació i de confusió; és a dir, just el contrari de seguretat, de confiança, de responsabilitat i de resolució. La perplexitat, en definitiva, és immobilisme i l'immobilisme no permet avançar. Per això és tan important que superem aquesta estupefacció, perquè ja ha estat a bastament demostrat

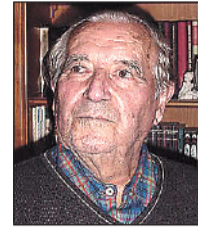
**El boicot contra els nazis d'Air Berlín els obliga a reduir vols**

Posen l'excusa del combustible però en realitat la campanya de boicot contra els nazis d'Air Berlín pels seus atacs genocides i criminals contra el català, el basc i el gal·lec els comença a passar factura. El fet que entitats de gran popularitat i amb milions de seguidors arreu del món com el Barça s'hagi sumat al boicot ha fet un maler a la companyia dels nazis alemanys dirigida per Heil Middelmann. Idò, què se pen-

sava aquest cap quadrat estúpid i prepotent?



# Poesia



## Sa cosa ha canviat

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Segons sa meva idea,  
D'allò que he observat,  
L'esquerra ha arrelat,  
Ben fort dins sa nostra terra.  
No és de dreta ni d'esquerra,  
Neda dins ses dues parts,  
Haurem de passar molts d'anys,  
Escoltant seva guiterra.

Han col·locat molta gent  
En feina ben poc sobrada  
Bona paga han assignada  
Per tenir el poble content.  
Això és el procediment,  
De la gent que te ma esquerra,  
Pensen guanyar aqueta guerra,  
En sentit intel·ligent.

Fan pagar molt al qui te,  
S'arribaran a cansar,  
Un dia s'apurarà,  
Dirà ho deixaré fer.  
De baixa ho donaré,  
Llevaré el personal,  
Això serà el final,  
Del negoci hostaler.

Ara es torn li ha tocat,  
A n'aquell trist conrador,  
No treu res ni des favó,  
De ses metles ni es blat,  
Es preu que te assignat,  
No li cobreix ses despeses,  
En aquestes endemeses,  
No hi estava acostumat.

Un temps es foraviler,  
Una finca va comprar  
I llavors la va poblar  
De figuera i garrover,  
De vinya i d'ametller,  
I la tancà de paret,  
Criava xot i porquet  
Per guanyar qualche dobler.

El terreny se convertí,  
En un jardí prodigiós,  
Sembraven molts de melons  
Patates per consumir,  
La terra mos va servir,  
Per cobrir necessitats,  
Vivíem ben alegrats,  
Ballant es ball mallorquí.

Aquell jardí prodigiós,  
Que tanta suor costà,  
A poc a poc s'oblidà,  
Va perdre els pobladors  
Ja no queden conradores,  
Ja no treuen per menjar,  
Tot garriga tornarà,  
Dins un temps no molt "llunyós".

## Cant de la independència

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;  
volem per Catalunya només la Independència.

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;  
volem per Catalunya només la Independència.

Ja és hora que la Pàtria, que el nostre cor adora,  
camini tota sola vers l'Ideal que enarbora  
bon punt vibri pels aires el crit de Via fora!  
i la bandera santa onegi a nostra vora.

Finí el seu esclavatge la terra catalana;  
avui tota es redreça sentint-se sobirana,  
al cor anhels de vida, amb ànsies de victòria  
i cal als braços força per aixecar els fusells.

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;  
volem per Catalunya només la Independència.

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;

volem per Catalunya només la Independència.  
Serem potents, i indòmits com vents desenfrenats.  
Que si morim, la glòria valdrà molt més que el viure.  
I si vivim veurem la Catalunya lliure  
formant en la sardana dels pobles alliberats.

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;  
volem per Catalunya només la Independència.

No pidolem lleis noves, ni demanem clemència;  
volem per Catalunya només la Independència.

**Lletra: Vicenç-Albert Ballester (creador el 1908 de la senyera estelada)**

**Música: Del cantautor Josep Meseguer**

**Veü: Núria Inglès**

**Arranjaments musicals: Jordi Prades**

**Publicat per Jaume Massanés i Papell**

<http://www.youtube.com/watch?v=C07Tq-YJv1w>

## L'Estel

L'estel ens mira i no ho entén  
Per què discuteix tota aquesta gent!

Aquesta gent és la meva...  
Si es divideixen guanyaran els tercers...

L'estel ens crida. Es fa un silenci amatent.  
Per qui parlu, opineu, us enfadeu, us enrabieu...  
Per qui malgasteu tants esforços inútilment!  
Per què no teniu una idea i no cent?  
Per què no uniu els braços...  
Per què no us ajunteu en un sol pensament!

Potser us espanta la idea de ser independents...?

Que no veieu que m'esteu perdent?

L'estel es gira, decebut, i se l'enduu el vent  
El segueixen cinc cues d'or  
sobre un cel roent.

Olga

## Poemes a Nai

[I]  
T'estim, però me'n fot. No em resta gaire  
de suportar l'humiliació del vòmit  
d'esser que és estimar. Ja acaba eixa hora  
de finestrals oberts i dents polsoses,  
de taques de pantaix per les solapes  
i de taurons pels músculs o dreces.  
Ta'teix si em fon els ploms de la mà dreta  
un calfred com un crit que sempre et xucla  
camí dels meus endins, pels dits em neixen  
aurores boreals com a contagis.  
T'estim, però me'n fot. Visc a l'espera  
del glop definitiu que em redimeixi,  
del glop unificat que em deixi dir-te:  
-Ja t'estim tant, que et pots morir quan vulguis.

[V]  
Si bastàs pegar un crit, perquè ho sabessin!  
Si bastàs plorar fort, escriure cartes,  
si bastàs anar en pèl, perquè ho notassin!  
Tu, Nai, no ho comprendràs. Ells s'entretenen  
bevent cervesa, conversant de dones,  
creient en Déu. I a mi no m'ho endevinen  
encara que les mans les tenc morades  
de tant edificar castells de sang.  
Pareix que volen dir que no és tan ver  
com jo me pens. Oh, Nai, tu no ho comprendguis  
tu no ho comprendguis mai, no els ho perdonis,  
escriu-los-ho pel front amb fil de ferro,  
crida-ho des del balcó, fins que se morin  
de tant saber-ho tot. Serà més ver  
si tots ho saben, Nai, i el món n'esclata.  
Ai, si bastàs morir perquè ho creguessin,  
t'hauria d'estimar amb la sang dels altres.

Miquel Àngel Riera

Llegeix i subscriu-te a

**L'ESTEL**

la revista dels empresaris

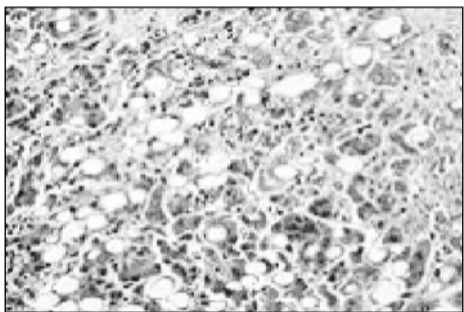
Tel. 971 85 85 80

# Salut

La **hepatitis** és una afecció o malaltia infecciosa i inflamatòria que afecta el fetge. La seua causa pot ser infecciosa (viral, bacteriana, etc.), immunològica (per autoanticossos) o tòxica (per exemple per alcohol, verins o fàrmacs).

La causa més freqüent és l'afecció viral específica, on depenent del tipus de virus que la causa, s'han identificat fins aquí:

**Hepatitis A:** és una malaltia del fetge causada pel virus de l'**hepatitis A** (VHA). Es transmet pel contacte amb deposicions d'un altre malalt, per falta d'higiene a la llar o bé el consum d'aliments contaminats i deficientment rentats (com a



**Hepatitis** alcohòlica, evident pels canvis de greix, la necrosi cel·lular i els cossos de Mallory



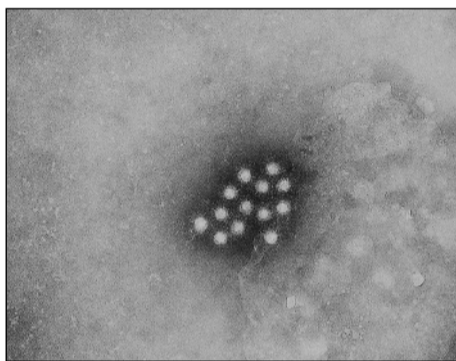
Distribució de l'**Hepatitis A** al món

verdures regades amb aigües no tractades o en contacte amb vectors, com a mosques o paneroles). Pot afectar qualsevol persona i tenir caràcter epidèmic en aquells llocs que no compten amb tractament adequat de les seues aigües servides. En països més desenvolupats, com els Estats Units, l'**hepatitis A** afecta principalment casos aïllats d'individus, encara que han ocorregut epidèmies que han arribat a cobrir grans àrees en el passat. Si bé avui en dia hi ha vacunes que poden prevenir, les condicions de sanejament ambiental i les normes d'higiene a l'interior de la llar són la forma més eficaç d'evitar el seu desenvolupament.

**Hepatitis B:** és una malaltia greu causada per un virus que es transmet per la sang o per via sexual des d'un malalt amb **hepatitis** activa o d'un portador sa

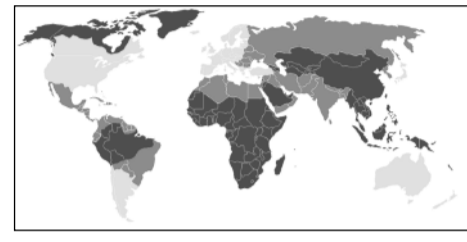
del virus de l'**hepatitis B** (VHB). Pot causar una infecció aguda i persistir en la sang tota la vida, causant Cirrosi hepàtica al fetge, càncer del fetge, insuficiència hepàtica i la mort. També hi ha una vacuna per a la seua prevenció.

**Hepatitis C:** L'**hepatitis C** és una malaltia del fetge causada pel virus **hepatitis C** (VHC) que es troba en la sang de les persones que tenen la malaltia. La infecció del VHC també és transmesa mitjançant el contacte amb la sang



Virus de l'**Hepatitis A**

d'una persona infectada (en etapa d'activitat o portació del virus) i també és causa d'**hepatitis** crònica, cirrosi, insu-



Distribució de l'**Hepatitis B** al món

ficiència hepàtica i mort.

**Hepatitis D:** és un virus defectuós que necessita el virus d'**hepatitis B** per a existir. El virus de l'**hepatitis D** (VHD) es troba en la sang de les persones infectades amb el virus.

**Hepatitis E:** és un virus (VHE) que es transmet en forma molt semblant al virus d'**hepatitis A**. Es dissemina a través d'aigua contaminada.

**Hepatitis F:** D'aparició recent, pot ser el mateix conegut com G.

**Hepatitis G:** És el virus més nou, es coneix poc. Es creu que es transmet a través de la sang sobretot en persones que usen drogues endovenoses, i se suposa que està relacionat amb altres malalties i tractaments relacionats amb la coagulació.

## La força d'un batec

*Un any després del primer transplantament de cor artificial a l'Estat, ens arriba la història de superació d'una dona extraordinària.*

### LA FORÇA D'UN BATEC

*Una història de fortalesa escrita des del cor d'un hospital*

Maria Cinta Barberà y Esteve Bosch

- Una esperançadora història de lluita contra la malaltia.

Un cant a la vida.

- Aquesta és la història de superació d'una dona extraordinària que ha sabut mantenir la vitalitat, l'alegria i la força malgrat els nombrosos obstacles que la vida ha interposat en el seu camí i en el de la seva família. Una experiència vista a través del prisma intel·ligent, reflexiu i commovedor del seu fisioterapeuta, Esteve Bosch.

Amb prou feines quaranta anys, Maria Cinta Barberà ha hagut d'enfrontar-se a nombrosos episodis de malalties que l'han portat al caire de

la mort. Una vegada rere una altra, aquesta dona forta i optimista d'Els Reguers, un poble prop de Tortosa, ha anat superant tota mena d'obstacles.

Quan tot semblava haver-se posat a lloc per última vegada, la vida la va encarar a una última prova: un càncer de mama les conseqüències del qual van derivar en una insuficiència cardíaca que va fer necessària una intervenció extrema ja que no era possible un trasplantament. Els cardiòlegs i cirurgians de Bellvitge van implantar a Maria Cinta un cor artificial que, com si fos un «fisioterapeuta» interior, la va mantenir amb vida fins que el seu propi múscul cardíac, gairebé miraculosament, es va recuperar en menys de quatre mesos i mig. I el cor de la Maria Cinta va tornar a funcionar.

MARIACINTA BARBERÀ BALAGUÉ (1964).

Va haver d'abandonar els estudis per posar-se a treballar i, després de diverses experiències laborals, va treballar com a voluntària durant tres anys

en diversos hospitals amb el seu marit Josep. Des de l'hepatitis que va patir amb onze anys fins a l'implantació d'un cor artificial als quaranta-tres -el primer cas a Espanya-, la seva vida ha estat marcada per problemes de salut importants. Està casada i té dos fills.

ESTEVE BOSCH DE JAUREGUÍZAR (1964).

Diplomat en fisioteràpia, treballa a l'Hospital Universitari de Bellvitge des de 1986. Especialitzat en rehabilitació cardíaca, va col·laborar en l'elaboració del *Manual para el paciente trasplantado cardiaco*. Va establir un vincle d'amistat amb Maria Cinta Barberà durant la seva rehabilitació que ha donat com a fruit aquest llibre, del qual l'Esteve n'és l'autor. Viu a Badalona amb la seva dona.

*La força d'un batec* es publica també en castellà a Integral.

Per a més informació:

Departament de premsa La Magrana  
Laia Esqué

93.2386066

Email: laia-esque@rba.es

Responsable de premsa RBA Llibres

Laura Santaflorentina

93.2386065

Email: l-santaflorentina@rba.es / prensa@rba.es

Maria Cinta Barberà  
Esteve Bosch de Jaureguizar

### LA FORÇA D'UN BATEC

*Una història de fortalesa escrita des del cor d'un hospital*



## El plaer del descobriment i el descobriment del plaer

Un relat de Carme Dangla (25-09-2006)

La ferida de l'Oubanga ja estava totalment cicatrizada des de feia una setmana, però el protocol acordat especificava no destapar-la fins avui, per evitar qualsevol risc d'infecció per remot que fos i per donar temps que els extrems neuronals s'haguessin regenerat i recuperat la seva funció. Per motius administratius encara hauria de passar una nit més a l'hospital, però a partir d'aquest moment, el procés d'avaluació es faria lluny de tot l'ambient sanitari.

Quina neguit que havia suportat! Una operació, gestada durant dos anys! Deu hores amb els ulls al microscopi i les mans als comandaments del microbot que era el que operava físicament. Havia acabat físicament i mental esgotada.

Sort del excel·lent equip, entrenat amb dotzenes de simulacions, que m'havia assistit en tot moment. La neuròloga, havia fet una feina magnífica, identificant a l'electroencefalograma l'activació d'una part molt concreta del hipotàlem quan jo estimulava determinats nervis.

El protocol n'esmentava un mínim de quatre, però vaig localitzar catorze nervis seccionats amb la funció requerida. Els vam reconstruir i connectar tots amb precisió micromètrica.

Quan finalment, i ja exhausts, l'equip primari de cirurgians vam acabar la part essencial de l'operació, el dermatòleg, el cirurgià plàstic i l'anestesiista van acabar magníficament aquell treball.

Ara, sobtadament, la tensió havia tornat. Tot el departament de microcirurgia ens hi jugàvem molt amb aquest cas. Quan suaument vaig palpar la zona operada, l'Oubanga va fer un gest com de dolor, molt curt.

—Que et fa mal?

—No, doctora... No és això, és una sensació... diferent.

—Bé, a primera vista està tot correcte, a partir d'ara no cal que preguis cap precaució especial més enllà de les higièniques. Crec que l'operació ha estat tot un èxit, no trigarem a confirmar-ho. Ja no caldrà fer-te més controls aquí a l'hospital: demà, a casa!

Era mitjanit, al meu despatx acabava de redactar l'informe, quan va sonar l'alarma; al monitor vaig veure que a l'habitació de l'Oubanga hi havia l'alerta "pacient agitat", vaig córrer cap allí, més que la infermera de guàrdia que en aquell moment estava atenent un altre cas.

No vaig arribar al llit de la noia, em vaig aturar just a la porta en identificar els crits que havien disparat l'alarma. Vaig fer un gest a la infermera que acabava d'arribar perquè no entrés a l'habitació. Era evident: la operació havia estat un èxit, i l'adolescent que jeia al llit, acabava de descobrir en primera persona perquè servia allò que de petita li havien seccionat al seu país.

La guerra de les llengües

Sindicats de l'ensenyament del PPCC diuen prou als atacs assassins d'El (In)Mundo contra el català

## Sindicats de l'ensenyament dels Països Catalans diuen prou a les agressions a la llengua

Sindicats de l'ensenyament del país exigeixen que el català sigui la llengua vehicular a l'escola. Es mostren preocupats pels atacs que ha sofert la llengua. Els sindicats majoritaris de l'ensenyament al nostre país han reclamat avui a les administracions que el català, amb les respectives varietats dialectals, sigui la llengua vehicular a les escoles del territori. USTEC-STEs, STEPV i STEI-I han exigint que es valorin els programes d'immersió lingüística i que l'executiu espanyol treballi per a conservar el català a l'escola. N'han fet una especial reivindicació des del País Valencià i les Illes. A les Illes asseguren que volen promoure que la legislació permeti als estudiants saber català. En aquest sentit, proposen que el 100% d'elles matèries s'imparteixin en balear, car ara són la meitat i el castellà 'ja està garantit'. Afegeixen que ningú no ha de veure com una agressió, car només volen que el català sigui obligatori com ho és la llengua castellana. Des del País Valencià, el STEPV creu que cal donar resposta al procés d'imposició del castellà, ja que el 25% dels alumnes rep ensenyament en català i només en l'assignatura de valencià. Afegeixen que cal més implicació del sector públic, car a les escoles privades el 100% de l'ensenyament és en castellà. Des de Catalunya, USTEC-STEs denuncia el clima d'animadversió que hi ha contra els petits avenços que fa la llengua catalana. Un manifest comú. Per aconseguir els objectius, han fet un manifest contrari a les agressions a la llengua i demanen que s'hi sumin altres sectors socials. Denuncien que el català és una llengua minoritzada i es mostren preocupats pels manifestos i inactives que han sorgit contra la nostra llengua. EL MANIFEST Prou d'agressions contra la llengua!

Els sindicats de treballadores i treballadors de l'ensenyament més representatius en els àmbits territorials de Catalunya (USTEC-STEs(IAC)), de les Illes Balears

(STEI-I) i del País Valencià (STEPV-IV) es manifesten a favor de continuar la tasca de normalització lingüística iniciada normativament amb l'aprovació dels seus respectius Estatuts d'Autonomia i les lleis de normalització lingüística que intenten modificar una situació d'injusta discriminació de la llengua catalana.

Remarquem que aquesta normalització no sols ha de remunerar segles d'arraconament, desprestigi i prohibició sinó també la mateixa situació jurídica actual, clarament desigualtaria: mentre que de l'oficialitat del castellà es deriva un deure constitucional de conèixer-lo que s'aplica a tots els ciutadans, de l'oficialitat del català no se n'ha deduït un deure similar, amb una evident discriminació jurídica i amb un greu desavantatge per a la generalització del seu coneixement i ús. La igualtat de tracte per a la cultura que és expressió de la llengua que la sustenta i, per tant, per als pobles que la representen, junt als altres pobles i cultures de l'Estat, d'Europa i del món, és un dret humà, lingüístic i polític inqüestionable que s'ha de garantir amb la tasca empresa per la normalització.

Els respectius processos de recuperació lingüística encetats han d'adreçar-se com a finalitat última a restablir els usos normals i històrics que ha tingut la llengua catalana al si de les societats catalana, il·lenca i valenciana fins que, per raó de la força, s'ha imposat el castellà com a única llengua oficial de l'Estat. És, per tant, indefugible que, més enllà dels drets lingüístics individuals preservats per les lleis, els catalanoparlants, 9 milions de persones, puguin exercir el seu dret a expressar-se i ser atesos en la seua pròpia llengua en tots i cadascun dels espais públics dels territoris en què el català és llengua cooficial.

Si no s'assegura un coneixement general del català (des de les administracions públiques i

el seu personal fins als mitjans de comunicació estatals i en tots els àmbits de la vida pública), és impossible que els ciutadans catalanoparlants puguin viure en el seu idioma als territoris on és llengua pròpia, tal com sí que ho poden fer els castellanoparlants no sols on el castellà és llengua pròpia sinó arreu de l'Estat espanyol. Aquest ple exercici no causa cap perjudici al castellà, llengua que té un espai propi plenament normalitzat i compta amb més de 400 milions de parlants, a més del suport dels estats dels quals és llengua oficial, amb la corresponent extensió d'usos a les instàncies polítiques internacionals.

Enfront, doncs, del monolingüisme espanyol que exalça alguns grups de pressió, els sindicats sotassignats donen un especial suport als programes educatius que tenen com a finalitat que l'alumnat assoleixi una bona competència comunicativa en la llengua pròpia del país, el català, i els prepari per a un món multilingüe, independentment de quina siga la llengua familiar, perquè és aqueixa la funció de l'escola i perquè assegurar la competència lingüística de les llengües oficials d'un territori és el que contribueix a la desaparició de les desigualtats i al respecte de les llengües d'ús de cada individu que les habita.

Per aconseguir aquest objectiu cal desenvolupar les planificacions lingüístiques que s'han revelat arreu del món, en societats plurilingües, com les més adients, i que passen, necessàriament, per la utilització vehicular de la llengua més desfavorida socialment, la qual cosa no sols no va contra la llibertat lingüística de ningú, sinó que garanteix precisament aquesta llibertat lingüística a partir del seu coneixement. Barcelona, 10 setembre 2008 USTEC-STEs IAC

Reproduït de [www.radio-catalunya.ca](http://www.radio-catalunya.ca)



porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

ÒPTICA SANTA PONÇA. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

BOTIGA D'INFORMÀTICA UPI. Venta d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniandrover@gmail.com

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

TOP DENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

BOTIGA MONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

MICOCINA. Cuines modernes i clàssiques. Brillants i mates. Postformades, laminades i de fusta en tots els models i colors. Antoni Noguera, 28. Ciutat. Tel. 971 421 540

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

CA'S DENTISTA. Sant Martí, 2 Tel. 971 832 186 Vilafranca

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirosello@terra.es LLubí

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

TOLDOS S'ARENAL. Tota classe d'envelats. Sant Cristofor, 26. Tel. 971 441 980 s'Arenal de Mallorca

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

NO ÉSPECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noe-specado.com

FONTANERIA BAIX DES COS. Energia solar, piscines, calefacció, instal·lacions de gas. Baix des Cos, 78 B. Tel. 971 552 519 Manacor

SUBWAY URBAN WEAR. Roba i calçat esportiu juvenil. La Rambla, 44 A. Tel. 971 160 157 Campos

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins.

Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

GRUES MARRATXÍ. Servei les 24 hores. Tel. 971 795 914

U.K. IMPORTS. Distribuim cerveses britàniques. Guinness, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

CAN FESOL. Ferreteria, adrogueria, pintures, articles de piscina, objectes de regal, parament, joguets. Carrer Bisbe, 1 Santanyi. Tel. 971 653 128

CONSTRUCCIONS I FONTANERIAZUZAMA. Construcció, fontaneria, calefacció, climatització, piscines, recs. Es Camp den Ventura, 2-A. Tel. 971 167 141 Calonge

INTERNETBALEARES Disseny i Tecnologia. Internet i Projectes Web, Disseny Corporatiu, Infografia Arquitectural, Protecció de Dades i Gestió de Calidad ISO. Telf: 971525465 - 658970701 - info@internetbalears.es - www.internetbalears.es

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejos d'aigua garantida. Tel 620 632 714

PASTISSERIA FRAU. Pa mallorquí forn de llenya, ensaimades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

NOU LLUCMAJOR. Pere Planells. Construcció en general. Carrer Galdent, 1-1 Tel. 666 588 405 Llucmajor

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670027726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany, 17 Ciutat. Tel. 971 401 776

FORN LA CONCEPCIÓ. Forn de pa, restaurant i bar. Menú a 7'50. Carrer de la Concepció, 16. Ciutat de Mallorca. Reservau al 971 712 626

PERRUQUERIA DE SENYORES ISIS. Fertilitzadora, 2 Ciutat. Tel. 971 272 694

UPE SYSTEMS/GELE. Portes automàtiques i enrrollables. Porreres. Tels 607 362 516/902 200 940

MRT INFORMÀTICA. Sant Roc, 32 Porreres. Tel. 971 168 478 info@mrt-informatica.com www.mrtinformatica.com

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971

758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKA. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

GALLETES GELABERT Molí d'en Negre, 2 Porreres. Tel. 971 647 080

CONSTRUCCIONS Fills de Miquel Bover. Carrer Sala i Verd, 14 Porreres. Tel. 971 168 414

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES BARCELÓ. Vileta, 10 Tel. 647 647 969 barcelobarcelo@terra.es

ELÈCTRICA RAVIMA. Major, 148 Porreres. Tel. 971 647 732

FONTANERIA Rafel Garcia Entrena. Instal·lador oficial i mantenidor. Arregla acumuladors. Carrer Major, 148 Porreres. Tel. 971 168 077-659 254 118

ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES Santa Creu, 3. Porreres. Tel 971 166 636-679 349 911

FUSTERIA Bernat Bordoy. Carretera de Porreres-Campos. Tel. 971 647 906-629 601 925 Porreres.

FUSTERIA Can Vila Carrer de la Rosa, 20. Porreres. Tel. 971 168 685 fusteriavila@fusteriavila.net

FUSTERIA LLITERES. Crr. Porreres-Montuiri K. 1 Tel. 971 168 466 Porreres

BIT instal·lacions elèctriques. Carr. Porreres-Montuiri K. 5'2. Tel. 971 647 408 info@bitinstalacions.com Porreres

ESCOLETA d'infants Sol Solet. Lluís, 31 Tel. 971 647 191 Porreres

CONSTRUCCIONS LT GRIMALT, S.L. Cooperativa, 27 Tel. 971 166 628-629 005 089 itgrimaltsl@hotmail.com www.itgrimaltsl.com

CENTRE TÈCNIC NATURAL. Quiromassatge, quiopràctica, osteopatia, drenatge limfàtic, reflexologia podal, dietètica i nutrició, homeopatia, naturopatia. Carrer Cerdà, s/n Tels 618 754 443 - 971 647 603 Porreres

PINTURES. Rafel i Toni. Pintam cases. Sa Galla, 30 Tel. 649 031 287 - 630 106 428 Porreres.

EXCAVACIONS I DEMOLICIONS, obra civil i construcció en general. Ronda de l'Estació, 14-C. Porreres. Tel. 971 647 869 info@gabrielgaymorla.com www.gabrielgaymorla.com

FONTANERIA JOAN FONT. Instal·lacions de fontaneria, piscines, calefacció, aire condicionat, venta i reparació d'electrodomèstics. Carrer Bonany, 40 Vilafranca Tel. 610057779 jofoba@terra.es

CAN BATXÀ Ferreria d'en Damià Mora: connexions hidràuliques. Pare Molina, 29 Tel. 606 270 305 Porreres

## VENDES

Venc consola mintendo D S per 95 €. Zona de Santanyi. No hi ha problema per enviar. Tel. 628 621 818

# Cuina

## Espinacs a la catalana

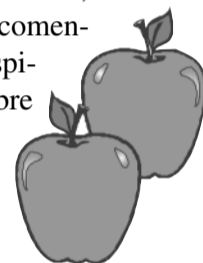
### Ingredients:

Espinacs, pernil, panses, pinyons, all, aigua, oli, sal i pebre negre.

### Preparació:

Es trien els espinacs i es renten en unes quantes aigües, fins que no els quedi gens de terra. S'espremen bé i es posen a bullir, durant cinc minuts amb poqueta aigua. Després, s'escorren i es deixen refredar.

En una paella amb una mica d'oli i un pessic de sal, es fregeix una dent d'all i es treu quan ha agafat color. Després, s'hi tira una mica de pernil, picat ben fi, i es deixa que s'escalfi; llavors, s'hi afegeixen unes quantes panses, sense les cues. Quan s'inflin, s'hi tira un grapat de pinyons i es deixa que comencin a agafar color. Llavors, s'hi tiren els espinacs, un pessic de sal i una mica de pebre molt. Es tapa i es deixa ofegar, a poc foc, remenant-ho uns quants cops. Es serveix sortint de paella.



## Peus de porc a la catalana

4 persones. 2 hores i 30 minuts

### Ingredients:

4 peus de porc, 75 g. de llard, 200 g. de ceba, 200 g. de pastanaga, 3 grans d'all, 1 fulla de llorer, farigola, julivert, 1 vas de vi ranci

Picada: 30 g. de xocolata ratllada, 25 g. d'ametlles torrades, canyella en pols

### Preparació:

1. Quan hagueu passat els quatre peus de porc per la flama del foc i els hagueu netejat bé, talleu-los per la meitat.
2. Després, lligueu-los altra vegada junts, per tal que no es deformin, i poseu-los en una olla, coberts d'aigua i amb una fulla de llorer, una pastanaga i una ceba. Coeu lentament durant dues hores, si fa no fa.
3. Traieu el brou, extraieu els ossos més grans i tots els que pogueu. Després reserveu-los.
4. Amb el llard, ofegueu, tallats petits, el que quedi de pastanagues i cebes. Quan comencin a prendre color, poseu-hi els alls picats, removeu bé i afegiu-hi els peus de porc, ruixeu amb el vi, permeteu que s'evapori, poseu-hi el manat compost i remulleu-ho amb un parell de cullerots del brou d'haver cuit els peus. Salpebreu.
5. A meitat de la cocció, afegiu hi la picada, feta en el morter, diluïda amb una mica de brou.
6. Deixeu coure lentament fins que siguin tous i al seu punt. Ja els podeu servir.



## PORT DE POLLENÇA



Fa 6 anys que en Biel Cladera i n' Antònia M. Real amb en Joan Gabriel regenten el Restaurant eu Centro al carrer del Temple,3 de Pollença. Despatxen menús a 8 euróns. A la carta 20 euróns de mitjana. Reservau al 971 535 082



Fa 2 anys que en Pere Vila ha obert L'Hotel Restaurant Cal Lloro al carrer Antoni Maura,38 de Pollença. Se menja a la carta per 35 euróns de mitjana. Habitació doble 80 euróns doble 100. Tel. 971 535 493



Fa 3 anys que n' Aïna Seguí va obrir la cafeteria Emilton al carrer de Sant Domingo,27 de Pollença. Despatxa menús a 7 euróns. Servei d' internet i wifi. Tel. 971 535 369

Tres vagos:

-Tiu, jo sóc tan vago, però tan vago, que l'altre dia anava caminant pel carrer i em vaig trobar una cartera, i per no ajupir-me, vaig passar de llarg.

- Això no és res. Jo l'altre dia anava de marxa i de sobte, miro a l'altra vorera i veig una tia 10 insinuant-se'm i despullant-se, però per no creuar vaig passar d'ella.

- Doncs jo sí que sóc vago, però vago vago. Ahir vaig anar a veure la pel·lícula del Titanic i me la vaig passar tota plorant - Però això no és ser vago, tiu, que dius...

- Doncs sí, tius, perquè només assentar-me em vaig enxampar els ous amb el seient, i per no aixecar-me...

La professora li pregunta a Jaimito:

- Jaimito, si a la rama d'un arbre hi ha deu ocells i un caçador dispara i en mata un, quants ocells queden a la rama?

- Doncs cap, professora, perquè amb el soroll del tret s'escapen tots.

- Bé Jaimito! aquesta no era la intenció de la meua pregunta, perquè en quedarien nou, però m'agrada com penses!

Al cap d'uns dies li pregunta Jaimito a la professora:

## Acudits

- Professora, si van tres dones en biquini per la platja, una no menjares, l'altra un gelat de tarrina o l'altra va xupant un polo de maduixa, quina de les tres està casada?

- Doncs la última - respon la professora.

- No professora, la que porta anell, però m'agrada compensa!

-Antoniooo, ¿saps que l'Indalecio és homosexual?

-Què serà homosexual si no té estudis ni res i a mes és mig maricon!

En Joan invita a la seva mare a sopar una nit al seu apartament de solter.

Durant el sopar, la mare s'adona que Lourdes, la companya d'apartament del seu fill, era molt guapa. Durant molt temps ella havia sospitat que el seu fill tenia relacions amb Lourdes, i al veure-la, no pogué sinó reforçar-les. En el transcurs de la velada, mentre veia la manera en que els dos es comportaven, es va preguntar si se n'avenen al llit junts. Llegint el pensament de la seva mare, Joan va dir:

- Mare, sé el que estàs pensant, però t'asseguro que Lourdes i jo només som companys d'apartament.

Aproximadament una setmana després, Lourdes li comenta a Joan que des del dia en què va venir la seva mare a sopar que no troba el cullerot de plata per servir la sopa. Joan li va contestar que, donada la posició de la seva mare, dubtava que se l'hagués endut, però que li escriuria una carta.

Així que es va asseure i va escriure: "Estimada mare, no estic dient que tu agafessis el cullerot de plata de servir la sopa, però tampoc estic dient que no ho fessis, però el fet és que ha desaparegut des del dia en què vas venir a sopar".

Uns dies més tard, Joan rep una carta de la seva mare que deia: "Estimat fill: no estic dient que te'n vagis al llit amb na Lourdes ni que no ho facis, però el fet és que si na Lourdes se n'anés a dormir al seu propi llit ja hauria trobat el cullerot de plata per servir la sopa".

Entra el treballador a l'oficina

del seu superior, i amb un posat seriós, i li diu:

- He de parlar amb vostè.

- Passa home, què passa?

- Vostè sap que porto més de quinze anys en aquesta empresa, i que mai he tingut un augment de sou, ja és hora que m'augmenti el sou, és hora que m'augmenti els \$300 que cobro des que em va contractar.

- I digues, quant vols guanyar?

- Be, he fet alguns càlculs, i considerant el temps transcorregut i el treball tècnic que desenvolupo, crec que em correspondria guanyar \$1.500, almenys...

- Mira..., et pagaré \$5.000 mensuals, un vehicle al teu càrrec, vacances pagades al lloc que tu escullis i t'assignaré una secretaria per a que t'ajudi en les teves feines diàries. Què me'n dius?

- Està bromejant?

- Sí, però tu has començat.

Va un policia caminant per davant d'un gratacels quan de sobte sent que el criden des de l'àtic de l'edifici:

- Policia, policia! Pugi ràpid, si us plau!

El policia, complint amb el seu deure, se'n va a buscar l'ascensor i quina sorpresa la seva al veure que no funcionava. Així que no li va quedar més remei que començar a pujar per les escales. Al cap d'una hora de pujar escales, arriba a l'àtic cansadíssim, amb falta d'aire. La dona, que l'estava esperant, li assenyala un racó de l'habitació on estava un nen assegut davant d'una tauleta amb el dinar servit i li diu:

- Policia, no és veritat que si el nen no es menja tot el dinar vostè se l'endurà detingut a la presó?

Una parella de nuvis decideix casar-se, així que el nuvi va a veure el pare de la núvia per demanar la seva mà:

- Així que es volen casar, oi?

- Sí, senyor.

- I ja ha vist a la meua dona?

- Sí, però m'agrada més la seva filla.

- Mare, els veïns del cinquè són pobres?

- No, perquè?

- És que en Manelet s'ha empasat un duro i estan tots preocupats

### L'ESTEL

#### BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça.....

C.P..... Població .....

C.I.F..... Tel .....

#### M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 35 € anuals

*Signatura:*

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al  
Carrer Bellavista, 44  
07240 Sant Joan (Mallorca)**